

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Norske
Universitets- og Skole-
Annaler,

udgivne

af

C. A. Holmboe,
Profesor ved det Kongelige Frederiks Universitet.

Det Binds 1ste Hæfte.

Christiania 1835.
Trykt og forlagt af Jacob Ehr. Ubelsted.

Indhold.

Universitetet.

D.	Samlingen af physiske og chem. Instr. og Appar., samt det chemiske Laboratorium . . .	Side 3.
E.	Det astronomiske Observatorium . . .	— 6.
F.	Modelsamlingen . . .	— 7.
G.	Samlingen af Nordiske Oldsager . . .	— 7.
H.	Den anatomiske pathologiske Samling . . .	— 9.
I.	Den chirurgiske Samling . . .	— 9.
K.	Den pharmacologiske Samling . . .	— 9.
L.	Naturalmuseet . . .	— 10.
	I. Deconomisk Forfatning	
	Formue og Indtægter . . .	— 13.
A.	Arlige Indtægter . . .	— 14.
B.	Capitaler og faste Eiendomme . . .	— 30.
C.	Stipendier og dertil bestemte Legater . . .	— 33.
	Universitetsstiftelsen . . .	— 41.
D.	Legater, hvortil Universitetet har eventuel Ret . . .	— 42.
	Udgifter . . .	— 41.
	Drammens lærde Skole.	
A.	Skolens Organisation . . .	— 55.
B.	Embedsmænd . . .	— 56.
C.	Underviisning m. m. . .	— 58.
D.	Disciplines Optagelse og Antal . . .	— 61.
E.	Examina m. m. . .	— 66.
F.	Bygninger og faste Eiendomme . . .	— 69.
G.	Videnskabelige Samlinger . . .	— 71.
H.	Legater og Stipendier . . .	— 72.
I.	Deconomisk Forfatning . . .	— 72.

Norske
Universitets- og Skole-
Annaler.

Andet Binds første Hæfte.

Universitetets
første Bicennium 1813—1832.
(Fortsat fra 1ste B. p. 486.)

D. Samlingen af physiske og kemiske Instru-
menter og Apparater, samt det kemiske
Laboratorium.

Da Forelæsningerne over Naturlæren i Slut-
ningen af 1814 skulde tage deres Begyndelse, fand-
tes der hverken et passende Locale eller de fornødne
Apparater. Efterat Læreren i denne Videnskab hav-
de gjort Regjeringen opmærksom paa disse Mangler,
blev det bestemt:

1) "At den nordlige Deel af den Staten tilhø-
rende Gaard, der under Krigen var benyttet til Me-
dicinalvaredepôt, skulde anvendes til midlertidigt Lo-
cale ved Foredraget over Naturlæren (Physik og
Chemic), som og til Opbevarelse af det physiske
Apparat.*)"

*) Ved Storthingsbeslutning af 24de Marts 1824 er denne
Gaard overdragen Universitetet til Eiendom.

I denne Gaard blev derfor i den nederste Etage indrettet et kemisk Laboratorium med tilstødende Bærelser til Opbevaring af kemiske Præparater og Bolig for en Amanuensis, i den øverste et Auditorium og tvende Bærelser til Instrumentsamlingen. Da denne Bygning imidlertid kun afgav et ubequem, og for den stedse vorende Instrumentsamling høist indskrænket Locale, samt derhos var brastfældig, blev den i Marts 1827 nedrevet, og en for største Dele ny grundmuret to Etages Bygning opført paa samme mod Gaarden noget udvidede Tomt, hvilken i 1829 blev fuldført. I nederste Etage er kemisk Laboratorium, et Auditorium til Forelæsninger over Chemien, Locale for kemiske Præparater og Bolig for en Portner; i anden Etage er et Auditorium til Forelæsninger over Physik, 3 Bærelser til Locale for Instrumentsamlingen, og Bolig for Amanuensis, samt et Kvistværelse til optiske Forsøg. Endskjønt dette Locale endnu ret vel svarer til sit Bimed, vil det dog om ikke mange Aar, ved de Studerendes Tilvært og Instrumentsamlingernes stadige Forøgelse, ligesom faa mange andre af Universitetets nyværende Localer, blive altså indskrænket. Det har desuden den Mangel, at Læreren i Chemien ikke har Bolig deri.

2) "At det forrige Kongsbergiske Bergseminariums Samling af physisk-kemiske Instrumenter skulde afleveres til Universitetet." Afleveringen fandt kort efter Sted; men saasom denne Samling, der var meget gammel, og i den senere Tid hverken forbedret eller forøget, kun høist ufuldkomment afhjælp den sølte Mangel, blev der, efter Forslag fra Prof.

Keyser, under 22de Marts 1815 naadigst besluttet, at der af Statscassen skulde anvises 1000 Pd. Strl. til at kjøbe Instrumenter paa Auktionen efter Statsraad og Prof. Bugge i Kjøbenhavn, som nogen Tid tilforn ved Døden var afgaaen. Til dette Diemed reiste Prof. Keyser i April 1815 ned til Kjøbenhavn, og kjøbte den største Deel af de physiske Instrumenter, som Samlingen nu er i Besiddelse af. Men da ikke mere end noget over Halvdelen af de anviste 1000 Pd. Strl. medgik til at indkjøbe de af Prof. Bugges Instrumenter, som fandtes nødvendige, blev der for den øvrige Deel bestilt saavel physiske som især chemiske Instrumenter i Kjøbenhavn, Wien, London og Paris. Siden 1824, da Universitetet fik sin Fundats, er der af Sterthinget bleven bevilget en aarlig Sum til Laboratoriet og det physikalske Cabinet, ligesom til enhver af de øvrige af Universitetets Institutioner. Af dette Annuum er en Deel bleven anvendt til Laboratorieudgifter, det Øvrige til Anskaffelse af Apparater og Instrumenter.

For at give et Begreb om Samlingerne anføres, at der

1) af electrisk Apparat havees en stor Skivemaskine af 48 Tommers Skive med tilhørende Batterie; en anden Skivemaskine til Brug ved Forelæsningerne; et galvanisk Batterie, efter Hare, bestaaende af 125 Kobberkasser med tilhørende Zinkplader; et Do. mindre, bestaaende af 10 Fayancekasser med tilhørende Pladepar af Kobber og Zink;

2) af magnetiske: et Inclinatorium, og et Declinatorium, af Gambey;

3) af optiske: et Polarisationsapparat af Cauchy, et Goniometer efter Wollaston, et Microscop efter Samme, et Adams Lampemicroscop;

4) af mechaniske: en Utwoods Haldmaskine, en hydraulisk Pædder, en Luftpompe af Gambia med Glasstøvel, en Do. af Dumoutier med Messingsføveler, begge med coniske Ventiler;

5) af kemiske: de nødvendige faste og bevægelige Dyne, Platin, Glas og andre Apparater, som Lamper, Stativer o. s. v.

Da den høiere militaire Underviisningsanstalt i Aaret 1817 blev oprettet, blev det bestemt, at den militaire Skoles Instrumentsamling, der var den testamenteret af Kammerherre Bernt Anker, skulde overdrages Universitetet til Afbenyttelse, imod at Eleverne i den høiere militaire Underviisningsanstalt ved Underviisningen i Naturlære skulde nyde godt af Universitetets Samling. Universitetets egen Samling i Forbindelse med den nævnte, Krigsskolen tilhørende, danner saaledes et nogenlunde fuldstændigt Heelt og kan yde enhver Studerende, der ønsker at anstille physiske eller kemiske Forsøg, de fornødne Hjælpe-midler i saa Henseende.

Disse Samlinger have, siden deres Oprettelse, staaet under Prof. R e y s e r s umiddelbare Bestyrelse, som har en Amanuensis, for Tiden Cand. Philos. T h a u l o w.

C. Det astronomiske Observatorium med Instrumentsamling.

Angaaende Bygningen er talt i I B. p. 440 b og 472—7.

Observatoriets vigtigste Instrumenter ere:

En Meridian=Cirkel, efter den af den berømte Reichenbach opfundne Construction, af Cirtel i München.

Et Universal=Instrument af Reichenbach.

En Theodolit af samme Kunstner.

To Sextanter af Troughton.

Et astronomisk Pendeluhr af Urban Jürgensen i Kjøbenhavn.

Tre Chronometre af Kessels og Arnold.

To Barometre af Pistor i Berlin og Fortin i Paris.

Forøvrigt findes en Deel magnetiske og meteorologiske Instrumenter, samt et lidet Bibliothek af de nødvendigste astronomiske Bøger, Tavler og Kartter.

F. Modellsamlingen.

Grundvolden for denne Samling bestaaer i de fra det ved Kongl. Resol. af 19de Juli 1814 ophævede Kongsbergste Bergseminarium afleverede Modeller, for største Delen henhørende til Bjergværksdriften, hvilke for det meeste vare gamle og bleve ved Transporten til Christiania meget beskadigede. Hertil kom enkelte andre, som bleve skjænkede af Selskabet for Norges Vel. Mangel dels paa Locale dels paa Fond har foranlediget, at lidet for denne Samling har været at udrette førend i 1833, hvorom nedensfor vil blive meddeelt Efterretning.

G. Samlingen af nordiske Oldsager.

Grundvolden til denne Samling blev lagt, da det

Kongl. Selskab for Norges Vel i Aaret 1823 stienkede til Univ. et Antal af 236 St. Oldsager, for størstedelen fundne i Norge. Samlingen henstod imidlertid, formedelst Mangel paa Locale, i flere Aar uordnet og uopfullet, indtil i Aaret 1828 et interimistisk Locale blev anvist i Universitetsgaarden, og Lector Keyser, efter Collegiets Anmodning, paatog sig at ordne Samlingen og indtil videre at føre Opsyn med den, samt ugentligen 2 Timer (hidtil hver Mandag fra Kl. 11 til 1) at forevise den. Samlingen er senere foreget tildeels ved Kjøb, men fornemmelig ved Gaver, saaledes, at den ved Udgangen af 1829 bestod af 351 Nummere; ved Udg. af 1830 af 381; ved Udg. af 1831 af 417; ved Udg. af 1832 af 538 Nummere.

Samlingens Bestanddele ere deels Sager, fundne i hedenste Gravhøje og ellers i Jorden, saasom: alle Slags Vaaben og Redskaber, kun faa af Sten og Kobber, men mange af Jern; Huisgeraad og Smykker, hvoriblandt nogle af Guld af betydelig Værdie; enkelte Gravurner af Leer og Sten, og et Par Billeder, der holdes for Afgudsbilleder eller Amuleter fra Hedenskabets — deels af Sager fra den christelige Middelalder, der ei ere fundne i Jorden, men ellers opbevarede, saasom: Buer, Strids-Drager, Hellebarder, Brynier, Drifkehorn og andre Driffekar, Primsstave, Smykker, Kirkeredskaber fra Catholicismen o. s. v. De fleste af disse Oldsager ere Norske; kun enkelte Stykker ere fundne i andre nordiske Lande, saaledes en stor Deel af Steensagerne i Danmark.

M. Samlingen af anatomiske og pathologiske Præparater.

Fundamentet for denne Samling erholdt Univ. ved, ifølge Kongl. Resolution af 8de Sept. 1828 at affjæbe Prof. Skjelderup 330 Præparater for en Sum af 1000 Spd., hvilken Sum Professorens ved Gavebrev af 22de Decb. s. A. har stænknet til offentligt Brug, saaledes at sammes Renter skulle, efter Legators Død, anvendes til et Sygelegat for en paa Rigshospitalet indlagt trængende medicinsk Studerende.

Samlingen er efterhaanden forøget, deels ved Gaver af enkelte Nummere, deels ved Anstæffelse for Universitetets Regning. Nummernes Antal var saaledes ved Udgangen af 1829—515; ved Udgangen af 1830—650; ved Udgangen af 1831—656; ved Udg. af 1832—754 Nummere.

J. Samlingen af chirurgiske Instrumenter, Bandager og Maskiner.

Fundamentet for denne Samling blev lagt i Aaret 1829, da et Antal af 116 Nummere Instrumenter blev kjøbt for Universitetets Regning. Bandagernes Antal udgjorde ved samme Aars Udgang 106, Ved senere Forøgelse udgjorde ved Udg. af 1832 samtlige til denne Samling henhørende Nummere et Antal af 320.

K. Den pharmacologiske Samling.

Denne Samling, begyndt i Aaret 1824, er op-

staaet deels ved Gaver af Apothekerne her i Staden, deels ved Kjøb af Materialisten Cordes i Hamborg. Den bestod ved Udgangen af 1830 af 608 og ved Udgangen af 1832 af 639 Specimina.

L. Naturalmuseet.

De herhen hørende Samlinger ere sammenbragte, deels ved Overdragelse af det ophævede Kongsbørgske Bergseminariums Samlinger, deels ved Gaver af forskjellige Corporationer og enkelte Mand, deels ved Kjøb.

a) Den zoologiske Samling har erholdt følgende Bidrag ved Gaver:

1000 Doubletter af Provst Deibolls Insectsamling; en betydelig Samling af brasilianske Insecter, skænkede i 1820 af Generalconsul Westin; en Samling af Doubletter, skænkede i 1827 af Universitetet i Upsala, hvoriblandt omtrent 100 brasilianske Fugle, henved 500 Insecter, omtrent 100 Conchylier o. s. v., i 1830 en Gave af Major og Ridder Bödicke i Hølstien, bestaaende af 339 udstoppede deels europæiske deels exotiske Fugle, opstillede i 28 med Glas forsynede og decorerede Kasser; i s. A. nogle fra Siberien hjembragte Been af Mammothdyret, givne af Sælieutenant Due, samt flere mindre betydelige Gaver. — Betydelige Bidrag har Samlingen ogsaa erholdt ved Beskræbeller af den ved samme antagne Amanrens, Stud. med. S. Rasch, der blandt andet har anstillet og udstoppet flere hundrede Fugle.

b) Den botaniske Samling har følgende Bidrag ved Gaver:

Et grønlandsk Herbarium fra Consumtionscasferrer Mørk i Bergen; en liden Plantefamling af Pastor Hieronimus Heyerdahl i Stordalen; en Do. af det Kongelige Selskab for Norges Vel; Plantedoubletter og Frøesorter fra den botaniske Hauge i Kjøbenhavn; Samlinger af indenlandske tørrede Planter af Provst Deiboll, Pastor Sommerfeldt og Lector Blytt; en Samling af canariske Planter og et nordisk Herbarium, givne af Prof. Smiths Arvinger; en Samling af noget over 500 tørrede Planter, og Frøe, samlede paa St. Croix af Dr. Mavn, og stjænkede hertil af Kammerraad Testmann i Vestindien*); et Herbarium, indeholdende Beeren = Eilands og Spitsbergens Flora, hjembragt fra en Reise derhen af Lector Keilhau; foruden adskillige mindre betydelige Gaver. Den vigtigste Deel af denne Samling bestaaer i den botaniske Hauge, hvorom nedenfor vil blive handlet, i Forbindelse med Løien.

c) Mineralsamlingen. Af de tvende Bergseminariet forhen tilhørende og Universitetet overdragne Mineralsamlinger var den ene i sin Tid stjænkfet af forhenværende Berghauptmand Conferenceraad Hjort. Desuden har denne Samling erholdt følgende Gaver:

*) Denne Samling var ved Ankomsten hertil besværrer bleven beskadiget af Søevand.

Af Grosserer i Christiania, Daniel Elleffen, en Samling af omtrent 1200 Stuffer, med Fortegnelse; af Consumtionscasserer Mørk en Samling af grønlandske Mineralier, med Fortegnelse; af Prof. Manthey i Kjøbenhavn en Samling af Mineralier; af det Kongl. svenske Bergscollegium en Samling af svenske Malmer og Stuffer; af Prof. Dr. C. F. Naumann i Leipzig en Deel fremmede, meest tyske, Mineralier; af Byskriver Arbins Arvinger i Christiania en støn Samling af flebne Agater; af Bergmester C. Strøm en Samling af Bergarter fra det nordensjeldske Norge; af Lector Keilhau en Samling af Bjergarter fra Beeren- Eiland og Spitsbergen; samt flere mindre betydelige Gaver.

Denne Deel af Musæet har ogsaa ved Kjøb erholdt betydelig Forøgelse, saasom i 1825 2 Mineralsamlinger, tilhørende Barou Hermelins Boe i Sverige, en større paa 1700 Nr. forskjellige udenlandske Mineralier, og en mindre paa 500 Nr. af nordamerikanske, kjøbte for 450 Rdlr. Sv. Bco.; i 1826 Prof. Esmarks meget betydelige Mineralsamling, bestaaende af 1) en Samling for de udvortes Kjenndetegn, indeholdende 524 Nr.; 2) en systematisk Samling af over 1800 Nr.; 3) en geognostisk Samling af Bjergarter, 370 Stykker; 4) en Samling af Forsteninger fra Tydskland; 5) en paabegyndt topographisk Samling over Norge. Denne Samling, som ligesiden 1815 var bleven benyttet i Universitetets Tjeneste, blev ifølge Kongl. Resol. af 10de Juni 1826, kjøbt for 2000 Spd. hvorhos Prof. Esmark forpligtede sig til at forøge den med hvad han for Efterti-

den samlede, ifølge hvilken Forpligtelse den ogsaa senere er bleven forøget. I 1832 har Univ. afkjøbt Prof. Keyser en betydelig Samling af uden- og indenlandske Mineralier for 300 Spd.

Udfillige Bidrag have alle Musæets Samlinger ogsaa erholdt ved Aflevering af Specimina, indsamlede af de Universitetslærere og Studerende, som med Understøttelse af de af Storthingene bevilgede Stipendier have foretaget naturvidenskabelige Reiser i Fædrelandet. Saadanne Reiser have været foretagne: i 1824 af Prof. Esmark og Stud. (nu Lector) Blytt; i 1825 af Stud. H. Rasch Cand. theol. M. Esmark, Prof. Hansteen, og Bergcandidat Schult; i 1826 af Stud. Blytt; i 1827 af Prof. Esmark og Stud. A. Kammer; i 1828 af Stud. C. W. Voeck; i 1831 af Lector Keilhau og Bergcandidat Lieutenant Hadeln; i 1832 af Stud. E. Esmark, Bergstuderende J. Maschmann og Lector Keilhau.

Med Hensyn til Localet, opbevares den zoologiske Samling i 6 Værelser i 2den Etage af Universitetsgaarden, den mineralogiske deels i Universitetsgaarden, deels, siden 1831, i et leiet Locale i Raboegaarden, tilhørende Stadsphysicus Döderlein; Herbarierne opbevares paa Loien Gaard.

I. Deconomisk Forfatning:

Formue og Indtægter.

Fornemmelig ved Kongl. Resol. af 2den Sept. 1811 (1ste Bind p. 9—10), Bestemmelserne af 2de

Marts 1812 (1ste Bind p. 25—27) og Universitetsfundatsen af 28de Juli 1821, har Universitetet erholdt følgende Formue og Indtægter:

A) Kærlige Indtægter.

1) Studiestkatten. Oprindelsen til denne Skat vil uden Tvivl vanskeligen lade sig opdage. At den maa søges langt tilbage i Tiden, sees af Norske Lov 2-21-45, og Danske Lov 2-22-51, hvor blot i almindelige Udtryk befales, at „Studiestkat, Cathedratium ic., som Kirkerne udgivet have eller og med Rette bør at give, skal fremdeles udgives, som af Alders Tid, og Provsterne tilstilles, som hver for sine forordnede Steder skulle levere.“ Ved Kongl. Anordning af 18de Marts 1732, „angaaende det som herefter skal betales til det Kongl. Univ. i Kjøbenhavn“ og som udkom i Forbindelse med den nye Universitetsfundats af 31te Marts s. A., hvori ogsaa dertil henvises (§ 96), blev Studiestkatten i Danmark og Norge udvidet, dels ved den Befaling, „at til Universitetet herefter skulde svares et ligesaa stort Cathedratium, som det Loven tillægger Biskopperne,“ dels ved den Bestemmelse, at Præsterne i begge Riger skulde af hver deres Kirker udgive ligesaa meget i Penge, som deres Kirker i Studiestkat.“ Skatten ydes saaledes dels af Kirkerne, dels af Præsterne.

Da denne Skat for Norges Bedkommende, ved ovennævnte Resol. af 11te Sept. 1811 blev overdraget til det Norske Universitet, udgjorde den:

- a) af Aggershuus Stift . 950 Rdlr. 11 s.
 b) — Christiansands Stift . 316 — 44 s.

København . . . 1266 Rdlr. 55 s.

Transport	1226 Rdlr.	55 §.
c) — Bergens Stift . .	392 —	5 §
d) — Trondhjems Stift .	339 —	38 §
e) — Nordlandene . . .	14 —	64 §

Tilsammen . . . 2012 Rdlr. 61 § D. E.

I denne Sum affortedes 2 pCt. til Bispeoppernes Famuli for Incasationen.*)

Studiefattens aarlige Beleb er nu 1419 Spd. 85 §. saaledes fordeelt paa de forskjellige Stifter:

Af Aggershuus Stift . .	582 Spd.	59 §.
— Christiansands . . .	248 —	20 §
— Bergens	305 —	96 §
— Trondhjems	271 —	62 §
— Nordlandene og Finnmarken	11 —	88 §

1419 Spd. 85 §.

2) De 3 Kongetiender af Leuthen, Stange og Rommedals Præstegjeld bleve ved Kongl. aabent Brev, af 21de Marts 1732, lagte til det nye ordentlige Professoretat i Lovkyndigheden, nemlig i Natur-, Folke-, og Statsret, som ved Univ. Fundatsen af 31te Marts s. A. blev oprettet, da der før kun havde været een Prof. juris ordinarius. Indtægten deraf blev i den Tid anslaaet til 700 Rdlr., senere til 800 Rdlr. I 1758 bleve disse Tiender bortfæstede til Almuerne for en aarlig Afgift af 900 Rdlr., hvoraf Stange skulde betale 436 Rdlr., Leuthen 233 Rdlr. og Rommedal 231 Rdlr. Den 11te Febr. 1791 indgik Conferentsraad Obelisk, der som Prof. juris oppebar dis-

*) Cf. Engelstofts Univ. Annal. 1811 2 B. p. 249.

se Tiender, en Contract med Almuerne om at betale Tienderne med 1400 Rdlr. aarlig; men, da nogle af Almuen i Stange vægrede sig ved at holde denne Contract, kom det til Proces, der fik det Udfald, at en Høiesteretsdom af 28de Mai 1796 stadfæstede Contracten. Da Forordningen af 31te Juli 1801, angaaende Tiendevæsenet i Norge udkom, afgav i Maret 1803 vedkommende Tiendecommission med 2 Stemmer mod 1 den Kjendelse: „at Universitetet efter Conferentsraad Obelig's Død skulde lade sig nøie med den Afgift, som Geheimeraad Stampe i sin Tid havde havt, nemlig 900 Rdlr. aarlig.” Consistoriet, som hermed var utilfreds, henvendte sig gjennem Patronatet til Cancelliet med Forestilling angaaende det for Universitetet Ubillige i denne Kjendelse, og det Urigtige i de Lovforklaringer, hvorpaa den grundede sig, og foreslog den da gjældende Tiendecontract til Regulativ for en bestandig Afgift af Stange, Leuthen og Rommedals Sogne, med den Forskiel, at Afgiften maatte anslaaes i Korn, at betales med Penge efter Middeltallet af de sidste 20 Mars Capitelstart. Under 5te Novbr. næstefter modtog Patronatet Underretning om Cancelliets endelige og afgjørende Kjendelse i denne Sag, nemlig:

„At Stange, Leuthen og Rommedals Præstegjældes samtlige Tiendeydere bør, naar de mellem dem og Conferentsraad Obelig om disse Præstegjældes Kongetiender under 11te Febr. 1791 indgaaede Contracter ere udløbne, een for alle og alle for een erlægge:

Stange Præstegjeld 212 Td. $7\frac{39}{67}$ Stp. Byg,
 Leuthens . . . 161 — $6\frac{42}{15}$ — Blandforn,
 Rommedals . . 160 — $3\frac{1}{2}\frac{23}{8}$ — Blandforn,
 i Tiendeafgift til Kjøbenhavns Universitet, hvilket
 Quantum Korn hvert Aar ydes i Penge, efter Mid-
 deltalet af de 20 sidste Aars Capitelstart.”

Conferentsraad Obelisk døde i 1806 og fra den
 Tid er Afgiften svaret efter anførte Regel.

Det omtrentlige aarlige Beløb af disse Tiender
 er nu 1950 Spd., men herfra gaae, førend Pengene
 komme i Universitetets Casse, 11 pCt. Det Beløb,
 som kommer Universitetet til Gode er altsaa omtrent
 1680 Spd. aarlig. Til Statscassen betales aarlig
 8 pCt., ifølge en Bestemmelse af Rentekammeret; og
 for Incassationen betales til Fogden 6 pCt., i ældre
 Tider, ifølge Overeenskomst; men for Eftertiden er
 det, ved Kongl. Resol. af 29de April 1833, paalagt
 de for Eftertiden ansættende Fogder i Hedemarkens
 Fogderie at incassere ovennævnte Kongetiender, imod
 derfor at erholde 6 pCt. af Tiendens Beløb i Incas-
 sations-Salarium.

3) Aarlige Pengebidrag. Af saadanne va-
 re i Aarene 1811 og 1812 subscriberet et Beløb af
 13,352 Rdlr., D. C. *) Uagtet disse Bidrag, ifølge
 Sagens Natur, ved Givernes Død, eller Fritagelse
 for at yde dem, formedelst forandrede Formuesom-

*) En udførlig Fortegnelse over Subscriberterne og deres Gaver,
 saavel i Penge som Korn, saavel aarlig, som een Gang
 for alle, findes i Budstikken, et officielt Blad, udgivet af
 Statsraad C. Falsen, fortsat af Overlærer L. St. Platou
 Christiania 1810—1812. 3 Dels.

stændigheder, aarligen ere betydeligen aftagne, er dog fra Universitetets Stiftelse til Udgangen af 1832 heraf indkommet 10,801 Spd. 107½ ø.; Hvad der for Eftertiden heraf kan paaregnes er høist ubetydeligt. Paa Grund af adskillige Vidragsyhderes Ytringer om det Ubillige i, at Univ. fremdeles forbrede Bidrag, som vare subscriberede under ganske andre Forhold, fandt Coll. acad. sig i Maret 1830 beføiet til at udstæde et Circulære til de Vidragsyhdere, som vare opførte paa Restancelisten, af følgende Indhold:

„Det academiske Collegium, til hvilket det nærmeste Overopsyn med Universitetets Pengevæsen, ifølge Fundatsens §. 18 er overdraget, har ladet sig forelægge til Eftersyn Restancelisten over de ved Udgangen af Maret 18.. ubetalte aarlige Pengebidrag og Bidrag eengang for alle. Det har deraf bragt i Erfaring, at det af Hr. N. N. i sin Tid lovede aarlige Pengebidrag, oprindeligt stort N. Rdl. D. G. henstaaer ubetalt fra N. N. Dato med en Sum af N. N. Spd. N. Skill.

Da det, som anført, paaligger Collegiet at paasee, at de opløbne Restancer snarest muligt kunne worde indbetalte, maa det herved anmode Hr. N. N. om inden N. N. fra Dato i Universitetskassen at indbetale det anførte stylbige Beløb, N. N. Spd. N. Skill. Forsaavidt det maatte falde Dem altfor trykkende paa eengang at udrede den hele Sum, skal der, naar De derom indkommer med de fornødne Propositioner, fra Collegiets Side Intet være til Hinder for, at den afbetales med saadanne Afdrag og i saadanne Terminer, som gjensidigen maatte findes passende.

Skulde derimod Deres oeconomiske Forfatning ikke tillade Dem til Universtitetet at yde noget frivilligt Bidrag, og De paa Grund deraf seer Dem nødsaget til at ansøge Dem fritaget for Opfyldelsen af Deres i denne Henseende eengang vedtagne Forpligtelse, er det nødvendigt, at De besangaaende igjennem Collegiet til Hans Majestæt Kongen indgiver underdanigst Ansøgning, ledsaget af tilstrækkelige Legitimationer for Deres Trang. Collegiet skal da, naar denne paa behørig Maade findes godtgjort, ikke undlade underdanigen at anbefale saadanne Ansøgninger til naadigst at indvilges.

Flere Bidragshybere, der gjennem Universtitetets Casserer og dets forskjellige Commissionairer have været opfordrede til at indbetale deres skyldige Bidrag, have til forskjellige Tider erklæret, at de, som en Følge af den med Rigets politiske Stilling i Aaret 1814 foregaaende Forandring ikke længere ansee sig dertil forpligtede, saasom Universtitetet til dets Vedligeholdelse af Statscassen og Oplysningsvæsenets Fond modtager betydelige Summer, i hvis Udredelse de, lige med enhver skatteydende Borger, deeltage. Da Bidragene saaledes ere tegneede under Forhold, som ikke længere bestaae, og under Forudsætninger, som ikke mere finde Sted, have adskillige Subscribenter deraf villet udele, at de fra det nysnævnte Aar maae være fritagne for at erlægge de engang lovede Bidrag.

Alf Restancernes Betydelighed og de øvrige forhaandenværende Omstændigheder, har Collegiet Grund til at antage, at denne Ansøgning af Sagen er her-

ffende blandt flere Subscriberer. Collegiet kan derfor ikke undlade paa dette Sted derover at fremsætte et Par Bemærkninger.

Kun saare Faa af de blandt vore Landsmænd, der ved Universitetets Oprettelse lovede at understøtte samme med aarlige Bidrag, have fastsat de nærmere Betingelser, hvorunder, og det Tidrum, i hvilket de agtede at erlægge samme. Ligesom dette ikke er iagttaget af Mængden af Subscriberterne, saaledes heller ikke af Hr. N. N. Collegiet kan desaaarsag ikke drage i Tvivl, at den engang paadragne Forpligtelse maa, hvor ikke det modsatte udtrykkeligen er bestemt, for enhver enkelt Bidragsydere Vedkommende vedvare saalænge han endnu er i Live. I hver ubehageligt det paa den ene Side maa være for Universitetet at modtage frivillige Bidrag, der udredes med Uvillie eller endog under trykkende oeconomicke Forhold, maa Collegiet dog paa den anden Side beklage, at det ikke staaer i sammes Magt i denne Sag at foranledige nogen almindelig Forandring foretaget, da ethvert af de siden 1815 afholdte Storthing i at beregne Universitetets Indtægter i Almindelighed og Statscasens Bidrag isærdeleshed, have taget særdeles noie Hensyn til de Universitetet ved Gavecontracter stipulerede Indtægter. Herom vil enhver kunne overbevise sig ved i denne Henseende at eftersee Storthingets trykte Forhandlinger.

Collegiet maa meget beklage, at enkelte af de respective Bidragsydere, efter et Mellemrum af flere Aar, først i den senere Tid ere fravede, og at flere af de lovede Bidrag derved ere opløbne til ikke ube-

tydelige Summer. Uden at erkjende, at Mangel af Paastræk kan berettigede Debitor til at ansee Fordringen for eftergivet, en Eftergivelse, hvortil Collegiet eller Universitetets Casserer paa egen Haand desuden vilde være ubefoiede, vil man ikke undlade at anmærke, at Grunden til at Debitorerne i flere Aar ere blevne utrævede, ikke ligger i nogen Forsømmelse fra Universitetets Side, men i andre Omstændigheder, som det vilde blive for vidtløftigt paa dette Sted at opregne. Collegiet skal som en Hovedgrund kun paapege den Omstændighed, at, ligesom Opfordringen til at yde Bidrag til Universitetet udgik fra Selskabet for Norges Vel, saaledes vare ogsaa de forskjellige under bemeldte Selskab sorterende Districtscommissioner, hvem dette Hverv til stor Gavn for Universitetet antoges at kunne overdrages, villige til, efter Directionens Anmodning, at indcassere disse. Da disse Commissioner efterhaanden opløste sig, uden derom at underrette Casseren og tildeels uden at meddele ham Underretning om, hvormeget der af dem var indcasseret, hvilke Bidrag endnu henstode ubetalte o. a. d., reiste sig deraf en Uorden i det hele Bidragsvæsen, hvorpaa det først i den senere Tid er lykkedes Collegiet nogenlunde at raade Bod.

Det vilde være det academiske Collegium ligesaa uventet som smerteligt, om de Foranstaltninger, det i denne Sag seer sig nødsaget til at træffe, skulde vække nogen Uvillie mod Universitetet eller dets Bestyrelse; det nærer tværtimod det Haab, at enhver betyndig Bidragshver vil indsee, at dets Handlemåter kun er en Følge af de Pligter, det skylder den

Stiftelse, hvis Bestyrelse er det anbetroet. Collegiet holder sig derfor forvisset om, at enhver, der ikke mangler Evne dertil, ikke, ved at vægre sig for at opfylde et Løfte, der engang gjordes under et saa almindeligt Bifald, vil tvinge Collegiet til at anvende Lovens Midler."

4) Aarlige Kornbidrag. Ved Udgangen af 1812 vare, som første Bind p. 8 anmærket, tegneede Bidrag af 750 Ldr. Byg og 233 $\frac{1}{2}$ Ldr. Havre, for størstedelen som Hæftelser paa Eiendomme. Nogle Subscriberer ere imidlertid senere ved Dom frifundne for aarlige Bidrag, mod at erlægge de tegneede Bidrag for eet Aar. De aarlige Bidrag, som endnu kunne ventes, ere saaledes formindsfede til omtrent 600 Ldr. Byg og 30 Ldr. Havre.

De betydeligste af disse Bidrag ere skænkede af Statsminister P. Anker og Statsraad, Greve Wedel-Jarlsberg, som tilsammen have skænket 320 Ld. Byg, og Statsraad Rosenkrantz, som har skænket 200 Ldr. Byg aarlig.

I Aaret 1812 gjorde man, som I B. p. 26 anført, Regning paa 5000 Ldr. Byg aarlig af det Anterfte Fideicommis. Man kom imidlertid snart til den Overbeviisning, at denne Beregning var for høj, hvorfor, ved Regentens Resolution af 2den Mai 1814, Fideicommisets Bidrag blev bestemt til 30,000 Rbd. S. B. een Gang for alle og 1000 Ldr. Byg aarlig. Fideicommisets gjorde saa Aar efter Opbud. Men Universitetet erholdt ved Voets Opgjørelse i 1832 omtrent 59 $\frac{1}{2}$ pSt. af sin hele Fordring udbetalt med 19,145 Spd. 11 Sk., hvoraf den største Deel allerede

i 1829 blev udbetalt ved en da stedfindende Udlodning. Af dette Beløb udgjorde 10,309 Spd. 86 St. Erstatningen for den aarlige Kornafgift. Ved Stiftet blev desuden Universitetets Ret erkjendt til i Tiden, naar Fideicommisset maatte erholde dertil disponible Midler,*) at faae udbetalt en saa stor Capital i Penge, at dens aarlige Renter, efter 4 pCt. pro anno, udgjere en saadan Sum, hvortil uvillige Mandstjonne, at Middeltallet af 10 Aars Capitelstarter paa 1000 Ldr. Byg kan antages for kommende Tider efter Rimelighed at ville blive.

5) Kornafgift af Embedsgaarde. Ved Rescript af 3die Novbr. 1813 blev bestemt, at Universitetet, til Erstatning for det Tab i Indtægt, som det lider derved, at beneficieret Gods bliver udlagt til Embedsgaarde, istedetfor at sælges, skal aarlig nyde en Kornafgift af saadanne Gaarde, hvilken Afgifts Størrelse bestemmes for hver enkelt Gaard, som saaledes udlægges. Ved Regjeringens Resol. af 14de Decb. 1816 bestemmes, at de Embedsmænd, som før

*) Dette Tilfælde kan kun indtræde, forsaavidt nogen af Stifterens 4 Broderbørn, Grosferer M. Anker, Oberstlieutenant P. B. Anker, Generalinde Nilson, gift med forhenværende Chef for Cavalleriebrigaden, Generalmajor P. Nilson, og Grevinde Wedel-Jarlsberg, gift med Statsraad, J. E. H. Greve af Wedel-Jarlsberg, enten selv ved Døden afgaae uden at efterlade sig Descendenter, eller alle Descendenter af nogen af dem i Tiden maatte uddøe, da i saa Fald de Capitaler, hvoraf Renterne imidlertid tilfalde den yngste Green af Familien, ifølge Skifteacten skal anvendes til Distribution mellem Fideicommissets Døes utilfredsstillede Creditorer.

3die Novbr. 1813 vare i Besiddelse af Embedskaarde, skulde være frie for denne Afgift, som derimod paabindes Gaarden, naar en Eftermand i Embedet tiltræder den. Denne Afgift er høist ubetydelig, og beløb sig ved Udgangen af 1832 af samtlige da saaledes udlagte Embedskaarde kun til omtrent 21 Ld. Byg og 22 Ld. Havre aarligen.

6) Almanakforlaget. Den ved Rescript af 1ste Marts 1684 og Forbud af 18de August 1685, samt Lovens 2—20—5 det Kjøbenhavnske Univ. tilstaaede Eneret til at udgive og forsælge Almanacker og Kalendere blev for Norges Vedkommende afftaet til det Norske Univ. ved det Kongl. aabne Brev af 10de April 1812 § 10, og senere udtrykkelig stadfæstet i Fundatsen af 28de Juli 1821 § 6. Forlaget, hvis Størrelse er 50,000 Expl. for Christianias Polshøide og 10,000 Expl. for Trondhjems Polshøide, har for det meste været bortforpagtet til Bogtrykker Lehmann, mod en Afgift af i nogle Aar 900 i andre 1000 Spd. aarlig (seet Aar 1302½ Spd.), og blev ved Forpagnings-Auction i 1828 tilslaaet Bogtrykker Lehmanns Enke for de 5 Aar, 1831 til 1835, mod en Afgift af 1225 Spd. 1 Sk. aarlig, og Forpligtelse at sælge hvert Expl. af Almanacken for 6 Sk.

7) Inscriptionsspenge. Enhver, som ved Univ. indskrives som Studerende, maa betale Inscriptionsspenge; hvis Beløb ved Kongl. Rescript af 20de Juli 1814 blev bestemt til 10 Rddlr. S. W., samt til det Halve for dem, som allerede ere indskrevne som academiske Borgere ved et andet Universitet. ½ heraf tilfalder Pedellen og ¼ skulde, ifølge Rescrip-

tet, tilfalde Universitetsbibliotheket *); men, da fra 1821 af Inscriptionspengene ere i Universitetets Budgetter opførte blandt dets Indtægter, uden at det derhos er bestemt, at Bibliotheket foruden det samme anviste Annuum, tillige skal oppebære denne Indtægt, som derfor er paaregnet til andre Udgifter, maa hiint Rescript forsaauidt ansees ophævet. Inscriptionspengene ere nu ved Fundatsen bestemte til 5 Spd. for Enhver, saavel den acad. Borger, som den, der har underkastet sig Præliminair-Examen.

8) En Trediedeel af Dplysningsvæsenets Fonds vedvarende Indtægter. Ifølge Bestemmelserne af 24de Marts 1812, skulde Universitetet, som 1ste B. p. 26 og 27 omtalt, erholde $\frac{2}{3}$ af den Capital, Korn- og Penge-Rente, som udkommer af det beneficerede Gods i Norge. Heri er ved Lov af 20de Aug. 1821 foregaaet den Forandring, at Universitetet erholder $\frac{1}{3}$ af Dplysningsvæsenets Fonds vedvarende Indtægter, der bestaae i Kornrenter og Pengerenter, tilveiebragte ved Salget af det Geistligheden beneficerede Jordegods, hvorimod intet af Capitalerne tilfalde Universitetet. Universitetets Indtægt af dette Fond har i den forløbne Tid været følgende:

*) I den trykte Lovsamling, hvor Rescriptet er anført, nævnes ikke Bibliotheket, formeentlig paa Grund af nogen Urædelighed i Rescriptets Udtryk, hvor Bibliotheket nævnes i Præmisserne, men ei i Conclusionen.

1823	326	Spd.	84	§.	1824	1400	Spd.	93	§.
1825	1700	—	9½	§.	1826	3761	—	68	§.
1827	2873	—	68	§.	1828	2637	—	106	§.
1829	2502	—	86	§.	1830	2753	—	25*	§.

For de følgende Aar er Regnskab endnu ikke aflagt.

9) Indtægterne af Løyen Gaard og den botaniske Hauge. Disse bestaae deels i Afgifter af Arvefæste- og Forpaktningssløffer under Løyen, deels i Beløbet af de Summer, som indkomme for solgte Producter. Disse Indtægter beløbe sig sædvanligviis til noget over 800 Spd; hvorimod Udgifterne herved ifølge Sagens Natur, overstige Indtægterne.

10) Bidrag af Statscassens. Ifølge Kongl. aabent Brev af 10de April 1812—1ste Bind—p. 14—erholdt Univ. i Begyndelsen paa særskilte Requisitioner de Summer af Statscassens, som det tilfrangte.

Med det første ordentlige Storthing i 1815—16 bestemtes Statscassens Tilbud til Universitetet for de 3 Aar fra 1ste Juli 1815 til 1ste Juli 1818 til 90,700 Spd. med ⅓ aarlig.

Med andet ordentlige Storthing for de 3

Aar fra 1ste Juli 1818 til 1ste

Juli 1821 til 90,000 Sp.

*) Egentligen siige disse Indtægter aarligen, saalange indtil alt det herhen hørende realisable Gods er bleven solgt. At de anførte Indtægtssummer ikke udviser dette, beroer tildeels paa Kornpriserne, men fernemmelig derpaa, at de her anførte Summer ei ere de, som for hvert enkelt Aar tilkomme Universitetet, men ⅓ af dem, som i Lobet af hvert Aar ere indbetalte til Oplysningsvæsenets Fond.

Ved tredje ordentlige Storthing for de 3 Aar fra 1ste Juli 1821 til 1ste Juli 1824	75,000 —
Ved fjerde ordentlige Storthing for de 3 Aar fra 1ste Juli 1824 til 1ste Juli 1827	105,000 —
Ved femte ordentlige Storthing for de 3 Aar fra 1ste Juli 1827 til 1ste Juli 1830	96,000 —
Ved sjette ordentlige Storthing for de 3 Aar fra 1ste Juli 1830 til 1ste Juli 1833	102,000 —

Disse aarlige Tilskud bleve ved de første Stor-
 thing betegnede som Forskud, der i sin Tid er-
 stattes af Universitetets egne Midler. Man
 stod nemlig den Gang i den Formening, at de Ind-
 tægter, Univ. i Tiden kom til at nyde af det benefi-
 cerede Gods, skulde blive saa betydelige, at det kunde
 see sig istand til at tilbagebetale til Statskassen de
 erholdte Forskud. I Universitetsfundatsen af 28de Juli
 1824 § 58 hedder det derimod, at saalange Univer-
 sitetets faste Indtægter ei yde tilstrækkelige Hjælpe-
 midler, skal det Tilskud, som ansees fornødent, op-
 føres paa Budgettet over Rigets Indtægter og Ud-
 gifter. I de senere Budgetter bruges derfor ligeledes
 Udtrykket: Tilskud, ligesom ogsaa ved en eensstem-
 mig Storthingsbeslutning af 17de Sept. 1830 Er-
 statning er frafaldt for de Summer, tilsammen
 255,700 Spd., som i Budgetterne for Tidrummet
 fra 1ste Juli 1815 til 1ste Juli 1824, ere opførte som
 Forskud for Universitetet — saavelsom for den Sum-

ma 21,887 Spd. 116½ f., som af Statscassens i samme Tidrum er anvist Univ. mere end det i Budgetterne opførte.*)

Ved at bevilge Bidragene have Storthingene tilføjet enkelte Bestemmelser med Hensyn til specielle mindre Summers Anvendelse.

Saaledes bestemte Storthinget i 1816, at af det Univ. bevilgede Annuum, 30,233 Spd. 40 f., skulde 9600 Spd. aarlig i 2 Aar anvendes til Bøgers Anskaffelse, 500 Spd. til Anskaffelse af en Modelsamling, og 250 Spd. aarlig i 2 Aar til dennes Vedligeholdelse.

Storth. i 1821 bestemte, at af Univ. Annuum, 25,000 Spd., skulde aarlig udredes 252 Spd. til Dr. ganiist Bohr i Bergen.**)

Storth. i 1824 bestemte, at af Univ. Annuum, 35,000 Spd., skulde 7500 Spd. anvendes til Bibliotheket og til Afbetaling af dets udenlandske Gjæld, 400 Spd. til astronomiske Instrumenter og 600 Spd. til Reiser i Norge i naturvidenskabelig Henseende.

*) Hvad den sidste Sum angaaer, motiveredes Bestutningen især derved, at de foregaaende Storthing ei havde, ved Affattelsen af Universitetets Budget, taget tilberørligt Hensyn til en Gjæld, Univ. havde sat sig i, deels derved, at, ifølge Kongl. Resol. af 24de April 1816, hvorved gaves Tilfagn om en Sum af 7200 Pd. Stel. til Bibliothekets Forøgelse, flere Summer vare dertil anvendte, deels derved, at den i Aarene 1816—18 usadvantlig hoie Capitelstaxt havde foranlediget større Udgifter, end Storthinget havde paaregnet — se. Sjette ordentl. Storthings Forhandl. Juli p. 327—350

**) Under 14de Marts 1816 bevilgedes ved Kongl. Resol. Lærer

Storsth. i 1827 var det første, som gennemgik Universitetets Gagerement, og fattede derom saadanne Bestemmelser, som nedenfor ville blive omtalte, og bestemte derhos, at af Univ. Annuum 32000 Sp. skulde 3700 Spd. aarlig anvendes til Bibliotheket og 1560 Spd. 33 § aarlig til nye Læreres Ansættelse.

Storthinget i 1830 bestemte, at af Univ. Annuum, 31000 Spd. skulde, foruden Gagerne efter Gagerementet, anvendes 2000 Spd. aarlig som Bidrag til Opførelsen af et astronomisk Observatorium.

Til de aarlige Indtægter henhøre fremdeles:

11) Ifølge Resol. af 21de December 1815, et Exemplar til Bibliotheket af alle Kobberstik og alt, hvad der i Norge trykkes.

12) Ifølge Resol. af 28de Aug. 1818, et Exemplar til Myntsamlingen af de Mynter og Medailler, som udpræges ved Mynten paa Kongsbjerg.

ved Bergens Realskole og Organist ved Korskirken, Gottfried Bohr 504 Rbd. r. S. i Wartpenge, indtil han kunde erholde en passende Ansættelse, mod at paatage sig de Forretninger, som den norske Regjering i videnskabelig Henseende maatte finde for godt at paalægge ham. Ved Regjeringens Resol. af 21de Mai s. A. blev det ham paalagt, ved hans Observatorium at anstille saadanne Jagttagelser, som til Astronomiens og Geographiens Fremme maatte findes fornødne, efter de Forskrifter, som Coll. acad. efter Forslag af Universitetets Astronom meddelede ham. Dette gav senere Anledning til at hans Wartpenge bleve opførte blandt Univ. Udgifter.

Som Besparelse i Udgift, kan hertil endnu føies:

13) Portofrihed, ifølge Resol. af 19de Decbr. 1817.

14) Godtgjørelse for de Afgifter, som Univ. maatte have erlagt, ved Indførelse, fra udenrigst Sted, af Sager, der til videnskabeligt Brug ere anstaffede — ifølge Univ. Fundatsens § 7.

B. Capitaler og faste Eiendomme.

1) De frivillige Bidrag een Gang for alle. Disſes oprindelige Beløb var, ifølge Subscriptionsplanerne, henved 800,000 Rd. D. E., hvoraf endnu kun et ringe Beløb henstaaer ubetalt. De indtil Udgangen af Aaret 1832 indbetalte Summer ere, ved Omſkrivning først til Rigsbankpenge og siden til Species, gangue over til 75,773 Sp. 33½ ſ.

De betydeligste af disse Bidrag ere staaende af følgende Mænd: Jernværkseier Jacob Hall bidrog 20,000 Rd., Grosſerer Heuch 15,000 Rd., Statsminister Anker og Grev Wedel-Jarlsberg 10,000 Rd., Statsraad Tank, Kirstine sal. Hofgaard, Grosſererne Niels Omsted, Peder v. Cappelen, N. Walling, H. S. Bugge, N. Hall, D. v. Cappelen, M. Callevig, Generalfrigscommissaire B. Holm, hver 10,000 Rd. Collet & Søn, Assessor Mathiesen og Kjøbmand E. Holm, hver 8000 Rd. D. E.

2) Det Ankerſte Fideicommis's Bidrag een Gang for alle, oprindelig bestemt til 100,000 Rd. D. E.; men ved Resol. af 2den Mai 1814,

som ovennævnt, omfrevet til 30,000 Rbd. S. B., og senere til 15,000 Spd., af hvilken Summa, som ovennævnt (p. 22) Univ. har erhholdt udbetalt om trent $59\frac{8}{13}$ pCt. med 8,835 Spd. 45 ø. Retten til at erholde Resten, om og naar dertil erholdes Midler, er ved Stiftet erkjendt.

3) Det i Resolutionen af 2den Septb. 1811 tilsagte Bidrag fra Sorøe Academie, som efter Conventionen af 2den Septb. 1819, og Dpgjorelsesacten af 20de April 1820, er godtgjort af den Danske Statscasse med 100,000 Rbd. S. B., for hvilke, ifølge Kongl. Resolution af 28de Juni 1821, er udstedt til det Norske Universitet uopsigelige Statsobligationer, lydende paa 4 pCt. Rente fra 11te Decb. 1820, for 50,000 Spd.

4) Claus Finde, Segnepræst til Kind i Søndfjord i Bergens Stift, død den 1ste Mai 1816, har, ved Testamente af 20de April 1815, confirmeret 5te Mai s. A., stænkret til Universitetet 2 Brug i Gaarden Maurstad og 10 Løb andet Jordegods, naar to Jomfruer, som skulde nyde Indtægterne deraf, ved Døden afgaae. Ved Stiftets Slutning den 20de Jan. 1820 blev til Universitetet udlagt, foruden de to Brug i Gaarden Maurstad, Matr. No. 141 i Davigs Skibrede, 9 andre Gaarde i Eids Skibrede, nemlig: G. Lien, Matr. No. 91, G. Myrøld, Matr. No. 132, G. Lippeliød, Matr. No. 84, G. Smørdahl, Matr. No. 83, G. Myrstad, Matr. No. 136, G. Solem, Matr. No. 128, S. Hænbrech, Matr. No. 138, G. Næsbaake, Matr. No. 53, G. yttre Rømme, Matr. No. 135; hvilke Eiendoms

me tilsammen vare skyldsatte for $\frac{1}{3}$ Roe, $\frac{1}{3}$ Faar, 10 Løb 1 \mathcal{R} Smør og tarerede for 2560 Spd. Heraf har Universitetet som Eiendom modtaget det ene Brug i Gaarden Maurstad og de 4 øvrige forstnævnte Gaarde, da den ene af de Jomfruer, som skulde nyde Indtagterne heraf, ved Døden afgik den 18de April 1823.

5) Det Børnholdtske Legat. Sognepræst til Waaler i Smaalehøenes Amt, Christen Luud Børnholdt, død den 1de Novbr. 1815, har, ved Testamente af 2den Novbr. 1815, confirmeret den 6te Febr. 1816, stænkent Universitetet sin efterladte Formue, dog med den Forpligtelse for Univ., at udrede Pensioner til 8 Personer, tilsammen med et aarligt Beløb af 570 Rbdlr. R. B., hvilket Beløb, efterhaanden som Pensionisterne ved Døden afgaae, skal anvendes til Uddeling blandt fattige og trængende Studenter, som opholde sig ved Universitetet. og som udmærke sig ved Flid og god Opsørsel, og skulle fattige Embedsmænds Børn komme i fortrinlig Betragtning til disse Stipendiers Nydelse.

Ved Voets Slutning udgjorde Beholdningen 6601 Sp. 93 β hvoraf dog den største Deel bestod i Gjældsfordringer hos uvederhæftige Personer, saa at kun omtrent 2300 Spd. kan anses som sikkert Tilgodehavende. De paa Univ. ifølge Testamentet hvilende Pensioners Beløb var ved Udgangen af 1832 — 62 Sp. til 7 Pensionister.*)

*) Een af disse, som havde 2 Spd. i aarlig Pension, er i Maret 1833 ved Døden afgaaen.

6) Det Smithske Legat. Arvingerne efter den i Sept. 1816 afdøde Professor i Botanik ved Norges Univ., Christen Smith, have renunceret paa en Erstatning, stor 200 Livr. Sterling, som ved Kongl. Resol. af 14de April 1817 var tilstaaet dem af Statscassen, for de af ham paa hans Udenlandsreise anvendte Omkostninger, hvorefter Beløbet, som blev omsat efter en Cours af 8 Spd. 12 s. p. Livr. St. til 1620 Spd., ved højeste Resolution af 9de Septb. 1822, blev bestemt til et Legat til Fordeel for Naturalmuseet, under Navn af det Smithske Legat. Fundatsen for dette Legat blev sanctioneret 18de Oct. s. A. Af de indstaaende Renter bleve 380 Spd. tillagte Capitalen, som altsaa udgjør 2000 Spd.

7) Gaarden Løyen. Denne vil nedenfor blive særskilt omtalt.*)

8) Universitetets Bygninger i Christiania — omtalte i 1ste B. p. 437 b og følg.

C. Stipendier og dertil bestemte Legater.

a) Pengestipendier.

Til at understøtte Studerende ved Universitetet, disponeres over følgende Legater og Indtægter:

1. Syv Legater til Understøttelse for de Studerende fra Trondhjems lærde Skole, som forhen uddeledes ved Kjøbenhavns Universitet, ere ved højeste

*) Esr. Om Norges Universitets oeconomiske Eiendele og Indretninger ved L. St. Platou, i Budstikken 1ste Aarg. 1817—18 Pag. 465 sav.

Resolution af 21 Januar 1823 forenebe til eet Legat, under Navn af Trøndernes Legat, af hvis Renter 30 Spd. uddeles, men det Doverskydende anvendes til Forgælfse af Capitalen, som i Begyndelsen af 1823 udgjorde 888 Spec. 99 $\frac{1}{2}$ S, men 31te Decbr. 1832 beløb til . Sp. 963. 108 $\frac{1}{2}$

Stifterne af disse Legater ere:

- a) Oluf Nielsen, Sognepræst til Skogn og Provst i Indherred, har ved aabent Brev af 20de September 1638 skænket til en fattig Person af Trondhjemms Skole, som studerer flittigt i Kiøbenhavn, Renten af . Rd. 100
- b) Peder Grumb, Raugmand, hans Enke Kjersten Nielsdatter, har ved Gavebrev af 6te Marts 1611 skænket til Lærepenge for en af de fattige Skoledegne, som ere saavidt komne, at de forsendes til Universitetet, Renten af 150
- c) Anders Eriksen og Hustru Lisbeth Eriksdatter have, ved Gavebrev af 20de December 1651 skænket til en fattig Person af Trondhjemms Skole, om hvilken der er god Forhaabning naar han dimitteres, Renten af 100

Transport N°. 350

- d) Hans Sørensen, Cantor og Rector i Trondhjems Capitel, har ved Testament af 23de Juni 1656 skænket til fattige Personer af Trondhjems Skole, naar de blive dimitterede eller studere ved Academiet, Renten af 250
- e) Margrethe Marie Borchmann, Enke efter Børre Nielsen, Foged i Nordmør, har ved Gavebrev af 29de September 1735, skænket til 3 fattige Personer af Trondhjems Skole, naar de begive sig til Academiet, Renten af 1000
- f) Jonas Augels Arvinger have, ved Gavebrev af 20de Juni 1711 skænket til en fattig Discipel af Trondhjems Skole, som dimitteres til Academiet, Renten af 300
- g) Anne M. Hammond, Enke efter Provst Hammond, har ved Testament af 30te Juli 1765, grundet paa facultas testandi af 20de Mai 1763, legeret til 2 Disciple, som ere dimitterede fra Trondhjems

Skole, Renten af 1000

Rd. 2900

hvilke 2900 Rd. have været udsatte blandt Trondhjems Skoles øvrige Capitaler, der samtlige udgjorde 20,897 Rd. D. E. i Aaret 1812, men ved Omskrivning ere overgaaede til 5404 Spec. 99 $\frac{1}{2}$ f., hvoraf de ovennævnte syv Legater udgjøre de forøttede 888 Spec. 99 $\frac{1}{2}$ f.

2*) Mentz Christophersen, Præst til Trondhjems Domkirke, og Hustru, Marie Pedersdatter Skjeldrup, have ved Gavebrev, dateret Mariae Bededag 1651 stænkent til fattige Studerende fra Trondhjem 600 Spec., som senere have faaet nogen Tilvært. Capitalen er, efter Kongelig Resolution af 19de Januar 1821, overgaaet til 519 Spec. 87 f.

3**) Hans Steenbuch, Professor Theologicæ, har, i Liden mellem 1730 og 1740, stænkent til 4 fattige Studenter fra Trondhjem 1000 Rd., som efter nyssnævnte Resolution ansattes til 500 Spec.

*) Udtog af Fundatsen findes hos Hofman I. p. 182.

**) Fundatsen findes i Engelstofts Univ. Annaler for 1809 2 B. p. 63 flg. est. 84 f.

4*) Frederik Mannestad, Biskop, har ved Gavebrev af 21de October 1741 stjænket til stiftelige Studenter fra Christiania Stift Renten af 200 Rd. Capitalen blev, ved ovenmeldte Kongelige Resolution, ansat til 150 Spec.

I Anledning af Dpgjørelsen med Danmark blev, under 26de November 1821, overleveret til det norske Universitet i norske Statsobligationer 1083 Spec. 11 β . som Godtgjørelse for de sidstnævnte 3, til Fordeel for norske Studerende ved Kjøbenhavns Universitet i sin Tid stiftede Legater, tillige med tilbagestaaende Renter 86 Spec. 76 β ., altsaa i det Hele 1169 Spec. 87 β ., som fordeeltes paa Legaterne i Forhold til deres oprindelige Hovedstuel. Af Renterne skal stedse $\frac{1}{2}$ oplægges. Samtlige 3 Legaters Beløb var 31te Decbr. 1832**) . . . 1273 Sp. 85 β .

5) Det ovennævnte (p. 32) Barnholdtske Legat, forsaavidt Beløbet af de paa samme hvilende Pensioner angaaer, naar disse ophøre.

*) Gavebrevet findes sammesteds p. 67 folg. cfr. 84.

**) Disse 3 Legater, kaldes sædvanligen de Kjøbenhavniske Legater.

6*) Udskillige Indvaanere i Arendal have, til Understøttelse for unge Studerende fra Arendals Bye, sammensendt et Legat, for hvilket Fundats er udfærdiget af Collegium academicum 23de October 1817 og confirmeret 16de December s. A. Legatet, med paaløbende Renter til September 1817, blev udbragt til 1150 Spec. rede Solv. Af Renten skal $\frac{1}{3}$ og desuden andre muligen besparede Renter oplægges til Forøgelse af Hovedstolen, som 11te Decbr. 1827 udgjorde i Solv. Sp. 1448 61⁶/₁₀ ff.

7***) Anders og Hans Dedekam, Kjøbmænd i Arendal, med deres Hustruer, Sophie Dedekam fød Charisius og Dorthea Dedekam fød Fürst, have skænket til et Stipendiefond for trængende og haabefulde Studerende fra Arendal 200 Livr. engelsk Sterling og 20 Guineer. Fundatsen er forfattet af Collegium academicum 23de October 1817, og confirmeret 16de December s. A. Capitalen udgjorde, efter Omsætning, i September 1817 1400 Spec. $\frac{1}{3}$ af Renterne og andre muligen besparede Renter skal oplægges til Capitalen, som 31te December 1832 udgjorde Sp. 1628 63 ff.

*) Fundatsen findes i Budstikken 2den Aarg. No. 73—74.

***) Fundatsen findes sammesteds No. 79—80,

8*) Afstillige Indvaanere i Christiania, Drammen, Moss og Østerrisøer have stænket til Stipendiefond, under Navn af Universitetsvennernes Legat, 570 Spec. r. Sølv og 429 norske Specier, hvorom Fundats er udfærdiget af Collegium academicum 1ste October 1820 og confirmeret 3die November s. A. $\frac{1}{2}$ af Renten skal tillægges Capitalen, som 11te Juni 1827 udgjorde i Sølv.***) Sp. 1082 86 $\frac{4}{10}$ §.

9) Endeel af Professor og Rector (ved den lærde Skole i Bergen) Arentz's forhenværende Disciple have, til vedvarende Erindring om denne Lærer, sammensudt en Capital og deraf oprettet et Legat, under Navn: "Professor og Rector Arentz's Minde," hvis Renter skulle anvendes til aarlig Understøttelse for en ved Universitetet værende fra Bergens Skole dimitteret eller fra Professor Fredr. C. H. Arentz nedstammende Student. Legatet er oprettet i 1825 og Fundats for samme udfærdiget 8de Aug. 1828. Det udgjorde ved Udgangen af 1832 1217 Sp. 72 §. foruden nogle, da ei indkomne Restancer.

10) Under samme Benværnelse: "Professor

*) Fundatsen findes sammesteds No. 69—70.

**) Dette og det under No. 6 anførte Legat have ved et Pant

og Rector F. C. H. Arntz's Minde," har Høiesteretsassessor Christopher Frimann Dmsen og Frue Anne Lofke fød Wolff, ved Testamente, dateret 26de Sept. 1828, confirmeret 16de Mai 1829, under visse Betingelser testamenteret Universitetet 2000 Spd., hvoraf Renterne skulle anvendes til Stipendier for Studerende, dimitterede fra Bergens Skole.

11) Professor Skjelderups Legat. Prof. i Medicinen ved det Norske Universitet, Michael Skjelderup, har ved Gavebrev, dateret 22de Decbr. 1828 skænket Universitetet 1000 Spd. (for hvilken Sum Univ. købte hans Samling af anatomiske og pathologiske Præparater), under den Betingelse, at Renterne af denne Sum skulle, efter Giverens Død, anvendes til et Sygelegat (Sygepleie) for en trængende medicinsk Studerende, som bliver indlagt paa Rigshospitalet. Legatet uddeles af det medicinske Facultet.

I de første Aar erholdt Univ. desuden aarlig fra Administrationen for det Nederste Fideicommiss forskjellige Summer, til Uddeling blandt trængende Studerende, saaledes i 1813 300 Rbd. R. B. i 1814 250 Rbd. R. B., i 1815 1200 Rbd. R. B. Afstilledige Mænd sendte ogsaa til forskjellige Liden Bidrag til samme Brug. Et aarligt Stipendium paa 8 Sp. 90 s. til en trængende Studerende ydes fremdeles af Biskep Bugge i Trondhjem.

Misstrækkelighed senere lidt et Tab, hvis Størrelse ei endnu er afgjort.

Et af Biskop Hersleb — bød 1757 — ved Codicil af 25de Marts 1755 stiftet Legat paa 400 Rd. D. C., hvis Rente var bestemt til Understøttelse for en fattig Student fra Trondhjem*), maa vel ansees tabt for Norge, da Capitalen ikke ved Døggjorelsesacten af 20de April 1820 er gaaen over til dette Rige, og Vaarjand derpaa herefter neppe kan gøres.

b) Universitetsstiftelsen.**)

For at udføre den 1 B. p. 18 omtalte Plan, ved en ny Gade, anlagt fra Vaterlands Broe i lige Linie til Tøyen, kjøbtes i Maret 1813 4 Gaarde, den ene paa Hjørnet af Kaffe-gaden og Grønland, og de øvrige i Nærheden deraf. Da imidlertid Brugeren af en Forpagtningsloffe under Tøyen, saaledes beliggende, at Gaden maatte komme til at gaae over den, for ingen Priis vilde afstaae sin Forpagtningsret, nødtes man til at opgive Planen; hvorefter de indkjøbte Gaarde bleve anvendte til frie Boliger for trængende Studerende, i det 7 Studenter i Sept. 1814 erholdt Bolig i den førstnævnte Gaard, og 10 Studenter i Octb. 1815 erholdt Bolig i de øvrige. Disse Gaarde bleve i Maret 1820, da den nuværende Universitetsgaard var bleven kjøbt, solgte, og fri

*) See Badens Universitetsjournal 1794 Pag. 138 og Engestrøts Univ. og Skole-Annaler for 1812 Pag. 194.

***) Dette Afsnit forterer vel ikke egentlig under Universitetets Formue og Indtægter, men Udg. har dog anseet Stedet her passende med Hensyn til Indholdets nære Slægtskab med Stipendier.

Bolig blev i sidstnævnte Gaard strax anvist for 12 fattige Studerende, og senere hen for 8, tilsammen 20, i 20 Værelser, hvoriblandt de 18 egentlig kun vare 9 større Værelser, der ved Brædevægge vare deelte saaledes, at to og to Studerende boede i dem tilsammen, benyttende den mindre Afdeling til Sovestammer.

I de senere Aar faae Collegiet sig nødsaget til at indskrænke Alumnernes Antal, da Tilvæerten i Universitetets forskjellige videnskabelige Samlinger fordrerede større Locale, hvortil efterhaanden nogle af de til Universitetsstiftelsen benyttede Værelser bleve tagne i Brug, indtil Collegiet af samme Grund under 11te Aug. 1832 besluttede, at Stiftelsen skulde ophæves paa den Maade, at de ledige Pladse ei igjen besattes.

D. Legater, hvortil Universitetet har eventuel Ret.

1) Stamhuset Rosendal i Bergens Stift. Edvard Kondemann Rosencrene, titulair Biskop, har, ved Creationsact, dat. Bergen den 9de September 1749 § 15, bestemt, at naar ingen Arveberettiget til det af ham oprettede Stamhus Rosendal er tilbage, skal det tilfalde Universitetet i Kjøbenhavn*). Denne eventuelle Ret er cederet til Norge ved Opgjørelsesacten af 20de April 1820 Art. 13.

2) Det Hvidtfeldtske Fidei=Commis. Normanden Geheime=Conference=Raad, Ridder og

*) See Badens Univ. Journal 1794 Pag. 159 og.

Kammerherre Mathias Wilhelm Hvidtfeldt, forhen Stiftamtmand over Viborg Stift, og Herre til Clausholm, og Sophie-Amalia Gaarde, har, ifølge ham under 17de Mai 1756 meddeelt Facultas testandi, ved Testamente af 13de Juni 1800 stiftet et Fidei-Commis under ovenmeldte Benævnelse, hvis Mæsse ved Sterboets Dpgjørelse beløb sig til 402,250 Rdl. D. G. senere omskrevne til 331,352 Rbd. 48 p i Solo.

Foruden Testamentet blev i Skifteacten under No. 92 optaget et blandt hans øvrige Papirer forefundet Ark Papir, hvorpaa han egenhændigen havde skrevet:

”Sjald min inderlig elskede Datter=Datter uden Livsarvinger ved Døden skulde afgaae, da, om ingen Afkom skulde existere af de i mit Testamente udnævnte 5 paaafølgende Arvinger af mit Fidei-Commis, da vil jeg: at istedenfor at Kongen skulde dertil udnævne en velfortjent Mand, at det skulde henfalde til et Academie i Norge, om dertil bliver givet kongelig Tilladelse; hvis ikke, da til Skolelærens Forbedring og bedre Indretning Søndensfielbs i Norge. Isteden for de 2000 Rdl., jeg har bestemt til 5 Hospitals=Lemmer, giver jeg 2500 Rdl.; dog af disse 5 Hundrede Rigsdaler tages det Fornødne til en Sidebygnings Dpforelse for fem fattige Hospitals=Lemmer.

Hvidtfeldt.”

Dette Document blev derfor optaget i Grec-

tions-Acten, der er dateret October 1808, og confirmeret den 10de Januar 1810.*)

3) En Capital af det Anførte Fidei-Commis, som ovenfor p. 23 og p. 31 omtalt.

Udgifter.

I. Gager og Emolumenter.

I de 1 B. p. 21 til 27 citerede Bestemmelser er samtlige Universitetslæreres og Betjentes Løn anslaaet i Byg, der for det første skulde beregnes til 4 Rdlr. D. E. pr. Lønde; men, formedelsk Pengevæxens Fluctuation paa de Løder bestemtes derhos, at Universitetslærerne, i Lighed med andre Embedsmænd, skulde erholde et Tillæg i Species. Gagerne reguleredes saaledes:

for 5 Professorer,	aarligen til hver	400 Rdl. Byg
— 5	—	— — 350 — —
— 7	—	— — 250 — —
— 8	—	— — 200 — —

samt fri Bolig, eller Huusleie istedetfor fri Bolig, og endvidere et Honorarium for de offentlige Forelæsninger af dem, som dertil havde Evne. Til Lønninger for de da bestemte to Lectorer (i de nyere Sprog) og Universitetets øvrige Embedsmænd og

*) Erections-Acten findes indført i Budstikken — 6te Aargang 1825 Pag. 33—48. I Magazin til den Danske (og Norske) Adels Historie — 1 B. 3 og 4 Hæfte, Pag 261 omtales dette Fidei-Commis, men vort Universitets eventuelle Ret dertil ignoreres.

Betjenter bestemtes 700 Ldr. Byg — hvoraf 100 Ldr. til Dvæstør.

Ved Kongl. Resol. af 16de Jan. 1813 blev for de først ansatte 6 Lærere bestemt, at, af deres Gager, beregnede til Korn, skulde det Halve udbetales i Penge, efter Aggershuus Stifts Capitelstart for Maaret 1813, og den anden halve Deel i Rbpenge, at betales efter den under 1ste Aug. næstefter offentlig bekjendtgjorte Bankcours. Tillige erholdt de Huusleien godtgjort.

Da, ved Kongl. Resol. af 3die Juni 1814, 10 nye Lærere bleve ansatte, bestemtes disses Gager i Korn (for Professorerne 400 og 300 Ldr. og for Lectorerne 200 Ldr. Byg) at udbetales med 4 Rbdl. S. V. pr. Ld., indtil Universitetets Finantsomstændigheder tillode, at den halve dem tillagte Gage kunde udbetales efter Capitelstart, samt en aarlig Huusleie af 100 Rbdl. S. V. for hvert 100 Ldr. Byg.

Under 25de Mai 1815 blev Universitetslærernes indbyrdes Anciennetet bestemt, og tillige fastsat følgende Regulativ for Gagerne:

Den ældste Prof. (Skjelderup) 600 Ld. Byg.

— næstældste — (Sverdrup) 500 — —

De fem følgende (Nathke, Rasmussen, Platou, Sørensen og Thulstrup) hver 400 — —

(dog fragaaer $\frac{1}{4}$ i Prof. Thulstrups Gage saalænge han beklæder andet Embede.)

De 4 følgende (Reyser, Hersleb, Esmark og Smith) hver 350 — —

Lectorerne, hver 250 — —
 Desuden Bibliothekaren 100 Ldr., den bot. Gartner
 150 Ldr. (samt frie Bolig og Føde til to Kæer)
 Almanakkens Forfatter 25 Ldr., og 200 Ldr. for en
 Lærer i Bergbygningskunst, Bygnings- og Mechanist
 Tegning, der tillige skal have Opsyn med det opret-
 tende Modelkammer. 3 Penge derimod bestemtes
 følgende Gager: Cassereren 400 Rblr. S. B. Bi-
 bliotheksecretairen 400 Rblr. S. B. (Universitetsse-
 cretairens Gage var allerede ved Kongl. Resol. af
 19de Sept. 1811 bestemt til 400 Rblr. S. B.)

Kornet beregnes efter hvert Mars Capitelstart
 for Aggershusns Stift, og Gageaaret regnes fra 1ste
 Oct. til 1ste Oct. — Alle Gager ere personlige —
 Humsleiegodtgjørelsen bortfalder, saavelsoom enhver
 Pretension paa noget andet Emolument, især paa
 Andeel i Løyen; da denne Gaard skal sælges.

Denne sidste Clausel foranledigede, at Collegiet
 under 25de October s. A. indsendte til H. M. Kon-
 gen et Andragende om, at den Betingelse for Gage-
 forandringen, at Universitetet skulde renuncere paa
 Løyen, maatte bortfalde, hvorved blandt flere Grun-
 de anføres, at de daværende Univ. Lærere ei ansaae
 sig berettigede til at renuncere paa et Emolument,
 som næppe vilde komme dem tilgode,*⁾ men først de-
 res Eftermænd, hvilket derfor maatte anses at til-
 here Embederne, ei Personerne; hvorhos Collegiet
 paa alle Univ. Læreres Vegne erklærede, at de ei
 kunde modtage Gageforandringen med den Betingel-

*⁾ hermed sigtes til, at flere Forpagtningsløkker under Løyen
 næppe vilde falde tilbage til Univ. i de daværende Læreres
 Levetid.

se. — Herpaa fulgte en Kongl. Resol. af 7de Decb. f. A. hvorved Kornlønningerne ophævedes og Gagerne bestemtes i Rbpenge r. S.; nemlig for Professorerne fra 2001 til 3201 Rbdlr. r. S. for Lectorerne 1368 Rbdlr. r. S., for den bot. Gartner 720 Rbdlr. for Secretairen og Cassereren, hver 336 Rbdlr. r. S.*)

Disse Gager bleve, efter Bankens Oprettelse, betalte med $\frac{1}{2}$ Spd. for hver Rblr. r. S. og da, kort efter en Disconto=Indretning blev etableret, med dennes Repræsenteriver, hvorpaa tabtes indtil 46 pCt.

Den 12te Febr. 1818 udkom derefter et nyt Gagerement, hvori den ældre Gageringsmaade med Korn, efter hvert Aars Capitelstart blev lagt til Grund, og bestemtes da at den ældste Prof. skulde have i Gage 600 Ld. Byg.
den næstældste 500 — —
de 5 følgende hver 400 — —
de 6 yngste hver 350 — —
Lectorerne 250 — —

For enkelte bestemtes noget mindre, saalange de beklædede andet Embede.

Bibliothekaren. 100 Ld. Byg.
Bibliotheksecretairen 88 — —
Bibliothekets Protocollist 52 — —
Bibliothekets Amanuensis 35 — —

*) De to sidstnævnte Gager bleve dog kort efter under 4de Mai 1816 forhøiede til 648 Rbdlr. r. S. for hver, samt 204 Rbdlr. r. S. til Contoirhold for Cassereren.

Universitets Secretairen	100	—	—
— Casfereren	100	—	—
(samt til Locale indtil videre 35 Ld.)			
den botaniske Gartner	150	—	—
Professor	52	—	—
den chemiske Laborant	52	—	—
Observatoriets Amanuensis	15	—	—

Kornet betales efter den Capitelstart, som for hvert Aar sættes paa Landskylden i Aggershuus Stift, og udredes forudsviis saalænge indtil Laxten bliver sat.

Den 11te Oct. 1825 blev ved Kongl. Resolution følgende Bestemmelser med Hensyn til Gagerne fastsatte:

1) at samtlige Universitetslærere, i Henseende til Lønningerne, blive at inddele i 5 Classer, og at Gagen i enhver Classe fra 1ste Jan. d. A. reguleres deels i Penge, deels i Byg, saaledes:

a) 1ste Classe de 2 ældste Prof.	1350 Sp. og 220 Ld.		
b) 2den — 4 næstældste	1200 —	200 —	
c) 3die — 6 derefter følgende	1000 —	166 $\frac{2}{3}$ —	
d) 4de — de yngste	800 —	133 $\frac{1}{3}$ —	
e) 5te — Lectorerne	500 —	83 $\frac{1}{3}$ —	

dog, at der i Prof. Thulstrup's Gage, fremdeles, som hidtil, afgaaer $\frac{1}{4}$ Part, saalænge han tillige er Generalchirurg.

2) at den Deel af Lønningerne, som ansættes i Byg, udredes indtil Udgangen af Aaret 1827 efter Aarets Capitelstart, men fra 1ste Jan. 1828, hvert Aar efter Middeltallet af de sidstforløbne 10 Aars Capitelstarter.

I disse Bestemmelser bleve ved Storthingets Beslutninger*) af 7de Juni 1827 følgende Forandringer foretagne:

Den ældste Professor	600 Ld. Byg.
— næstældste	500 — —
De 5 følgende, hver	450 — —
De 5 følgende, hver	400 — —
De yngste (den Gang 4) hver	350 — —
Lectorerne, hver	250 — —

samt derhos bestemt, at i Prof. Thulstrup's Gagefragaar $\frac{1}{3}$, saalænge han er Generalchirurg.*)

Statssecretaire Platon, indtil videre for Forelæsninger og Tjeneste ved Univ.	250 Ldr.
Bibliothekaren	100 —
Lector Botanices	175 —
Cassfereren	150 —
Den bot. Gartner	150 —
Professor	52 —
Amanuensis ved Observatoriet	15 —

Videre fastsattes følgende Gager i Penge:

Docent Arzten	600 Sp.
Underbibliothekaren	500 —
Bibliothekets Amanuensis	200 —
Almanakkens Forfatter	100 —

*) De foregaaende Storthing havde angaaende Universitetets Gagereglement ingen Beslutning fattet.

*) Forhen var kun $\frac{1}{3}$ fratrukket Prof. Thulstrup's Gage, af anførte Grund. Ubilligheden i et større Udtag blev af Storthinget i 1830 erkjendt, hvorfor samme bevilgede ham Refusion for Aarene 1827—30.

Almannens ved Laboratoriet	120 Sp.
Prof. Hansteen, som Almanakkens nuværende Forfatter	150 —
Notarius ved det jurid. Facultet . .	50 —
Director ved det philologiske Seminarium	500 Sp.*)
En Professor ved samme	200 Sp.*)

(begge Dele personligen for Professorerne Sverdrup og Bugge, saalange de beklæde disse Embeder;) hvorhos følgende Beslutninger fattedes: $\frac{2}{3}$ af Lønningsskornet betales med 3 Sp. for hver Lde og den ene $\frac{1}{3}$ med Penge, efter Middeltallet af de hvert Betalingsaar næst foregaaende 10 Mars Capitelstarter for Aggershuus Stift. Dog skal det være Universitetets nuværende Embedsmænd og Betjenter forbeholden, at erholde den ansatte fulde Kornlønnung udbetalt med Penge, efter ethvert, Udbetalingsaaret foregaaende Mars Capitelstart for Aggershuus Stift, forsaavidt nogen af dem eengang for alle eller gjældende for deres hele Embedstid inden 1ste Jan. 1828 forlanger saadant.

Samtlige Univ. Lærere og Embedsmænd, som lønnes med Korn, erklærede, i denne Anledning, at ville modtage de $\frac{2}{3}$ i Penge til 3 Spd. pr. Lde. og den $\frac{1}{3}$ i Korn efter Capitelstart, paa anførte Maade.

*) Disse Gager ere de samme, som ved Kongelige Resolutioner bleve bestemte ved disse Embeders første Besættelse.

**) Bestemmelse om Secretairens Gage savnes i dette Gagerglement.

Storthinget i 1830 bevilgede, paa samme Maa-
de, Gager til 1 Professor og 2 Lectorer mere end
forhen, hvorimod den for Lector botanices forhen
særskilt opførte Gage 175 Ldr. Byg, og de til Do-
cent Arnhen, som i Mellemtiden havde erholdt an-
det Embede, opførte 600 Sp. udgif. Derhos blev
opført 700 Sp. for en Quæstor, hvorimod de for-
hen bestemte 150 Ldr. Byg for Cassereren udgif.
Til Underbibliothekaren bevilgedes et aarligt Tillæg
af 250 Sp., saalænge han ikke lønnes for anden
Embedspost. For en Secretaire ved Collegium
academicum og det philosophiske Facultet 550 Sp.,
hvorimod 168 Sp. til en midlertidig Striver udgif.
Angaaende Prof. Thulstrups Gage blev bestemt, at
 $\frac{1}{4}$ afgaaer, saalænge han er Generalchirurg samt
Refusion bevilget ham for den Formindstelse i Ind-
tægt, som han i 3 Aar havde lidt, formedelt for-
rige Storthings Beslutning om, at $\frac{1}{3}$ af hans Gage
skulde fragaae, saalænge han var Generalchirurg.

De senere ansatte Lectorer have erholdt fast
Gage i Penge, nemlig 750 Sp. aarligen hver.

Da Pengesæfsenet fluctuerede meget i den Pe-
riode, hvorom her handles, vil man ikke let kunne
gjøre sig noget rigtigt Begreb om ovenanførte Ga-
gers reelle Værd, uden at kjende Capitelstarterne og
Værdscourserne, hvorfor herved meddeles Fortegnelse
over disse:

Aggershuus Stifts

Capitelstarter for Landsskylb.

1813	24	Rbdtr.	S. B.
1814	20	—	N. B.
1815	25	—	—
1816	4	Spd.	117 §.
1817	8	—	23 §.
1818	5	—	52 §.
1819	4	—	6 §.
1820	3	—	20 §.
1821	3	—	74 §.
1822	3	—	106 §.
1823	3	—	63 §.
1824	2	—	91 §.
1825	2	—	62 §.
1826	2	—	86 §.
1827	4	—	10 §.
1828	3	—	§ §.
1829	3	—	12 §.
1830	2	—	117 §.
1831	4	—	28 §.
1832	4	—	5 §.
1833	3	—	21 §.
1834	2	—	72 §.

Noteret Verelcours paa Christiania Børs
paa Hamburger Banco.

	Høieste Cours	Laveste Cours
1819*)	165	122
1820	160	134

*) For 1819 blev Coursen i Christiania ei noteret.

	Høieste Cours	Laveste Cours
1821	195	146
1822	220	185
1823	185	152
1824	160	129
1825	135	102
1826	145	107
1827	141	125
1828	140	134
1829	139	132
1830	138	130
1831	140	132
1832	140	136

2. Andre Udgifter.

Det omtrentlige Beløb af Universitetets øvrige Udgifter vil kunne sees af det i 1ste B. p. 523 og følg. meddelte Budget, hvorved dog maa bemærkes, at flere Poster i den der anførte Fortegnelse i de første Aar dels vare mindre, dels endda ei fandtes i Budgetterne, f. Ex. nogle af de videnskabelige Samlingers Annua, der opførtes efterhaanden, som Samlingerne anstaffedes, hvorom ovenfor er talt.

Drammens lærde Skole, 1816—1832.

(Meddeelt af Adjunkt Julius Hammer.)

Ved vort Fædrenelands Afskillelse fra Danmark i 1814 eksisterede kun lærde Skoler i de 4 Stiftssteder. Det store Antal af ubefatte Embeder, der gav Haab om en hurtig Befordring paa denne Bane, bevægede mange Forældre og Forsatte til at bestemme deres Børn og Myndlinger til Studeringerne, og saaledes gjorde Trangen til hensigtsmæssige Underviisningsanstalter sig overalt gjældende. I Drammen blev allerede i Aaret 1816 en saadan ved privat Foranstaltning oprettet, hvilket foranledigede, at der ved Kongelig Resolution af 14de Sept. 1816 (som, da den haves i de trykte Lovsamlinger, har forbigaaes) blev bestemt, at en lærd Skole skulde oprettes i Drammen. Under 20de Decbr. 1816 resolverede Regjeringen, at Skolen skulde træde Virksomhed med dens daværende 12 Disciple efter den Plan, som hidtil var fulgt ved Underviisningen, indtil en Kongelig ansat Overlærer kunde overtage dens Bestyrelse; at Landphysikus, Licentiatus medicinae Münster skulde føre det specielle Tilsyn med Skolens Underviisningsvæsen, og Kjøbmand Christopher Faye besørge dens Regnskabsvæsen, Begge uden Løn, og at Candidatus theologiae P. Winsnæs, der midlertidig havde besørget Underviisningen, indtil faste Læreres Udnævnelse skulde nyde Adjunctens Wage og Emolumenter fra 1ste October samme Aar,

og i Forbindelse med Limesterere forestaae Underviisningen. Paa denne Maade gif Underviisningen frem indtil Mai Maaned 1817, da de faste Lærere, som under 20de Febr. samme Aar vare udnævnte, Overlærer Borch og Adjunkt Boye, ankom for at overtage deres Embeder, hvorpaa Skolen i Juni Maaned 1817 traadte i fuldstændig Virksomhed.

A. Skolens Organisation i dens Begyndelse og følgende Udvikling.

Ved de faste Læreres Tiltrædelse inddelees Disciplene i 2de Classer, hvis Underviisning besørgeades af dem og een Limesterer, Studiosus theologiae Arneberg, der som saadan allerede havde fungeret fra 15de Martz 1817, men allerede frattraadte 30te Juli, og fra denne Tid af Candidatus philosophiae Arbo. Under 19de Decbr. 1817 antoges med Kirkedepartementets Approbation en Pedel, der erholdt fri Bøllig i Skolebygningen og 80 Spd. i Løn. Paa Grund af at Skolen først saa langt ud paa Aaret var begyndt, tillodes det at forbigaae den offentlige Examen for dette Aar, og en saadan holdtes derfor første Gang i October Maaned 1818. Efter Afholdelsen af denne Examen blev en 3die Klasse oprettet, og Lærerpersonalet forøget med en Adjunkt, hvortil Candidatus theologiae Ross udnævnedes. Det følgende Aar 1819 bragte en Forandring i Skoleaaret og Examenstiderne, idet der ved Kængelig Resolution af 19de April bestemtes, at Skoleaaret herefter skulde beregnes fra 1ste Juli, og Hovedexa-

men ved Skolerne i Aggershuus Stift holdes i samme Maanedes Begyndelse. Med det nye Skoleaar foregædes Classernes Antal til 4, og til Underviisningens Beskrivelse antoges fra 1ste October 1819 en 5te Lærer, idet Lieutenant Garben antoges til Timeslærer. Ved Kongelig Resolution af 15de Novb. 1819 bestemtes, at Skolen herefter skulde bestyres af en Rector, hvortil under samme Dato den hidtilværende Overlærer Borch udnævnedes. Med det fra Skoleaaret 1819 til 4 foregæde Classcantal har Skolen siden den Tid bestaaet.

B. Embedsmand.

1. Ephoratet.

Fra Skolens Oprettelse af, har Ephoratet været overdraget Amtmanden i Budstæruds Amt og Biskoppen i Aggershuus Stift. Ephoratets Medlemmer ere fortiden altsaa Amtmand Blom og Biskop Sørensen. Som Ephorer have forhen fungeret i Medfør af deres Embede Amtmændene Collett og Sem samt Biskop Borch.

2. Lærerne.

Lærernes Antal, der fra Begyndelsen var 3, foregædes efterhaanden med Classcantallets Tilvæxt til 5, saaledes som forhen er anført, hvilket Antal vedblev fra 1819 til 1825. Fra 21de Aug. 1821 har en Adjunktpost i Modersmaalet, Hebraisk og Religion været forbanden med Byens residerende Cappellan. Men da man senere fandt det umuligt for denne Embedsmand at besørge Underviisningen i de

anførte Fag gennem alle Classer, bifaldt Kirkebespartementet under 9de Januar 1826, at der ansattes en Limmelærer, som skulde undervise i Religion i de 2de nederste Classer samt i Moderemaal og Latin i 1ste Klasse og 2den Classes nederste Afdeling. Lærernes Antal foresgedes saaledes til 6, hvilket Antal fra den Tid er bibeholdt.

a. Personalet ved Udgangen af 1832.

Rector Henrik Christian Borch, udnævnt til Overlærer den 20de Febr. 1817 og til Rector den 15de Novbr. 1819.

Overlærer Christian Frederik Arbo, const. som Limmelærer den 30te Juli 1817, som Adjunkt den 28de Januar 1818, fast ansat som saadan den 27de Decbr. 1819, udnævnt til Overlærer 18de Octb. 1823.

Adjunkt Jens Lauriz Arup, tillige residerende Capellan, udnævnt den 16de Septb. 1825.

Adjunkt, Hans Julius Hammer, const. den 19de Juli 1829, udnævnt den 13de Sept. 1830.

Constitueret Adjunkt, Lieutenant Christian Wilhelm Garben, ansat den 27de Septb. 1819.

Limmelærer, Student Henrik Carl Ferdinand Schulz, ansat af Kirkedep. i Januar 1832.

b. Befordring og Afgang i 1817—1832.

Mathias Andreas Boye, udnævnt til Adjunkt den 20de Febr. 1817, til Overlærer den 15de Nov. 1819, afgik fra Stolen som constitueret til

Rector ved Christiansands Skole den 24de Oct.
1825.

Ulrik F. Arneberg ansat som Læmelærer den 15de
Marts 1817, entlediget den 30te Juli 1817.

Hans Christian Rofs, Cand. theol., const. til Adjunkt
den 20de Oct. 1818, udnævnt til personel Ca-
pellan i Sunde den 27de Dec. 1819.

Peder Bjørnstad, Cand. theol., udnævnt til Adjunkt
den 25de April 1820, og under 21de Aug. 1821
tillige til residerende Capellan i Drammen.
Entlediget efter Ansøgning fra Skoleunderviis-
ningen den 21de Jan. 1825.

Christian Lyche, Stud. theol., Læmelærer fra 21de
Jan. 1825 til Aarets Udgang.

Henrik Anfer Holmboe, Stud. philologicæ, const. som
Overlærer i Boyes Sted den 26de Nov. 1825,
entlediget den 15de Dec. 1827.

Andreas Faye, Stud. theol., const. som Læmelærer
den 9de Jan. 1826, fungerede til Juli 1827.

Christian Wulff, Cand. theol., const. i Fayes Sted
den 27de Aug. 1827 indtil Juli 1829.

Herman Daggger, Student, const. som Adjunkt i
Helmbøes Sted i Jan. 1828, entlediget i Juli
1829.

Eugen Wilhelm Thorne, Cand. theol., const. som Læ-
melærer i Wulffs Sted den 19de Juli 1829;
afgik som udnævnt til Sognepræst i Haaland i
Januar 1832.

C. Underviisning, Classeinddeling;

Lærebøger; Disciplin.

Skolens Virksomhed anvistes den ved dens Op-

rettelse som fuldstændig lærde Skole i Dvøeneenstemmelse med Skoleforordningen af 7de Novbr. 1809. Underviisningsgjenstandene have følgelig været de samme som i de andre fuldstændige lærde Skoler.

Om den succesfulde Forøgelse af Classcantallet er allerede talt i Afsnittet II. Fra Skoleaaret 1819 har Skolen saaledes havt 4 Classer. I de 2de nederste Classer have Underviisningsgjenstandene til forskjellige Tider været flere eller færre, efter de Disciples forskjellige Fremgang, som have dannet dem. Da Skolen nemlig i den senere Tid ikke har havt sit Discipelmaximum, og man følgelig har maattet modtage de indmeldte Disciple uden at kunne gjøre en Afsondring, hvorved en større Eenhed i Underviisningen vilde bevirkes, har man ved Disciplenes Inddeling i disse 2 Classer, og, som Følge heraf, ved Underviisningen mere maattet læmpe sig efter Omstændighederne og Discipelantallet, end efter en forudbestemt Norm. I de 2de øverste Classer har Underviisningen kunnet være mere æqvabil, da man til Opflyttelse i disse Classer har kunnet forberede Disciplene i de nederste til en større Jevnhed. I hver af de 2 øverste Classer have Disciplene almindelig tilbragt 2 Aar, dog med enkelte Undtagelser; at Tiden i de nederste Classer paa Grund af deres mere heterogene Bestanddele har været ubestemtere, indsees af det forhen Anførte. Med de Disciple af øverste Klasse, der kunne vente at dimitteres til Aarets Examen artium, repeteres i Skoleaarets sidste Fjerdingaar alt det forhen Første 2de Dage om Ugen særskilt.

I 1ste Klasse have Underviisningsgjenstandene i Almindelighed været følgende: Latin, Norst, Religion, Historie, Geographie, Regning og Skrivning. I Latin læses Formlæren og de vigtigste Regler af Syntaren efter Brøders mindre Grammatik, med Lydning efter en Læsebog eller en let Forfatter. I Norst Grammatik efter Nissens Udtog med Læse- og Analyseøvelser efter Platons Chrestomathie. I Religion Herøls Udtog af Bibelhistorien. I Historie Rosfods fragmentariske Udtog. I Geographie Platons Udtog. Practisk Regning, efter Theistes Regnebog.

Græst har undertiden været læst i denne Klasse, fra 1820—1824, og senere fra 1827—1832, nemlig Begyndelsesgrundene af Formlæren og en Læsebog til Indøvelse af samme.

Fra 1827 til 1832 har 1ste Klasse ogsaa havt Underviisning i Lydst og Fransk efter Hallagers tydske Læsebog og Sammes abc instructif.

I 2den Klasse ere Underviisningsgjenstandene de samme som i 1ste, hvorhos Græst, Lydst og Fransk her ere stabile Fag. I Latin læses her afværende et Par af de lettere Forfattere, Nepos, Ciceros Taler, de amicitia og de senectute, Phædrus og Terents; Brøders større Grammatik i Forbindelse med lettere Stiløvelser. I Græst: Repe-tition af Formlæren i Forbindelse med Lydning. Som Lærebøger benyttedes i den senere Tid Ranges Grammatik og Blochs Læsebog; undertiden gjennem-gaaes en Bog af Xenophon. I Norst: Nissens større Grammatik tilligemed Analyse- og lette Stil-

øvelser. I Tydsk: Hallagers Læsebog eller Thuis-
 kon, og Grammatik, hvortil i den senere Tid Hjorts
 benytttes. I Fransk: Gedikes mindre Læsebog. I
 Religion: Herselebs større Bibelhistorie tilligemed
 Pontoppidans Forklaring. I Historie: de ældre
 Staters samt Fædrenelandets efter Kosob. I Geo-
 graphie omtrent Halvparten af Platons Lærebog.
 I Mathematik: Fortsættelse af practisk Regning.
 Undertiden have Begyndelsesgrundene af Arithmetik
 og Geometrie været foredragne i denne Klasse, for-
 hen efter Bjørns og senere efter Holmboes Lære-
 bøger.

I 3die Klasse ere Underviisningsfagene: Latin,
 Græsk, Hebraisk, Norsk, Tydsk, Fransk, Religion,
 Historie, Geographie, Arithmetik og Geometrie. I
 Latin: gennemgaaes her omtrent Halvparten af de
 Forfattere, der ved Resolutionen af 11te Jan. 1826*)
 er bestemt at opgives til Examen artium, Brøders
 Grammatik til Enden i Forbindelse med Stiløvelser.
 I Græsk: 4. a 6 Bøger af Iliaden, 2 a 3 Bøger
 af de lettere Prosaikere, Repetition af Formlæren og
 det Vigtigste af Sprogets Syntax. I Hebraisk,
 der paabegyndes i denne Klasse, Grammatik efter
 Lindberg med Analyse efter Gesenii Læsebog. I
 Norsk: fortsættes med Grammatikken og Stiløvel-
 ser, Rahbet om den danske Stil. I Tydsk:
 Rises Læsebog eller Veliz Bruchstücke. I Fransk:
 omtrent Halvparten af Gedikes Chrestomathie. I
 Religion: paabegyndes Stenersens Lærebog; Fort-
 sættelse og Repetition af Bibelhistorien, en af Evan-
 gelisterne gennemgaaes i Grundsproget. I Histo-

*) See 1. B. pag. 309.

rien: Iste og omtrent Halvparten af 2den Deel af de nyere Staters Historie efter Kosod. I Geographie: fortsættes Lærebogen og læses heelt ud. I Arithmetik og Geometrie omtrent Halvparten af Holmboes Lærebøger.

I 4de Klasse ere Fagene de samme som i 3die Klasse. I Latin: tilendebringes Læsningen af Classisterne i Forbindelse med Stil- og Oversættelsesøvelser samt Repetition af Grammatikken; de romerste Udsager gennemgaaes efter Meyer. I Græsk en Tragoedie af Sophokles, de fra 3die Klasse tilbagestaaende Prosaikere; det forhen læste repeteres. I Hebraisk: fortsættes med Gesenii Læsebog, der i Almindelighed læses heelt ud, og Grammatikken. I Norsk: Fortsættelse af det i 3die Klasse læste med Stiløvelser noget tiere. I Lydsk: Pølsk Bruchstück og Schillers Wilhelm Tell. I Fransk: den anden Halvpart af Gedikes Chrestomathie; i begge Sprog, ligesom ogsaa i 3die Klasse, Grammatik, nemlig Hjorts tyske og Deichmanns franske. I Religion: fortsættes og fuldendes Underviisningen efter de i 3die Klasse brugte Lærebøger, her gennemgaaes endvidere en anden af Evangelisterne samt Holmboes bibelske Geographie. I Historie og Geographie: fuldendes Læsningen af Kosods Verdenshistorie og forresten repeteres det forhen Gennemgaaede. I Arithmetik og Geometrie: fortsættes med og udlæses det Nødvendige efter Holmboes Lærebøger.

Hvor mange Timer egentlig have været anvendte til hvert Fag i de forskjellige Classer vil sees af

nedenstaaende Tabel, der paa meget faa Undtagelser nær har gjeldt for de sidste 3 Aar.

	4 Klasse		3 Klasse		2 Klasse		1 Klasse.	
	8	Timer	8	Timer	8	Timer	8	Timer.
Latin . . .	8	—	8	—	8	—	8	—
Græst . . .	6	—	6	—	4	—	4	—
Hebraisk . .	3	—	3	—	2	—	2	—
Norskt . . .	5	—	3	—	3	—	3	—
Lydst . . .	2	—	2	—	2	—	2	—
Franskt . .	2	—	2	—	2	—	2	—
Religion . .	4	—	3	—	5	—	4	—
Historie . .	4	—	4	—	4	—	3	—
Geographie .	2	—	2	—	2	—	3	—
Arithmetik}	3	—	4	—	2	—	2	—
Geometrie}								
Regning . .	2	—	2	—	3	—	4	—
Skrivning .	2	—	2	—	3	—	3	—
I alt	39	—	37	—	36	—	36	—

Underviisningsfagene have i Skoleaaret 1831—1832 paa følgende Maade været fordeelte mellem Skolens Lærere:

Rector Borch underviser i Latin i Skolens 3 øverste Classer og læser 24 Timer ugentlig.

Overlærer Urbo har den historiske og geographiske Underviisning gennem hele Skolen; læser ligeledes 24 Timer ugentlig.

Pastor Arup underviser i Hebraisk og Norskt i de 2de øverste Classer og Religion i 4de; læser 18 Timer ugentlig.

Adjunkt Hammer underviser i Græst i alle Classer og i Lydst i de 2de øverste; ialt 24 Timer ugentlig.

Lieutenant Garben er Lærer i Mathematik og Regning i samtlige Classer, i Fransk i de 3 øverste og i Skrivning i de 2 nederste, der i sidstnævnte Fag undervises paa een Tid; læser 23 Timer egentlig.

Timelæreren læser Latin i 1ste, Korst i 1ste og 2den, Religion i 1ste, 2den og 3die, Lydst i 1ste og 2den og Fransk i 1ste Klasse, 32 Timer egentlig.

I Sommerne 1828, 1829 og 1830 have Disciplene ogsaa haft Underviisning i Gymnasik under Veiledning af Lieutenant E. D. Finne; men denne Underviisning hævedes, fordi den paa Grund af Veirligets Ustædighed oftere maatte afbrydes, og man intet Locale havde under Tag, hvor disse Øvelser kunde foretages.

Med Hensyn til Disciplinen gjælde de Bestemmelser, der indeholdes i Skoleforordningen af 7de Novbr. 1809 Cap. 5. De specielle Skolelove, som samme Lovs § 48 omtaler, ere de samme, som ere gjældende for Christiania Skole.

D. Disciplenes Optagelse og Antal.

Nye Disciple optages i Almindelighed ikke uden enten ved Skoleaarets Begyndelse i August Maaned eller efter Halvaarsøramina i Januar. En Undtagelse gjordes i Skolens Begyndelse, da det indskrænkede Discipelantal og Skolens endnu uudviklede Tilstand tillod Optagelse ogsaa i Aarets Løb. Den første Forretning ved Skolens Begyndelse efter Examenstferien er altsaa at prøve de til Optagelse An-

meldte og efter Prøven at bestemme deres Plads i Skolen.

Indtil Aaret 1827 var Disciplenes Antal i de lærde Skoler ikke indskrænket ved nogen positiv Bestemmelse. I dette Aar blev ved høieste Resolution af 27de Mai et Maximum fastsat for de forskjellige lærde Skoler, der for Drammens bestemtes til 64. Dette Maximum har imidlertid Skolen siden 1828 ikke havt, og fra den Tid har Disciplenes Antal for hvert Aar aftaget.*) Den største Frequent's havde Skolen i Aarene 1821—1827, da Discipelantallet varierede imellem 70 og 85.

I Aaret 1817 havde ialt 30 Disciple frequenteret Skolen, hvoraf 2 inden Aarets Ende igjen udgik. I Aaret 1818 var samtlige Disciples Antal 45, hvoraf 1 i Aarets Løb udmeldtes. For de følgende Aar vil nedenstaaende Tabel give en Oversigt over Disciplenes Antal ved hvert Skoleaars Begyndelse og Ende, de i Aarets Løb optagne og udmeldte samt de til Universitetet ved Hovedexamen dimitterede.*)

*) Denne Aftagen, der er forarsaget ved adskillige sammenslående Omstændigheder, hvoriblandt fornemmelig fortjener at bemærkes den til adskillige Misbrug ledende ansvarsløse private Dimission ved Studenter, og adskillige Middelskoleers u hensigtsmæssige Udvidelse af deres Wirkereb's, maa nødvendigviis have en skadelig Indflydelse paa Skolens Wirkelse, idet den standser den Concurrence, som overalt er en saa vigtig Epore for at tilveiebringe de bedste Resultater.

*) I denne Tabel er som Skoleaarets Begyndelse antaget den første Dag, hvorpaa Skolen efter Sommerferien er be-

Skoleaar.	Disciplenes Antal ved Skoleaarets Begyndelse.	I Aarets Løb op- tagne.	I Aarets Løb ud- gaaede.	Antallet ved Ho- vedexa- men.	Dimit- terede til Uni- versite- tet.
1819-1820	45	18	3	60	0
1820-1821	59	13	4	68	0
1821-1822	65	18	5	78	5
1822-1823	72	9	6	75	8
1823-1824	65	26	6	85	5
1824-1825	78	10	6	82	18
1825-1826	64	17	12	69	1
1826-1827	66	15	6	75	5
1827-1828	65	10	7	68	4
1828-1829	61	12	18	55	5
1829-1830	44	10	2	52	7
1830-1831	44	7	3	48	6
1831-1832	37	7	0	44	8

Ved Begyndelsen af Skoleaaret 1832—1833 var Disciplenes Antal 36, 6 nye optoges og 1 udgif, saa at Skolen ved Enden af 1832 havde 41 Disciple.

E. Examina, Opfytning i Classerne.

Ved Kongelig Resolution af 19de April 1819 bestemtes, at den offentlige Examen ved Skolerne i

gynst, hvilken i denne Henseende giver et naturligere Udgangspunkt, end den 1ste Juli, hvormed Skoleaaret egentlig begynder. Discipelantallet ved Skolens Begyndelse er beregnet efter Antallet af de gamle Disciple, som paa den Tid endnu vare i Skolen, Forskjellen mellem Antallet af Disciplene ved den foregaaende Hovedexamen og det nye Aars Begyndelse reiser sig altsaa deels af de til Universitetet afgaaede, deels af de i Sommerferien indmeldte.

Aggershuus Stift skulde afholdes i Begyndelsen af Juli Maaned umiddelbar før Sommerferien; at desuden i Decbr. før Juleferien en saadan Prøve skulde foretages med Disciplene, som ved Forordningen af 7de Novbr. 1809 § 88 var befalet i Slutningen af 2det Kvartal; hvorimod det skulde overlades Skolens Bestyrer, hvorvidt og hvorofte man maatte finde det hensigtsmæssigt at anstille de øvrige i Forordningen anordnede Kvartalsprøver i een eller flere af Skolens Classer. I Overeensstemmelse med denne Resolution ere ved Drammens Skole blevne afholdte Hoved- og Halvaarsceramina, Kvartalsprøver derimod ikke.

Den offentlige Examen anmeldes af Rectoren ved en Indbydelse i Byens Avis til Forældre og Yndere af Underviisningsvæsenet om at bivaane den. Saa snart Examen i de specielle Fag er tilendebragt, sammentræde Lærerne for at bestemme Hovedkarakteren og Ordenen, samt hvilke Disciple maae ansees modne til Opflytning i en høiere Klasse. Ved denne Leilighed indføre Lærerne tillige i Disciplenes Charakterbøger deres Domme over Disciplenes Flid, Fremgang, Evner og Sædelighed. Hovedexamen sluttes i en offentlig Forsamling paa Skolens Auditorium, hvori de Disciplene tilbealte Charakterer oplæses, Opflytningen bekendtgjøres og de til Universitetet afgaaende Disciple dimitteres med en i Almindelighed af Rectoren holden Tale til dem. Opflytning i en høiere Klasse finder ikke Sted uden ved Hovedexamina.

Resultatet ved Hovedexamina fra 1819 til 1832 vil
sees af følgende Tabel*.)

Aar.	Antal af Disciple, som have erholdt Hovedcharakteren.					
	Udmærket godt.	Meget godt.	Godt.	Lemmelig godt.	Maa- delig.	Glet.
1819	9	16	10	5	4	0
1820	6	16	21	4	2	1
1821	13	23	14	8	5	0
1822	10	30	16	7	6	0
1823	6	32	19	8	6	1
1824	1	27	26	16	8	0
1825	0	25	32	17	1	1
1826	0	21	30	14	1	0
1827	0	23	39	9	4	0
1828	0	17	34	8	6	0
1829	2	13	31	5	0	0
1830	0	18	30	3	0	0
1831	1	16	25	2	1	0
1832	0	15	27	2	0	0

Hvor mange Disciple efter enhver Hovedexamen
ere opflyttede i en næst høiere Klasse, vil følgende
Liste vise. Antallet paa de til Universitetet dimitte-
rede er allerede angivet i Ufsnittet **III**.

*) Forsaavidt Totalsummen af de Disciple, som have erholdt
Hovedcharakterer, ikke stemmer med det i Ufsnittet **III**. an-
givne Discipelantal ved Hovedexamina, ligger dette deri,
at enbeel Disciple ved Sygdom have været forhindrede fra
at fulbende Examen.

Aar.	Antal af Disciple, som ved Hovedexamen ere opsluttede.		
	Fra 3die til 4de	Fra 2den til 3die	Fra 1ste til 2den Klasse.
1819	3	12	9
1820	4	3	0
1821	8	17	11
1822	5	8	8
1823	19	9	7
1824	5	4	9
1825	11	9	9
1826	5	15	8
1827	9	9	0
1828	10	6	1
1829	6	9	2
1830	6	0	0
1831	9	13	7
1832	12	7	3

Flittighedsbelønninger ere ikke blevne uddeelte ved denne Skole, da den selv intet Fond eier og den til saadant Niemed intet Tilskud har erholdt af Statscassen. Programmer, der ved adskillige Skoler bruges som Indbydelse til de offentlige Examina, have her ikke fundet Sted. Kun til Reformationsfesten, som høtideligeholdtes i Oct. 1817 indbødes ved et Program af Skolens Bestyrer, daværende Overlærer Borch. Dette Program handlede de theoricis veterum legationibus.

F. Bygninger og faste Eiendomme, samt disses Anvendelse.

Ved Skolens Oprettelse staaedes af Byen til lærer Skole en 2 Stages Gaard i Strømsøe Frem-

gade Matr. No. 38, der hjemledes ved Skjøde af 13de Sept. 1821, thinglæst samme Dag. Denne Gaard var forend Bragerens og Strømsøe forenedes under een Jurisdiction bestemt til Raadhuss for Strømsøe. Til Indretning og Istandsattelse skjænkede Staten 5000 Rbd. R. B. og Byens Borgere nogle Materialier. Til Lømtens Udvidelse kjøbtes senere følgende Eiendomme:

- a) Niels Jensens Gaard No. 37 for 342 Spd. efter Skjøde af 17de Jan. 1821, thinglæst 9de Febr. s. A.
- b) Kjøbmand Poulsens Hus No. 151 for 235 Sp. 96 ð efter Skjøde af 19de Marts 1821, thinglæst 26de April s. A.
- c) En Lømt til Niels Jensens Gaard for 50 Sp. efter Skjøde af 6te Jan. 1821, thinglæst 14de Juni s. A.
- d) En Lømt og Sæebod tilhørende Kjøbmand H. Malling for 125 Sp. efter Skjøde af 6te Jan. 1821, thinglæst 14de Juni s. A.

De hertil hørende Bygninger ere nedrevne, og derved deels Skolens Gaardsrum udvidet, deels et Stykke udlagt til Have. Lømten under litr. d, der ligger ligeoverfor Skolen paa den anden Side af Gaden, benyttes som Algerland.

Hovedbygningen, der er asfureret for 7000 Spd., indeholder 17 Værelser foruden et Par Kjøstener og Paffamre. Af disse benyttes 4 til Kasseværelser, 1 til Auditorium og 1 til Forsamlingsværelse for Lærerne, samtlige i 2den Etage. Nederste Etage beboes af Rectoren, der benytter 4 Værelser, og af

Pedelinden.*) 1 Bærelse tjener til Bibliothek. Indtil Aaret 1827 havde de øvrige Lærere ogsaa, forsaavidt de vilde benytte sig deraf, fri Bolig i de øvrige Bærelser paa Skolen, hvilket ikke er bleven de sildigere ansatte Lærere indrømmet. For Tiden staae 5 Dværbærelser ubenyttede.

Udhusene, der kun bestaae i et Brændestuur, ere asfurerede for 90 Sp.

Foruden de her anførte har Skolen ingen Eiendomme i Bygninger eller Jordegods.

G. Videnskabelige Samlinger.

De videnskabelige Samlinger, Drammens Skole er i Besiddelse af, indskrænke sig til et Bibliothek, hvortil Grunden lagdes ved en Kongelig Resolution af 3die Juni 1817, der overdrog den Kongssberg Middelskole forhen tilhørende Bogsamling, en Globus og nogle Karter til Drammens Skole. Denne Samling har efterhaanden erholdt en Tilvært af flere bedre philologiske Bøger og Terastryk af de fleste Cassikere. Den bestaaer for det Meste af historiske, philologiske og pædagogiske Bøger. Ved Udgangen af Aaret 1832 indeholdt Bibliotheket 34 Foliaanter og 3 Defecter, 27 Qvarter og 3 Defecter samt 238 Bøger in 8vo. med 1 Defect, i alt i 618 Bind. Desuden havde: D' Anvilles atlas antiquus, Weimarisches Handatlas, 1 Himmelglobus og 1 Jordglobus.

*) Efterat den i Slutningen af 1817 (see Ufsnit A) ansatte Pedel, Beyer, ved Døden var afsaaet, tillod Kirkedep. ved Skrivelse af 8de Febr. 1822 efter Anbefaling af Rectoratet og Ephoraret, at hans Enke beholdt hans Post.

H. Legater og Stipendier.

Af Legater har Drammens Skole ingen. Forsædrenes Gævmildhed mod dette Slags offentlige Indretninger har ikke kommet denne Skole, som oprettet i sildigere Tider, tilgode. Pengestipendier ere heller ikke uddeelte, da Skolen dertil intet Fond har. Fri Underviisning er derimod ligesaa Skolens Dyprettelse meddeelt et vist Antal Disciple. Gratisternes Antal var i Begyndelsen ubestemt. Under 17de Nov. 1819 bestemtes Antallet til 10, under 13de Decb. 1821 til 15, og under 27de Aug. 1822 til 20. Da den høieste Resolution af 25de Mai 1827 regulerede et Maximum for Discipelantallet ved de lærde Skoler, blev tillige Antallet af Gratister ved Drammens Skole indskrænket til 8, hvilket fra den Tid er beholdt.

I. Deconomist Forfatning, Tilskud af Statscassen, Lønninger.

I deconomist Henseende staaer Skolen ifølge § 113 i Skolefrd. af 7de Novbr. 1809 under Tilsyn af Forstanderstabet, som bestaaer af Skolens Bestyrer, Stedets Byfoged og Sognepræst. Som en Mand, der ved Skolebygningens Indredning og Reparationer til forskjellige Tider i Naad og Daad har ydet sin velvillige Tjeneste fortjener at nævnes Broder P. v. C a p p e l e n.

Bed Skolens Dyprettelse blev, som forhen anført, Kjøbmand Christopher Faye constitueret til at føre

Skolens Regnskabsvæsen, uden Løn; senere bestemte en Kgl. Resolution af 6te Febr. 1821, at han som Casserer skulde nyde de i Skoleforordningens § 114 bestemte Procenter. Efter Fajes Død fungerede Lieutenant Garben som Casserer og Regnskabsfører i Aarene 1826, 1827 og 1828, da han frasagde sig denne Function. Siden den Tid har Skolens nærværende Casserer, Politicfuldmægtig Blom som constitueret været paa denne Post.

Da Drammens Skole ingen frugtbringende Eiendomme er i Besiddelse af, udredes dens Udgifter af Skolepengene, og, forsaavidt disse ikke kunne tilstrække, af Statscassen. Tilskuddet af Statscassen har været forskjelligt efter Skolens større eller mindre Frequentz. I Aarene 1821—1825, da Discipelantallet var størst, dækkedes de sædvanlige Udgifter næsten ved Skolepengene. Hvor stort Tilskud Statscassen har ydet i Aarene 1816—1832, vil følgende Liste vise.

Drammens lærde Skoles Conto med Statscassen.

1816	Til Indredning af en Bygning for den lærde Skole i Drammen.	500 Sp.
1817	Til Udgifters Bestridelse	2600 —
1818	Ligesaa	1250 —
1819	Ligesaa	350 —
1820	Ligesaa	700 —
1821	Ligesaa	342 —
2	Bestyreren af Drammens Skoles Bygningsvæsen, Kjøbesummen for en til Skolen indkjøbt	

	Gaard	235 Sp. 96 f.
"	Bysfoged Ottesens Tilkommende i Anledning af Auction over 2 Tomter, der kjøbtes af Skolen.	23 — 15 "
"	Grosserer Cappelen til Betaling af disse 2de Tomter	175 —
"	Bevilgede Forskud	500 —
1822	Til Grosserer Cappelen for Udgifter ved en Reparation paa Skolens Locale samt for Lys .	300 —
1824	En ved høieste Resolution bevilget Sum til Skolebygningens Forbedring	300 —
"	Rector Borch til Indkjøb af Bøger	100 —
"	Til Udgifters Beskrivelse	100 —
1825	Ligesaa	800 —
1826	Ligesaa	900 —
1827	Ligesaa	950 —
1828	Ligesaa	1300 —
1829	Ligesaa	1150 —
1830	Ligesaa	1900 —
1831	Ligesaa	1350 —
1832	Ligesaa	1900 —

I Aaret 1832 udredebdes følgende Lønninger:

Til Rector Borch	800 Spd.
Overlærer Arbo	500 —
Pastor Arup	252 —
Adjunkt Hammer	300 —
Lieutenant Garben	300 —
Limeslæreren	442 —
Peddelinden	80 —

De tvende Førstnævnte, Rector Borch og Overlærer Arbo, havde desuden af de i 1830 af Stortinget til Forbedring i Lærernes Aaar bevilgede 1200 Spd. et aarligt Sagetillæg hver af 100 Spd.

Af de ved Udgangen af 1832 værende Lærere vare følgende efterhaanden stegne i deres Gager paa følgende Maade:

Rector Borch var oprindelig ansat som Overlærer med en aarlig Gage af 408 Spd., fri Bolig og Brænde. Ved Kongl. Resolution af 20de Nov. 1818 blev Gagen forhøiet til 500 Spd., at beregne fra 1ste Juli s. A. Ved hans Udnævnelse til Rector bestemtes Gagen til 600 Spd., beregnet fra 1ste Januar 1820. Den 14de Oct. 1822 forhøiedes Gagen til 800 Spd. fra samme Mars 1ste Juli. Det ovenfor anførte Gagetillæg af 100 Spd. tillagdes ham fra 1ste Juli 1830.

Overlærer Urbo blev ansat ved Skolen som Læmelærer med en aarlig Gage af 200 Spd. foruden fri Bolig for 20 Timers ugentlig Underviisning, samt $\frac{1}{4}$ Spd. i Betaling for hver Time, som desuden overdroges ham. Den 28de Jan. 1818, da han constitueredes til Adjunkt erholdt han 252 Sp. i Gage, fri Bolig og Brænde. Under 11te Febr. 1820 forhøiedes Gagen til 300 Spd. Ved sin Udnævnelse til Overlærer den 18de Oct. 1823 fik han en Gage af 450 Spd., som senere hen i Maret 1827 ved hans Fraslyttelse fra Skolen forøgedes til 500 Spd. Gagetillegget af 100 Spd. tillagdes ham fra samme Tid som Rector Borch.

Lieutenant Garben erholdt ved sin Ansættelse 200 Spd. og fri Bolig. Den 11te Jan. 1826 forøgedes Gagen til 300 Spd.

Med Hensyn paa de forhenværende Læreres Gagering bemærkes følgende:

Boye erholdt som Adjunkt 252 Spd., fri Bolig og Brænde. Udnævnt til Overlærer fik han en Gage af 408 Spd. fra 1ste Jan. 1820. Denne Gage forhøiedes fra 1ste Juli 1822 til 550 Spd.

Adjunkterne Noss og Bjørnstad havde hver en aarlig Gage af 252 Spd. foruden fri Bolig.

Den constituerede Overlærer Holmboes Gage var 400 Spd., hans Eftermand, den const. Adjunkt Bagger erholdt 300 Spd.

Limelærerne Arneberg, Lyche, Faye, Wulff og Thorne havde hver en Betaling af $\frac{1}{4}$ Spd. for hver Underviisningstime, de besørge.

Nvere Efterretninger.

For den siden 1832

forløbne Tid.

Universitetet.

Samlingen af physiske og kemiske Instru- menter og Apparater, 1833 og 1834.

Denne Samling har i 1833 erholdt en betydelig og vigtig Tilvæxt. Foruden Thermometere, Barometere, Hygrometere, Aræometere, og andre Instru-
menter af mindre Vigtighed, ere anskaffede: et for-
træffeligt Declinatorium, en Delemaskine, et optisk
Instrument til med stor Nøiagtighed at udmaale
legemlige Vinkler ved Reflexion, alle af dem udmær-
kede Kunstner Gambey i Paris. I 1834 ere hos
Instrumentmager Clausen i Christiania for Samlin-
gen forarbejdede: Et Barometer efter det Vistorfske,
som Observatoriet eier, et magnetisk Apparat til
Brug ved de galvaniske magnetiske Forsøg, og et
derhen hørende galvanisk Element, af en Kobberkas-
se 1 Alen høj og 1 Alen bred med tilsvarende Zink-
plade; en Bramas Presse til kemisk Brug, Berze-
lius's Apparat til at tørre Plantesubstanser, der
skulle analyseres m. fl.

De chemiske Apparater ere desuden forøgede med et nyt Destilleerapparat, der ogsaa kan anvendes som Dampfjedel; med en Mængde nødvendige Glasfager af alle Slags, samt adskillige Præparater, saa at Præparatsamlingen nu kan ansees som temmelig fuldstændig, forsaavidt den tjener til at oplyse de vigtigste chemiske Forbindelser.

Samlingen af anatomiske og pathologiske Præparater 1833 og 1834.

Denne Samling som ved Udgangen af 1832 bestod af 754 Numere, er i 1833 forøget med 35 Præparater; det hele Antal altsaa ved Udgangen af Aaret var 789 No. I 1834 var Tilgangen 45 Præparater, men 7 Stykker maatte som ubrugbare castferes, hvorved Antallet ved Aarets Udgang var 827, hvortil kommer 64 Gibsaftryk, anskaffede i 1834.

Samlingen af chirurgiske Instrumenter, Bandager og Maskiner.

Denne er i 1833 forøget med 9 Numere, og i 1834 med 49, der i Forening med de 320 Numere, hvoraf Samlingen ved Udgangen af 1832 bestod, udgjør dens Størrelse ved Udgangen af 1834 med 378 No.

Den pharmacologiske Samling.

Dene havde i 1833 hverken Tilvæxt eller Afgang, i 1834 derimod en Tilvæxt af 10 Numere,

ved Aarets Udgang altsaa 649 Specimina, hvoraf dog en stor Deel snart maa castreres som bedærvede og ubrugbare.

Det astronomiske Observatorium 1833 og 1834.

Den nye Bygning blev i October Maaned 1833 som fuldendt afleveret fra Bygmesteren, Statsconducteur Grosch, og havde kostet 15,641 Spd. 49 ſ., eller 1641 Spd. 49 ſ mere end de 14000 Spd. som af Storthinget dertil var bevilget (sefr. 1 B. p. 472.) I Anledning heraf yttres Collegiet i sin Indberetning til H. M. Kongen for Aaret 1833 Følgende:

”Da Bygningscommissionen*) i en Skrivelse til Collegiet af 31te Decbr. 1832 havde indberettet, at den med Visshed troede at kunne forudsæe, at Omkostningerne ved bemeldte Bygninger (ic. Observatoriet med Bolig for Prof. astr. og Amanuensis, samt Udhuse), som da vare nær deres Fuldbendelse, ikke vilde overstige de af Storthinget dertil anviste 14,000 Spd., saa var det Collegiet paafaldende at erfare, at Omkostningerne oversteg dette Beløb med 1641 Spd. 49 ſ. Da imidlertid denne forøgede Udgift forsterstedelen deels havde sin Grund i Beskædigelse, forarsaget ved den i Mai Maaned 1833 indtrufne stærke Storm, og deels var medgaaet til Arbejder, som ikke henhørte under Bygmesterens i sin

*) Denne bestod af Statssecretaire og Prof. Platou, Prof. Hansteen og Ingenieurcapitaine Arenz, &c. &c.

Lid afgivne Dverslag, men dog vare aldeles nødvendige, saa maatte Collegiet, i Betragtning af den af Erfaring noksom stadfæstede Vanskelighed, der er forbunden med forud at beregne Omkostningerne ved Arbejder af et saa betydeligt Omfang, med Bygningscommissionen ansee Udfaldet for efter Omstændighederne temmelig tilfredsstillende. Med Hensyn hertil og da de Materialier og Arbejder, hvortil de overskydende Summer tiltrængtes, vare anskaffede og udferte, ansaae Collegiet det for afgjort, at der maatte gjøres Udvei til Beløbet, som derfor foreløbigen blev udbetalt af Universitetscasssen. Da der imidlertid hertil ikke var anvist Universitetet de fornødne Fonds og, paa Grund af 6te ordentlige Storthings Beslutning om, at 6000 Spd. eller $\frac{2}{3}$ Parter af de til Observatoriets Opførelse oprindelig paa-regnede 11000 Spd. skulde udredes af Statscasssen, tillod Collegiet sig i Andragender til den Kongl. Norske Regjering, dateret 29de Aug. og 15de Nov. 1833, underdanigst at andrage om, at det ved naadigst Resolution maatte blive bestemt, at en til dette Forhold svarende Andeel af ovenmeldte 1611 Spd. 49 ø maatte af Statscasssen blive Universitetscasssen refunderet. Hvorvidt imidlertid disse Andragender have vundet naadigst Bifald, er Collegiet hidtil ubeskjendt.***)

Bygningerne bestaae af en to- etages grundmurret Hovedbygning med en Tverbygning i den nord-

*) Collegiet, som senere har faaet Afslag paa disse Andragender, har anvist Summen paa Univ. Byggefond.

lige Ende, saa at det Hele har Form af et T. I denne Tverbygning, paa hvis Midte er anbragt et Taarn, ere de fornødne Localer til Opstilling og Opbevaring af Instrumenter og Bøger. Resten afgiver Familiebolig for Professor astronomia og to Bærelser for hans Amanuensis. Ved Siden af, paa en lavere beliggende Lomt, ere de fornødne Udhuse opførte af Træe.

I Slutningen af November Maaned 1831 blev Meridiancirkelen opstillet i Observatoriets østre Flak, og igjennem hele December Maaned en Mængde Stjerne-Culminationer observerede og beregnede til en foreløbig Berigtigelse af Instrumentet og dets nødtvungne Indstilling i Meridianen, samt af Uhrets Gang. Fuldstændige Jagttagelser af Stjernernes Zenithdistance til Polhøiðens Bestemmelse kunde ei endnu udføres, formedelt Mangel af et Niveau, som ved Transporten fra München var senderbrudt, og andre mindre betydelige Forbedringer. Ligeledes blev den Ser-Fods Refractor opstillet paa sit Sted i Taarnet, og med den en Deel Formørkelses af Jupiters Drabanter observerede, samt dens Stilling foreløbigt berigtiget.

Modelsamlingen 1833 og 1834.

Da Collegiet i Aaret 1832, formedelt flere af de videnskabelige Samlingers Tilvært havde seet sig nødsaget til at inddrage de Bærelser i Universitetsgaarden, som forhen vare bleve benyttede til fri Bolig for en Deel trængende Studerende, erholdt

blandt andre ogsaa Modelsamlingen der tvende Værker, som i 1833 bleve indrettede for Hensigten. I s. A. blev en fast maanedligen lønnet Modelarbejder antagen og et Locale leiet til Modelværksted.

Samlingen bestod ved Begyndelsen af 1833 af
124 Stkr.

blandt hvilke i Aarets Løb

30 bleve reparerede og

58 oppyntede

Tilværten i 1833 var:

en Gave af Consul Chr. Semb i

Christiania 6

Nye forfærdiget 1

Tilværten i 1834 bestod i 33

hvoriblandt 22 nye forfærdigede
paa Værkstedet

Ved Udgangen af 1834 164 Stkr.

Samlingen staaer under Prof. Lundhs Bestyrelse.

. Samlingen af Nordiske Oldsager 1833 og 1834.

Denne Samling, som ved Udgangen af 1832 bestod af 538 Nummere er i 1833 forøget med 68 Nummere, og bestod ved Udgangen af dette Aar alt-
saa af 606 Nummere. I 1834 har Samlingen mod-
taget en meget vigtig Tilvært, fornemmelig ved to
betydelige Fund. Brugsfuldmægtig Ridder lod nem-
lig i Foraaret 1834 udgrave en Kjempehøi paa
Gaarden Sætrang, nær ved Hougs Kirke paa Kin-

geriget, og forefandt der nogle Guldringe, enkelte mindre Sølvringe, en Urne eller et Bæger af Glas, en stor Mængde Glasperler af de forskjelligste Størrelser og Farver, for en Deel af kunstigt Mosaikarbejde, Perler af Nav og Bronze, Brudstykker af et særdeles kunstigen arbejdet Belte, paa flere Steder belagt med Guld og Sølv og besat med Glasperler, Brudstykker af et Sværd, hvis Hæfte har været stærkt forgyldt, Brudstykker af andre Vaaben, af Urner, Traktar, Spænder, Redskaber og Zirkater. De fundne Guldringe, næsten alle af fint Guld, veiede tilsammen 5 Lod 1½ Dwt. Det hele Fund blev af Univ. købt for 100 Spd. og er under 28 Nummere optaget i Catalogen. Det andet Fund bestaar i mange større og mindre Guldringe af det Slags som i Oldtiden benyttedes som Penge, og afhugne Stykker af saadanne Ringe, tilsammen vægtige 18 Lod 1½ Dwt., fundne i s. A. i Nærheden af Stranden i Byglandsvandet i Christiansands Stift, og af Univ. indkøbt for Guldets Værdie. Den Deel af dette Fund, som skulde afgives til Myntcabinetet, var ved Aarets Udgang endnu ikke bestemt, hvorfor den endnu ei var optagen i Catalogen. Samlingens Størrelse til denne Tid udgjorde, med Undtagelse af dette Fund 656 Nummere.

I 1834 modtog Musæet ogsaa de Kostbarheder, som i s. A. bleve fundne paa Eger, og som ere beskrevne i Universitetets Program til H. M. Kongens Fødselsdag, den 26de Jan. 1835, hvilket Program ogsaa er udkommet under følgende særskilte Titler:

”Descriptio ornamentorum maximam partem aureorum et numorum sæculi VIIIvi et IXni, in prædio Hoen, in parochia Eger in dioecesi Norvegiæ Agershusiensi, anni MDCCCXXXIV mense Augusto repertorum, auct. C. A. Holmboe — cum duabus tabulis lapidi incis. 4°, og

En mærkværdig Samling af Smykker, forsterstedelen af Guldb, og Mynter fra det 8de og 9de Aarhundrede, fundne i August Maaned 1831 paa Gaarden Hoen, i Eggers Præstegjeld i Agershus Stift, i Norge, Bestreven af C. A. Holmboe. Med to Tabeller i Steentryk 4°.

Dette Fund, som af Finantsdepartementet er indløst for 2030 Spd., er nemlig blot foreløbigen overleveret til Musæet, indtil Stortinget har fattet Beslutning, om Staten vil stjanke denne Samling til Universitetet.

Natural : Musæet.

Den mineralogiske Afdeling er i 1833 bleven forøget med en Samling Bergarter, Ertser o. s. v., fra Dore-Tellemarken, indbefattende 77 Numere. I 1834 forøgedes de zoologiske Samlinger især ved et særdeles vel conserveret Par af Ornithorhyncus paradoxus fra Eydsøen, samt ved et Exemplar af Elsdvret og nogle Fugle, Fiske og Insecter. En Samling af Selbstuffer fra Kongsberg blev i s. A. indlemmet i Mineralsamlingen, der ogsaa forøgedes ved Indkjøb fra England. De geognostiske Samlinger erholdt ogsaa nogle Bidrag deels ved Gaver

deels ved den Bestemmelse, at de Universitetslærere og Studerende, som ved Stipendium foretage naturvidenskabelige Reiser i Norge, skulle til Musæet indlevere Specimina af de Naturalier, som paa Reiserne indsamles. Saadanne Reiser ere i 1833 foretagne af Musæets Ammannens Stud. Rasch, Stud. jur. Platon, Lector Keilhau, de tre Bergstuderende, Sinding, Langberg og Maschmann, samt af Lector Blytt; i 1831 af Lector Blytt, Prof. Keilhau, Studenterne Langberg, Sinding og Gaarder.

Examen artium 1835.

Den af Collegiet udnævnte Examensdeputation bestod af Professorerne Hersleb, Steenbloch, C. Holmboe, Messell og B. Holmboe, samt Lectorerne Vibe og Aubert. I Proff. Herslebs og Steenblochs Sted, som ved Sygdom hindredes, fungerede Lector Dietrichson og Cand. philol. Ludvig Daae, som dertil var constitueret.

Til Examen vare anmeldte 132, nemlig 29 fra de lærde Skoler og 103 Privatister, hvilke alle indfandt sig til den skriftlige Prøve, som blev afholdt den 1de, 5te og 6te August.

Som Inspecteurer ved denne Prøve fungerede Cand. theol. Jørgen Hansen, og Studenterne L. Mars, A. Bendecke, Blütecher, A. Th. Bull, Grabow, Hartmann, Carl Heyerdahl, Claus Heyerdahl, B. A. Mariboe, C. Davsen, D. S. Olsen, F. Schaaning, P. L. d. F. Smith og J. Wesenberg.

Opgaverne ved den skriftlige Prøve vare følgende:

1) til Udarbejdelse i Modersmaalet:

”At skildre den Forfængelige, og vise, hvori han er forskjellig fra den Stolte.”

2) til Oversættelse fra Latin:

”Præclare Aristoteles, si essent, inquit, qui sub terra semper habitavissent, bonis et illustribus domiciliis, quæ essent ornata signis atque picturis instructaque rebus iis omnibus, quibus abundant ii, qui beati putantur, nec tamen exissent unquam supra terram: accepissent autem fama et auditione esse quoddam numen ac vim Deorum: deinde aliquo tempore, patefactis terræ faucibus, ex illis abditis sedibus evadere in hæc loca, quæ nos incolimus, atque exire potuissent: cum repente terram et maria cælumque vidissent: nubium magnitudinem ventorumque vim cognovissent, aspexissentque solem, ejusque tum magnitudinem pulcritudinemque tum etiam efficientiam cognovissent, quod is diem efficeret, toto cælo luce diffusa: cum autem terras nox opacasset, tum cælum totum cernerent astris distinctum et ornatum lunæque luminum varietatem tum crescentis tum senescentis eorumque omnium ortus et occasus atque in omni ætate ratos immutabilesque cursus; hæc cum viderent, profecto et esse Deos, et hæc tanta opera esse Deorum arbitrarentur. Atque hæc quidem ille. Nos autem tenebras cogitemus tantas, quantæ quondam eruptione Ætneorum ignium finitimas

regiones obscuravisse dicuntur, ut per biduum nemo hominem homo agnosceret, tertio autem die reducto sole revixisse sibi viderentur. Quod si hoc idem ex æternis tenebris contingeret, ut subito lucem adspiceremus, quænam species cæli videretur? Sed assiduitate quotidiana et consuetudine oculorum assuescunt animi, neque admirantur neque requirunt rationes earum rerum, quas semper vident: proinde quasi novitas nos magis quam magnitudo rerum debeat ad exquirendas causas excitare."

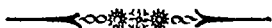
3) til Latinſt Stil:

"Herodian ſtaaer over de fleſte latinſte Hiſtorieſkrivere baade i Maadehold og Sandhedſkjarlighed; men i Fremſtillingens Kunſt overgaaer han dem uendeligt. Naar der derfor forekommer en dobbelt Beretning, ſee vi ham ſigte det Sikre fra det Uſikre, og at ſvære i Tvivl om, hvad han ſkal følge; andetſeds, hvis han fortæller, at et Lertegn er indtruffet, synes han, temmelig fri for Lettroenhed, blot at vilde omtale Rygtet og Mængdens Mening. Og dette maa i den Lidsalder, der i den Grad var hengiven til al Slags Dvertroe, regnes for Wiisdom. Ikke mindre fortjener han at roſes derfor, fordi han da, naar de ſæleſte Exempler paa Laſter kunde afvende den meeſt Sandhedſkjarlige for ſelve Dydens Skyld fra Sandheden, har bevaret ſin Dom ubeſtuffen og ſit Maadehold. Herved frygter jeg dog for, at han undertiden ved Daddel over Fyrſterne har beholdt det ſidſte alt formeget. Thi, hvis vi ved Tab af de øvrige Hiſtorieſkrivere, alene maatte

høre ham som Vidne, vilde Ingen, tænker jeg, troe at Menneskestjærgtens Ulykke dengang virkelig har været saastor.”

Bed Censuren over de skriftlige Udarbejdelser bleve 22 kjendte umodne til academisk Bergerret. De øvrige 110 fremstillede sig til mundtlig Examen, der blev afholdt fra 20de Aug. til 3die Septbr.

Examens Udfald sees af følgende Tabel.

No.	Examinander.	Faderens Stilling.
1	Ottefen, Johan Ludvig Niis	Borgermester i Chr.a.
2	Klem, Lellef Dahl	Sognepræst i Stoffe.
3	Essendrep, C. P. Paresius	Kjøbmand i Chr.ania. †
4	Dybvad, Bertram	Do.
5	Bonnevie, N. E. Andreas	Propriétaire i Borre. †
6	Werelsen, Fredrk. Rønnestad	Lærers-Forvalter.
7	Krag, Johan Christopher	Kjøbmand i Chr.ania. †
8	Lhørfen, Peter Theodor	Do.
9	Olavsen, H. M. Grenvold	Profesør. †
10	Nissen, Ole Hartvig	Sognepræst i Mecklhusn.
11	Bull, Anders Sandee Ørsted	Statssecretaire.
12	Martens, Daniel Georg	Bager, i Bergen.
13	Olson, Carl Christian	Skibs-Capt. i Chr.and.
14	Hald, Lauritz Andreas	Kjøbmand ibid.
15	Nyberg, Gottfred	Stræddermester ibid.
16	Hansen, H. C. D. B. Levek	shv. Raadmænd ibid.
17	Pedersen, Ole Andreas	Skibscapitaine ibid.
18	Stillesen, Kristen Smith	Apotheker, i Drammen.
19	Kerow, Carl Andreas	Kjøbmand, ibid.
20	Winsnæs, J. J. Theodor	shv. Byfoged, ibid.
21	Schaanning, J. J. Lange	Forvalter ved Fossum.
22	Soelberg, Ole Endresen	Kjøbm. (?) i Drammen.
23	Arntzen, Stig Othar	Høiestreetsasfesor.
24	Søeberg, Anton Magnus	Gaardeier (?) i Sandeh.
25	Heyberg, Peter	Overchirurg, i Laurvig.
26	Blom, Hans Ern	Amtmand, i Budstæud.
27	Bogt, Niels	Expeditionssecretaire. †
28	Magnus, Morten Henrik	Sognepræst, i Skjold. †
29	Sundt Eiler Lund	shv. Skibscapt. i Fars.
30	Revenskjold Ewerin Jacob	Postmester i Christiania.
31	Chrystie, Nicolai	Kjøbmand i Moss.
32	Eger, William	Kjøbmand i Chr.ania. †
33	Juglesang, Edvard	Skibscapt. (?) i Drøbak.

	Hovedcharacter.										
Geometrie.	Arithmetik.	Geographic.	Historie.	Religion.	Fransø.	Spøff.	Schraiff.	Græff.	Ratinff Still.	Ratin.	Øbberøm.
1	1	1	1	1	1	2	2	2	4	2	3
1	1	1	1	2	1	2	1	1	3	2	3
1	1	1	1	2	2	2	2	2	3	2	4
1	1	1	2	3	2	2	3	4	3	3	3
2	2	4	4	2	2	2	3	3	3	3	3
4	4	2	1	2	2	2	2	3	3	3	4
2	2	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3
2	2	3	2	2	2	2	2	2	3	2	3
2	2	3	1	2	2	2	2	2	3	2	3
2	2	3	2	2	2	2	2	2	3	2	3
3	3	2	2	3	3	3	3	3	3	2	3
3	3	2	2	2	2	2	2	2	3	2	3
3	3	1	1	2	2	2	2	2	3	2	3
3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3
3	3	2	4	4	4	4	4	4	4	1	3
3	3	2	6	6	6	6	6	6	6	2	3
2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	3
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3
2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	3
2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	3
3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3
3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3
3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3
6	6	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6

Non contem.

No.	Examinander.	Faderens Stilling.
34	Brock, Gerhard Christopher	Districtslæge i Molde.
35	Broch, Ole Jacob	Major i Christ. Brigad.
36	Broch, Jens Peter	Do.
37	Bødtker, Job Dischingthon	Major, i Cav. Brig.
38	Fassen, John Collett	Stiftamtst., i Bergen.
39	Frost, Anton Benedict	Sognep., i Ørkedalen.
40	Strand, Hans Andreas	Leusm., i Egeberum. †
41	Sevaldsen, Anders	Gaardeier i Lomb.
42	Unger, Carl Richard	Mag. forvalter i Criff.a.
43	Hansen, Carl	Overlærer paa Kongsb.
44	Hjorthøy, Peder Christian	Sognepræst, i Moe.
45	Eilertsen, Niels Royem	Sorenst., i Fred. stad.
46	Dahm, Hans Gustav	Øverstl., i Art. Brig. †
47	Hønen, Niels Jacob	Kjøbmand i Arendal.
48	Heede, Andreas	Uhrmager, ibid.
49	Wulfsberg, John Collett	Øvertoldb. i Drammen.
50	Hornemann, Henrik	Cand. jur., i Botne S.
51	Klausen, Baldur Frithjof	Sorenst., i Egersund. †
52	Sivertsen, Sylvester	Gaardeier i Lomb.
53	Holler, Carl Frederik August	Toldcasferer, i Moss.
54	Bjørnholdt, Carl Tullin	Kongl. Skibsbygmester.
55	Frisner, Otto Daniel	Øverstl., i 1ste Ug. Brig.
56	Jarmann, J. C. W. Kjønicg	Procurator, i Egeberum.
57	Brock, Lorenz F. Christian	Øvertoldb., i Christiania.
58	Sommerschild, Henrik Lorenz	Øverstl., i Berg. Brig. (?)
59	Astrup, Nicolai	Foged i Selvær. †
60	Fergstad, Sivert Andreas	Sagstipper, i Trondhj.
61	Hermann, Niels Pøns	Kjøbmand, ibid.
62	Lelleffen, Johan Cornelius	Organist, ibid.
63	Knudsen, Samuel Stub	Skibscapt., i Kragerøe.
64	Lhome, Franz A. Wilhelm	Øverstl. i 2den Ug. Brig.
65	Mørgren, F. W. Weidemann	Capit., i 1ste Ug. Brig.
66	Lindemann, Ludvig Mathias	Organist, i Trondhjem.
67	Frellsen, Carl	Kjøbmand i Chr. sand.
68	Hansen, Jacob v. der Lippe	Gaardeier (?) i Solum.

Probm.	Rain	Rat. Ct.	Gravf	Sebra.	Lybbf	Stranf	Strigf.	Siflor.	Beogr.	Nrimt.	Geomt.	Novedcharacter.
3	3	3	4		3	3	2	1	2	3	1	Haud illaud.
3	3	3	2		1	2	2	1	1	1	1	Laudabilis.
3	2	3	2		2	2	3	3	1	1	1	Laudabilis.
4	3	4	1		2	2	3	4	2	1	1	Laudabilis.
4	3	4	1		1	2	2	3	1	1	1	Laudabilis.
3	2	3	1		2	3	3	5	5	1	1	Haud illaud.
3	2	3	2		2	2	4	3	1	1	1	Laudabilis.
4	3	4	1		2	3	3	2	2	3	2	Haud illaud.
3	3	3	2		1	1	4	2	3	5	4	Haud illaud.
3	3	4	3		3	4	3	3	1	2	1	Haud illaud.
3	2	3	3		3	5	3	3	3	3	3	Haud illaud.
3	2	4	3		2	3	3	4	2	3	3	Haud illaud.
4	3	3	3		4	3	4	4	4	3	3	Haud illaud.
2	2	3	3		1	2	2	3	2	4	6	Haud illaud.
2	2	3	2		1	2	2	1	2	1	1	Laudabilis.
3	3	3	2		2	2	2	3	3	1	1	Laudabilis.
3	3	4	3		1	3	3	3	3	4	4	Haud illaud.
4	2	4	3	3	2	2	2	2	2	2	2	Laudabilis.
1	3	2	abf		3	1	3	1	2	6	6	
3	2	3	3		2	2	3	3	3	3	3	Haud illaud.
4	4	4	5		4	4	4	1	4	4	4	Non contemn.
4	abf	4	abf		5	5	5	abf	abf	6	6	
3	4	3	6		2	4	5	5	3	5	6	Non contemn.
3	4	4	4		2	2	4	5	6	6	6	Non contemn.
3	3	3	3		2	2	2	4	2	5	6	Haud illaud.
3	3	4	3		3	3	3	2	2	6	3	Haud illaud.
4	4	4	1		2	5	4	5	6	3	3	Non contemn.
4	3	3	3		5	4	4	4	2	2	2	Haud illaud.
3	3	4	3		2	4	4	4	3	6	6	Non contemn.
3	2	2	2		1	1	1	1	1	1	1	Laudabilis.
4	3	4	4		4	3	5	4	3	4	3	Non contemn.
3	3	4	5	3	3	3	4	3	3	4	4	Haud illaud.
3	3	3	3		2	4	3	4	4	3	3	Haud illaud.
4	4	4	4		2	3	5	2	4	5	6	Non contemn.
4	4	4	5		3	3	3	3	3	2	2	Haud illaud.

No.	Examinander.	Faderens Stilling.
69	Hasberg, Haagen	Berglæge paa Kongsb.†
70	Steenstrup, Christian Collett	Stoværtsdirect., ibid.
71	Steen, Bernt Anfer	Landhaubl., i Rtingsag.
72	Hausmann, C. J. H. Jessen	Regimentsfeldstjær, i Christiania. †
73	Wesfæll, Cornelius Johan	Sørenskriver, i Solum.
74	Melther, Harald	Consul, i Bergen.
75	Koren, Johan Friderich	Kjebmand, ibidem.
76	Lund, Joachim Brinch	Enroleringschef, ibid.
77	Bull, Johan Mandulff	Statssecretaire.
78	Bull, Edward Storm	Apotheker, i Bergen.
79	Forsvald, Ludvig Everre	Sproglerer ibid. †
80	Nicolaysen, Nicolay	Kjebmand, ibid.
81	Hals, Frederik Emil	Toldcasf. i Fred. hald. †
82	Michelsen, Emil Martin	Hyttemester, i Hurdalen.
83	Fredrichsen, Elling Hagbarth	Sognep. i Vestre Moel.
84	Garmann, Jens Herman	Sognep. i Ørstedalen. †
85	Siebtæ, J. H. Spalckhaver	Botanist Gartner.
86	Nlichfeldt, P. C. William	Capit. i 2den Ug. Brig.
87	Mustad, Carl Emil	Øberst, i 1ste Ug. Brig.
88	Sigholdt, Frans Christopher	fhv. Toldinspec. i Chr.s.
89	Weyn, Peter H. Wilhelm	Capit. i Art. Brigaden.
90	Winge, Peter Emanuel	Kjebmand i Christiania.
91	Søegaard, Erik	Sørenst. i D. Naabygd.
92	Søegaard, Peter Munch	Do.
93	Munch, Christian	Stiftspr. i Christiania.
94	Parelius, H. Brochmann	Sognepræst i Meldalen.
95	Elling, Jens Egidius	fhv. Feierinsp. i Crist.a.
96	Helsen, Anders Læs	Sognepræst, i Nænen.
97	Angel, Hans Frederik	Kjebmand i Drobak. †
98	Sogn, Albert Bernhard	Garver, i Christiania. †
99	Salvesen, Carl Emil	Kjebmand i Maudal.
100	Krognæs, Johan Richard	Kjebmand i Trondhjem.
101	Krohg, Georg Anton	Statsraad. †
102	Schmidt, Ditto Jacob	Lugthuusinsp. i Trondh.

Medem.	Ratin	Pat. Ct.	Græff	Hebra.	Spoff.	Stranf.	Relig.	Siflor.	Geogr.	Mitmt.	Geomt.	Spovedcharacter.
4	4	4	5		0	5	5	4	3	4	3	Non contemn.
4	4	4	4		4	5	5	4	4	4	4	Non contemn.
2	2	3	3		1	2	2	2	2	2	2	Laudabilis.
4	4	4	4		5	3	4	4	5	4	4	Non contemn.
4	4	4	6		2	3	3	5	2	4	4	Non contemn.
4	3	3	2		2	2	3	3	2	1	1	Laudabilis.
4	3	4	3		2	2	3	2	2	2	3	Haud illaudabil.
3	3	1	3		2	3	4	4	2	2	3	Haud illaudabil.
4	3	3	4		3	2	5	4	4	3	3	Haud illaudabil.
3	3	4	3		2	3	4	4	2	2	2	Haud illaudabil.
4	3	3	3		1	1	2	1	2	3	3	Laudabilis.
4	3	3	3		1	2	3	2	1	1	1	Laudabilis.
4	3	3	2		2	2	3	4	4	1	1	Haud illaudab.
4	3	4	3		5	3	3	3	1	1	1	Haud illaudab.
3	2	2	3		2	2	4	2	2	2	2	Laudabilis.
3	2	3	4		2	2	3	6	5	6	6	Non contemn.
4	3	3	4		2	2	4	5	4	2	2	Haud illaudab.
4	3	2	3		2	2	2	2	1	3	2	Laudabilis.
3	3	4	4		2	2	5	4	4	5	5	Non contemn.
3	4	4	6		3	4	4	fyg	fyg	6	6	
3	4	3	5		2	3	4	5	5	5	6	Non contemn.
4	4	3	4		4	3	3	1	2	1	1	Haud illaudab.
3	4	3	5		5	5	3	5	5	5	5	Non contemn.
4	abf	4	abf		abf	abf	abf	6	6	6	6	
3	2	2	3	2	2	2	1	2	1	6	6	Haud illaudab.
4	2	3	3		2	2	2	2	4	5	5	Haud illaudab.
3	3	3	3		2	2	3	4	3	3	2	Haud illaudab.
3	1	3	5		2	3	3	4	4	2	2	Haud illaudab.
3	3	3	1		2	3	3	4	5	2	2	Haud illaudab.
4	abf	4	abf		abf	abf	abf	6	6	6	6	
3	3	3	3		2	3	3	5	5	4	3	Haud illaudab.
3	3	4	3		2	3	3	3	4	3	3	Haud illaudab.
3	2	3	2		1	1	2	1	1	2	2	Laudabilis.
3	2	3	2		1	2	2	1	1	1	1	Laudabilis.

No.	Examinander.	Faderens Stilling.
103	Hegermann, Frederik Christi- an Otto.	Generalmajor i Trond- hjem.
104	Mosfue, Jens E. Laurentius.	Kjøbmand i Christiania.
105	Berge, Ole Christian.	Stibscapt. i Christ.sand.
106	Schreuder, Hans Palludan Smith.	Procurator i Soggen- dal.
107	Nielsen, Carl Emanuel.	Kjøbmand i Drammen.
108	Gronning, Andreas Gjerring	Boghandler i Bergen.
109	Andersen, Iver.	Organist i Fevnager.
110	Regstad, Jahn Richard.	Gaardeier (?) i Stange.

Anmerk. Tallet 1 betyder Udmærket godt, 2 Meget godt, 3 Godt, 4 Temmelig godt, 5 Maadelig og 6 Slet. † betegner at Manden er død. Spørgsmaalstegn ved Benævnelsen af Nøgles Stilling antyder, at Udgiveren ei er vis i Angivelsen, da de indkomne Anmeldelser i det Stykke ei have været ganske nøiagtige. abf. betegner, at Bedkommende ere udeblevne fra Proven.

Al samtlige 110 vare de 9 første dimitterede fra Christianiæ Skole, No. 10 fra Trondhjems Sk., No. 11 og 12 fra Bergens Sk., No. 13—17 fra Christianfands Sk., No. 18—20 fra Drammens Sk., No. 21—26 fra Skiens Sk., No. 27 fra Frederikshalds Sk., No. 28 og 29 fra Stavangers Sk., No. 30—34 efter privat Tentamen ved Christianiæ Sk., No. 35—42 fra Overlærer

Geom.	Meti.	Geogr.	Histor.	Relig.	Stranf.	Lybte.	Hebra.	Græf.	Lat. St.	Latin.	Probm.	Hovedchar.
2	3	3	6	4	3	4		6	3	4	4	Non cont.
2	2	2	4	3	3	2		5	3	3	3	Haud illau.
2	4	1	2	2	2	2		4	3	3	2	Haud illau.
1	2	1	1	2	2	2		2	3	3	4	Laudabilis.
2	2	3	3	3	2	2		3	4	4	3	Haud illau.
2	2	3	2	3	3	2		3	3	3	3	Haud illau.
6	5	3	4	3	3	4		5	4	4	3	Non cont.
2	2	3	3	2	3	2		5	3	3	3	Hand illau.

Møllers Institut i Christiania, No. 43 af Overlærer M. E. Hansen, No. 44 af Sognepræst Hjorthøy, No. 45 og 46 af resid. Capellan R. E. Arup, No. 47 og 48 af Toldcasferer D. B. Lange, No. 49 af Dvertoldbetjent Wulfberg, No. 50—52 af Cand. phil. L. R. Daae, No. 53 af Cand. theol. Chr. de Seue, No. 54 af Cand. theol. Chr. E. A. Lange, No. 55 af Cand. theol. U. Bugge, No. 56 og 57 af Cand. jur. J. Grundseth, No. 58 og 59 af Cand. jur. F. E. Symestvedt, No. 60—62 af Cand. theol. E. J. B. Dons, No. 63 af Stud. jur. J. L. Mising, No. 64—66 af Stud. jur. R. F. Bendese, No. 67 af Stud. E. A. Bendixen, No. 68 af Stud. theol. Th. Bryn, No. 69 og 70 af Stud. theol. R. M. Dometius, No. 71—73 af Stud. theol. Th. A. Dop, No. 74—80 af Stud. jur. F. Hallager, No. 81 og 82 af Stud. jur. D. E. Hals, No. 83 af Stud.

theol. H. F. Heyerdahl, No. 84 af Stud. jur. R. Hornemann, No. 85 af Stud. jur. D. Hundere, No. 86 af Stud. theol. G. Jørgensen, No. 87 af Stud. phil. R. Knudsen, No. 88 af Stud. jur. F. E. Krogh, No. 89 og 90 af Stud. jur. H. G. E. Melzdahl, No. 91 og 92 af Stud. J. A. Mohr, No. 93 af Stud. jur. J. St. Munch, No. 94 af Stud. theol. E. L. Rønnestad, No. 95 af Stud. theol. J. P. E. Olsen, No. 96 af Stud. A. Dyale, No. 97 af Stud. theol. N. F. Rolsdorph, No. 98 og 99 af Stud. med. E. Salvesen, No. 100—102 af Stud. theol. M. U. Schmidt, No. 103 af Stud. philol. A. E. R. Smith, No. 104 af Stud. phil. W. Stoltenberg, No. 105—107 af Stud. theol. E. Tidemand, No. 108 af Stud. theol. Wilgohe, No. 109 af Stud. med. E. Winger, No. 110 af Stud. jur. N. N. Østgaard.

Ved Censuren den 4de Sept. erholdt saaledes, ifølge Dyensstaende, Ingen Laudabilis præ ceteris, 41 Laudabilis, 46 Haud illaudabilis, 18 Non contemnendus. Fem, som i enkelte Fag udebleve, erholdt ingen Hovedcharakterer.

16 Candidater, som i enkelte Fag have erholdt Charakteren Slet, kunne ikke erholde academisk Borgerret, med mindre de ved ny Prøve have erhvervet sig bedre Charakterer i de respective Fag.

Følgende Tabel giver en Oversigt over Charaktererne i hvert enkelt Fag.

F a g	Udm. godt.	Meg. godt.	Godt.	Lem. godt.	Maa- delig.	Elef	Lil- sam- men.
Nob.maalet .	1	4	67	38			110
Latin	1	35	52	19			107
Latinsk Stil.	0	12	61	37			110
Græsk	9	24	41	18	10	4	106
Hebraisk . . .	3	10	3	1			17
Lydsf	18	63	14	8	5		108
Fransk	8	49	26	9	6		108
Religion . . .	4	30	47	19	8		108
Historie . . .	22	22	23	27	9	5	108
Geographie . .	32	27	19	17	8	5	108
Arithmetik . .	29	28	21	12	9	11	110
Geometrie . .	33	27	19	12	3	16	110
	160	331	403	217	58	41	1210

Oversigt over Universitetets Indtægter og Udgifter i Aaret 1834.

Indtægter.

Contant Beholdning den 31te Decbr. 1833

	4,374 Spd.	15½ ø
Årlige Pengebidrag	194 —	9 "
Bidrag een Gang for alle . .	272 —	9 "
Årlige Kornbidrag	1,346 —	9 "
Renter af Panteobligationer for udlaante Capitaler	4,473 —	116 "
Do. af de Barnholdtske Oblig- gationer	91 —	111½ "
Do. af de Bernt-Aukerske Do. .	358 —	7 "
Samt	11,110 Sp.	27 ø.

Transport	11,110	Sp.	27	ß.
Capitalafdrag af Panteobligationer				
for udlaaente Capitaler	3,175	—	—	—
Do. af de Barnholdtske Obligationer	51	—	—	—
Do. af de Bernth-Ankerske Do.	3,259	—	48	—
Andeel af Christiania Brandcasfes				
Fond	128	—	—	—
Annotationsberigtigelse	73	—	14	—
Decisionberigtigelse	35	—	31	—
Uf Dplysningsvæsenets Fond	10,000	—	—	—
— Statscasfen	30,500	—	—	—
Kongetiende	1,035	—	101	—
Kong Carl Johans Stipendium	450	—	—	—
Huusleie	48	—	—	—
Det nye astronomiske Observatorium	1	—	24	—
Tilbagebetalte Stipendielaan	32	—	—	—
Trøndernes Legat	35	—	66	—
Almanakforlaget	2,231	—	33	—
Studiifkat	1,502	—	24	—
Løyen Gaard	854	—	33	—
Tilfældige Indtægter	174	—	96	—
Inscriptionspenge	641	—	—	—
Tilbagebetalte Forstud	53	—	—	—

65,391 Spd. 22 ß.

Udgifter.

Bibliotheket	4,772	Sp.	89	ß
Løyen Gaard	792	—	31	—

Ialt 5,565 Spd. — ß.

Transport	5,565	Sp.	=	ß.
Den botaniske Hauge	868	—	83	ß
Leie af Locale til medicinske Fore-				
læsninger	96	—		ß
Naturvidenskabelige Reiser i Norge	450	—	60	ß
Modellsamlingen	219	—		ß
Antiquitetsamlingen	269	—	102	ß
Philologiske Seminarium	300	—		ß
Natural-Musæet	303	—	19	ß
Pensioner:				
Cassererer Glad	91	Sp.		
Pf det Varnholdtske Legat				
til 4 Personer	56	—	117	—
Kong Carl Johans Stipendium for				
1833	300	—		ß
Annotationsberigtigelser	3	—	47	ß
Decisionberigtigelser		—	22	ß
2 pCt. af frivillige Bidrag til				
Casserereren	26	—	48	ß
Den anatomisk-pathologiske				
Samling	100	—		ß
Trendernes Legat	35	—	66	ß
Dedekamske Legat	60	—		ß
Univ. vorende Stipendiefond	32	—		ß
Chemiske Laboratorium	465	—	38	ß
Lønninger til Embedsmænd og				
Betjenter	33,935	—	115	ß
Myntcabinettet	1,436	—	37	ß
Anatomicammeret	564	—	91	ß
Inscriptionspenge	98	—		ß
<i>Lateris</i>	45,277	Sp.	8	ß.

	Transport	45,277	Spd.	8	ß.
Observatoriet		112	—	113	ß
De tre Kiøbenhavnske Legater		46	—	94	ß
Stipendier		1,654	—	100	ß
Ublaante Capitaler		4,400	—	—	ß
Blandede Udgifter:					
Dagarbejdere	165 Sp.	119½	ß.		
Bygningsrepa-					
rationer	603	—	56½	ß	
Jldstedernes					
Feining	20	—	96	ß	
Kjersel	237	—	108	ß	
Lys og Brænde	841	—	66	ß	
Skatter og Afgifter	514	—	22½	ß	
Hundlete for en					
Deel af Mine-					
rassamlingen	250	—	—	ß	
Folkepenge til					
Norges Bank	104	—	74	ß	
Skrivematerialier	79	—	23	ß	
Trykningsom-					
kostninger	219	—	81	ß	
Drysyn ved					
Examina	82	—	60	ß	
Diverse	933	—	57	ß	
			4,056	—	43½

Beholdning den 31te Decbr. 1834:

a) i Pante- og andre Obligationer

Latent 55,547 Sp. 118½ ß.

Transport 55,547 Sp. 118½ §.

Herunder indbefattet Anders
og Hans Debekams Legats Ca-
pital . . 94,229 Sp. 88 §.

b) Statsobli-

gationer . 54,293 — 11 =

Herunder ind-
befattet det
Smithske og
de Kjøben-
havnske Lega-
ters Capitaler

c) Beroende i

Sparebanken:

1. for de tre
Kjøbenhavns-
ke Legater 132 — 96 =

2. For Trøn-
bernes Legat 92 — 100 =

3. For det De-
bekamske
Legat . . 163 — 97 =

4. Universtet-
ets vorende
Stipendie-
fond . . 412 — 79 =

5. Univ. ana-
tomisk pa-
thologiske

Læters 149,324 Sp. 111 §. 55,547 Sp. 118½ §.

Transport	149,324	Sp. 111	§. 55,547	Sp. 118½	§.
Samling	. 732	—	42	∴	
6. Løyn Gaard	7	—	78	∴	
<hr/>					
J Sparebanken	1,542	—	12	∴	
d) Contanter	. 9,843	—	23½	∴	9,843 — 23½*)
<hr/>					
	159,908	—	14½	∴	
<hr/>					
	65,391 Sp. 22 §.				

Inspection af Cantsleren.

Dagen efter sin Ankomst til Christiania, Løvedagen den 1ste Aug. 1835, behagede det H. R. H. Kronprindsen, i Egenkab af Universitetets Cantsler, at inspicere dets videnskabelige Indretninger og Samlinger. Til den Ende, ankom han,

*) Den i Quæstors Regnskab opførte Cassebeholdning er 9,833 Spd. 14 §. Årsagen til Afvigelsen her ligger i følgende Omstændighed. Universitetets forhenværende constituerede Casierer frattraadte den 27de Aug. s. A. og den nuværende Quæstor tiltraadte Embedet den følgende Dag, hvorfor disse to Embedsmænd have aflagt særskilte Regnskaber for de Dele af Året, hvori enhver af dem har fungeret. Af disse to Regnskaber har Udgiveren sammendraget nærværende Oversigt, og faaet ovenanførte Resultat ud. Afvigelsen forekommer ham imidlertid, med Hensyn til den Hensigt, hvori Regnskabet her meddeles, saa ubetydelig, at han haaber undskyldt, at han ikke foretager vidtloftige Undersøgelser, der kunde lede til at gjenneengaae flere hundrede Indtægts- og Udgifts- Poster, for at opbæge, hvori Feilen stikker.

ledsaget af H. K. H. Kronprindsessen og H. H. Hertug Maximilian af Leuchtenberg, samt et lidet Følge, til Tøyen Kl. 12, hvor han blev modtagen af Universitetets Lærere og Embedsmænd. Efterat han med Følge havde besøgt den botaniske Høges forskjellige Anlæg og Drivhuse, behagede han at nyde nogle ved Universitetets Lærere og Embedsmænd anrettede Forfriskninger. Derfra begav han sig til det astronomiske Observatorium, hvor han tog Localet og Instrumenterne i Diesyn, hvorefter han i Universitetetsgaarden inspicerede Antiquitetssamlingen, Naturalmuseet og Myntcabinettet.

Hans Kongl. Høihed tilkjendegav, saavel flere Gange under Inspectionen, som ved Afsteden, Universitetslærerne sin høie Tilfredshed.

Udgiveren vil ikke undlade ved denne Leilighed at omtale et ældre Besøg af H. K. H. Kronprindsen.

Den 31te Aug. 1833 tog han nemlig først Universitetetsgaarden i Diesyn, hvor han besøgte de forskjellige Localer og der opbevarede Samlinger, dernæst Bibliotheket, Anatomiskammeret, det physiske Cabinet og Laboratoriet. Derfra tog han til Tøyen, og endelig til det astronomiske Observatorium, hvis Indredning da nylig var fuldendt. Her behagede han med sit Følge at nyde en af Universitetslærerne for ham anrettet Frokost. For at gjøre ham opmærksom paa et Instruments Fortræffelighed, var det stillet mod den en god halv Mil derfra beliggende Gaard Vestre Schøien, hvor Eieren, Hr. Stiftamtmænd Thygesen, havde ladet opstille en Tavle, hvor

paa var malet Navnet: D's car, med følgende Vers nedenunder :

For Videnskabens Blif, for Kunstens Die,
Dit Navn vil stedse straaie i det Høie.

Efterat have besøet Localet og en Deel derhen bragte, men endda ikke opstillede Instrumenter, tog Hans Kongl. Høihed Afsted, under Bevidnelsen af sin særdeles Tilfredshed.

Drammens lærde Skole 1833.

a) Forandring i Lærerpersonalet.

Hstedet for Pastor Arup, der under 15de Juni 1832 var udnævnt til Sognepræst for Drammens Menighed, men fungerede i sit forrige Embede til samme Marts Udgang, blev under 16de Januar 1833 personl. Cappellan Hans Jespersen udnævnt til residerende Capellan og Adjunkt ved Skolen med Forpligtelse til uden Godtgjørelse at fratræde Læreposten ved Skolen, i Tilfælde af, at hans Tjeneste, paa Grund af mulig Forandring med samme, maatte blive overflødig. Han tiltraadte sit Embede i Mai Maaned. I Mellemtiden bejrgedes hans Forretninger ved Skolen deels af de øvrige Lærere, deels af en antagen Hjælperlærer, Candidatus theologiæ C. Winsnæs.

Adjunkt Hammer havde ved Kongl. Resolution af 21de December 1832 erholdt Tilladelse til at være fraværende fra sit Embede i et halvt Aar for at forberede sig til og underkaste sig philologisk Em-

bedseramen, hvilkens Tilladelse siden blev forlænget til Medio September. I Mellemtiden constitueredes Studiosus philologiae Søren Peter Holst til at besørge hans Forretninger.

b) Underviisning.

Ved Begyndelsen af Skoleaaret 1833—1834 gjordes i Lektionstabellen og Underviisningsfagene nogle Forandringer. I de 2 nederste Classer optoges Engelsk som Underviisningsgjenstand, og anvistes dertil i hver af disse Classer 2 Timer ugentlig. I 3die Klasse undervistes i Oldsager og Mythologi. Derimod ophævedes i 1ste Klasse Underviisningen i Græsk og Fransk og denne Classes daglige Underviisningstimer indskrænktes til 5. Ligeledes indskrænktes i de 2de øverste Classer Underviisningstimerne i Hebraisk. Og da Erfaring havde godtgjort, at den residerende Capellan ved Siden af sine Forretninger som Præst vanskelig kunde varetage vederlig saa mange Timer, som forhen havde været ham tildeelte, saa nedsattes Capellanens ugentlige Læsetimer til 11. Hvor mange Timer der ved de saaledes foretagne Forandringer anvises hver Klasse til Underviisning i de forskjellige Fag, vil sees af følgende Tabel.

F a g.	4de Klasse	3die Klasse	2den Klasse	1ste Klasse
Latin	6	6	6	6
Latinsk Stil	2	2	2	
Græsk	6	6	4	
Hebraisk	2	1		
Oldsager		1		
Norsk	4	4	3	3

F a g.	4de Klasse	3die Klasse	2den Klasse	1ste Klasse
Tydsf	2	2	2	2
Franst	2	2	2	2
Engelsf			2	2
Religion	3	3	2	3
Historie	4	4	4	3
Geographie	2	2	2	3
Arithmetik	2	2	2	4
Geometrie	2	2	2	
Skrivning			3	4
Ialt	37	37	36	30

Disse Underviisningstimer fordeeltes saaledes,

at

Rector Borch underviste i Latin i de 3 øverste Classer samt latinft Stil i de 2de øverste, 22 Timer ugentlig.

Overlærer Arbo i Historie og Geographie i samtlige Classer, 21 Timer ugentlig;

Adjunkt Hammer i det græske og tydske Sprog gennem samtlige Classer, 21 Timer ugentlig;

Adjunkt Jespersen i Modersmaalet og Religion i 3die og 4de Klasse, 14 Timer ugentlig;

Lieutenant Garben i Mathematik og Franst i de 3 øverste Classer samt i Engelsf i de 2 nederste, 22 Timer ugentlig; og

Limelæreren, Student Schulz i Latin i 1ste, latinft Stil i 2den, Hebraist i 3die og 4de, Oldsager i 3die, Modersmaalet, Religion og Skrivning i 1ste og 2den, samt Arithmetik i 1ste Klasse, ialt 34 Timer.

Uf nye Lærebøger optoges Langes Materialier

til at indøve Formlæren i Græsk, Fays Norges Historie, og Moriz's Mythologic.

c) Disciplenes Af- og Tilgang.

Af de ved Halvaarsexamen 1832 i Skolen værende 41 Disciple udmeldtes i Ferierne 4. Skolen begyndte altsaa Aaret 1833 med 37 Disciple. I Aarets Løb udgik 14 Disciple, hvoraf 4 dimitteredes til Universitetet. Derimod optoges 11, saa at Disciplenes Antal ved Udgangen af Aaret 1833 var 34.

d) Examina, Opflytning, Gratistpladse.

Bed Hovedexamen i Juli 1833 absolverede Examen af 33 Disciple, hvorimod 2de ved Sygdom hindredes deri. Udfaldet viser følgende Liste.

Hovedcharacter	4 Cl.	3 Cl.	2 Cl.	1ste Cl.	Talt.
Meget godt	8	3	3		14
Godt	6	6	4	3	19

Efter Examen opflyttedes fra 1ste i 2den Klasse 3, og fra 2den i 3die 4 Disciple, men fra 3die til 4de ingen. Af de i Aarets Løb optagne Disciple fattes 6 i 1ste og 5 i 2den Klasse.

Halvaarsexamen i December toges ligeledes af 33 Disciple; 1 var syg. Her var Udfaldet følgende.

Havedcharacter	4 Cl.	3 Cl.	2 Cl.	1ste Cl.	Talt.
Meget godt	4	4	5	1	14
Godt	1	3	3	2	9
Temmelig Godt	2	4	=	3	9
Maadelig	1	=	=	=	1

Gratistpladsernes Antal indskrænktes ved Be-

gynnelsen af Skoleaaret 1833—1834 til 7, idet en ledig Gratistplass ikke besattes.

e) Skolens oeconomicke Forfatning.

Skolens Indtægter vare for Aaret 1833

a) Skolepenge	894 Spd.
b) Lys- og Brandpenge	86 — 48 ø
c) Testimonia- og Dimissionspenge	136 —
d) Indskrivningspenge	44 —
e) Tilskud af Statscassjen . . .	1800 —

Salt 2960 Spd. 48 ø

Hvorimod Udgifterne vare:

a) Gager og Lønninger	2675 Spd. 60 ø
b) Tilfældige Udgifter	214 — 77 ø
c) Casfereren	59 — 28 ø

Salt 2949 Spd. 45 ø

Heri indbefattes ikke de Lærerne Rector Borch og Dverlærer Urbo tillagte Gagetillæg, 100 Spd. for hver, hvilke udbetales directe af Zahlcassjen.

Drammens lærde Skole 1834.

a) Underviisningen.

I Underviisningen og Lektionstabellen foregik ingen Forandring uden den, at der i 3die Klasse indrømmedes 1 Time egentlig til at fortsætte Underviisningen i Engelsk med de Disciple, der ved Høvederamen opflyttedes fra 2den i 3die Klasse. Med Underviisningen i det tydske og franske Sprog forbandtes Stiiløvelser, saavel skriftlige som mundtlige.

b) Af- og Tilgang blandt Disciplene.

Ved Begyndelsen af 1834 havde Skolen 32 Disciple, da 2 af de ved det foregaaende Aars Udgang i Skolen værende 34 Disciple i Ferierne udmeldtes. I Aarets Løb udgik 10, hvoraf 1 fra Skolen sendtes til Universitetet. Af nye optoges 7, saaat Disciplenes Antal ved Udløbet af 1834 var 29.

Paa Grund af Disciplenes Aftagen bleve 4 Gratisspladse, der i Aarets Løb vare blevne ledige, ei besatte; følgelig havde Skolen efter Hovedexamen kun 3 Gratistjer.

c) Examina, Opflytning.

Ved Hovedexamen i Juli erholdtes af Disciplene følgende Hovedcharacterer:

Hovedcharacterer	1 Cl.	3 Cl.	2 Cl.	1ste Cl.	Talt.
Meget godt	3	3	2	=	8
Godt	4	7	6	4	21
Lemmelig godt	=	=	=	2	2

Derefter opflyttedes fra 2den til 3die Klasse 5, og fra 3die til 4de 6, men fra 1ste til 2den ingen. Af de nyoptagne sattes 4 i 1ste, 1 i 2den, og 2 i 3die Klasse.

Den halvvaarige Examen i December havde saadant Udfald.

Hovedcharacterer	1 Cl.	3 Cl.	2 Cl.	1ste Cl.	Talt.
Meget godt	4	3	2	3	12
Godt.	4	5	1	5	15
Lemmelig godt	1	1	=	=	2

d) Deconomist Forfatning.

Indtægter for 1834:

a) Skolepenge	846 Sp.
b) Lys- og Brændpenge	79 — 24 f.
c) For Testimonia og Dimission .	72 —
d) Indskrivningspenge	28 —
e) Tilskud af Statscassen	2000 —

Tilsammen 3025 Sp. 24 f.

Udgifter for 1834:

a) Lønninger	2675 Sp. 60 f.
b) Tilfældige Udgifter	223 — 76 s
c) Casfereren	60 — 60 s

Tilsammen 2959 Sp. 76 f.

Da Storthinget i 1833 for de følgende 3 Skatteaar bevilgede 1200 Spd. til midlertidig Forbedring af de lærde Skolers Læreres Løger, beholdt Rector Borch og Overlærer Urbo deres i 1830 tilstaaede Løgelillæg af 100 Spd., hvorhos Overlærer Urbo og Abjunkt Hammer forundtes et Tillæg af 50 Spd., den Sidste fra 1ste Januar 1834.

Laurvigs Middelskole*)

(Fra dens Oprettelse indtil Aaret 1834.)

(Meddeelt af Bestyreren, Overlærer N. Hysing.)

I

Dens Oprettelse.

Ved Adskillelsen fra Danmark fandtes i Norge kun fire saakaldte lærde Skoler i de 4 Stiftsstæder, og kun i de større Byer tildeels meget ufuldkomne Real- eller Borger-skoler. De mindre Byer derimod saaned næsten ganske enhver Underviisningsanstalt til høiere Dannelsse. Dette Savn, som vel forhen var følt, maatte dog i end høiere Grad fremkaldes, da Norge optraadte i selvstændige Staters Række og erholdt en Statsforfatning, som gjør Krav paa en høiere intellectucl Udvikling fast i alle Stænder. Det varede heller ikke længe, før end man i flere Byer saae Skoler for en høiere Underviisning fremstaae, for største Delen fremkaldte ved Borgernes egne Bestræbelser og vedligeholdte paa deres Bekostning. Blandt de Byer, hvor Mangel af en Skole, hvori Yndlinger kunde dannes overeensstemmende med Tidens Forbringer især føltes, var Laurvig, hvor man hidtil ikke havde havt andre faste Skoler, end Almueskoler*), og kun til enkelte Lider sørgebe

*) Beretningen om denne kun 11 Aar gamle Skole har Ud-
 med Bestyreren anseet det mindre hensigtsmæssigt at dele,
 med Hensyn til den ældre og yngre Periode, ifølge den for
 Annalerne i Almindelighed lagte Plan.

*) Vel anføres i Krafts Statistik (2 Deel Pag. 782) en

en eller anden privat Skole tarvelig nok for at afhjælpe Savnet.

Der sammenkaldtes derfor i dette Anliggende en Borgerforsamling paa Laurvigs Raadstue den 27de Januar 1823, hvor det blev vedtaget, at ansøge om Oprettelsen af en Realskole, ved hvilken der skulde ansættes 2 Lærere: 1 Overlærer med 500 Spds. og 1 Underlærer med 200 Spds. Gage, samt at disse tvende Lærere skulde lønnes ene af Bykassen, mod at oppebære Skolelønnen; forøvrigt skulde den nærmere Plan for Skolens Inddeling blive i Overeensstemmelse med den Forordning, man fra Kirkedepartementet i saa Henseende maatte erholde. Paa Grund af det saaledes Ansøgte blev under 6te Mai 1823 naadigst resolveret, at en Middelskole skulde oprettes i Laurvig, og under 20de Juni og 3die August s. A. efter hiesste Resolution Commissorialbefaling udfærdiget til Amtmand Bull, Byfoged Bryn, Pastor Herlossen, Sognepræst Leilman og Casferer Gether at sammentræde i en Commission for at udarbejde en Plan for Skolen og dens Underviisningsgjenstande, hvilke sidste i Commissariatet udtrykkelig nævnes. Efterat denne Commission havde fuldendt sit Arbejde, holdtes atter den 14de Januar 1824 en Borgerforsamling og blev da, i Forventning — som det hedder i Forsaml.

Borger-skole i Laurvig med een Lærer; men allerede af Læreren indskrænkede Løn m. m. kan man slutte, at denne Skole kun lidet har havet sig over en almindelig Almueskole.

Forhandl. Protocol — af at denne (af Commissio-
nen udarbejdede) Plan snart naadigst vilde blive
approberet og Skolen derefter komme i Gang, ved-
taget, at til Lærernes Lønning af Kammercassens ud-
betales 600 Spd. Ovennævnte Plan, approberet ved
naadigst Resol. af 10de Januar 1824 (see de trykte
Lovsamlinger) blev d. 11te Febr. s. A. communiceret
Laurvigs Magistrat, og, efterat de fornødne Lærere
vare udnævnte, begyndte Middelskolen sin Virksom-
hed d. 1ste Juli 1824 med et Antal af 30 Disciple.

II

Bestyrelse, Lærerpersonele, Befordring og Afgang.

Ifølge § 1 i Planen for Middelskol. er Amt-
manden over Jarlsberg og Laurvigs Amt samt Bi-
skoppen over Aggershus Stift Skolens Ephorer,
og § 2 lægger Skolens oeconomicke Bestyrelse un-
der et Forstanderskab, bestaaende af Byfogden, Sog-
nepresten, Overlæreren og en af Laurvigs Byes eli-
gerede Mænd. Dette Forstanderskab fører ifølge §
5 Regnskab over Skolens Indtægter og Udgifter,
men maa dog efter §§ 25 og 27 anses berettiget
til at lade denne Function udføre ved en valgt Sko-
lecasserer.

Lærerpersonelet bestemmes i § 4 til 1 Overlæ-
rer, som tillige er Skolens Bestyrer, og 1 Adjunct,
hvilke begge, med samme Rang og Afgang til Be-
fordring, som ved de fuldstændige lærde Skoler —

bestiltes af Kongen, samt 1 Læmelærer, der antages og afskedigedes af Ephoratet.

De ved Middelskolen først ansatte Lærere vare: forhenværende constit. Adjunct ved Bergens lærde Skole, Cand. theol. A. Hysing som Bestyrer og Overlærer, Lieut. H. Finne som constit. Adjunct og Lieut. J. Schrøder som Læmelærer. Indtil 1832 stede ingen Forandring i Lærerpersonalet. Vel vakktes der i Aaret 1830, da Elevernes Antal kjendelig aftog, fra Forstanderskabets Side nogle Betænkkeligheder ved at Skolen kun havde een Lærer med philologisk Dannelse. Der gjordes opmærksom paa de Ueiligheder, som vare forbundne med, at 2 i activ Tjeneste staaende Militære vare ansatte som Lærere, paa den Collisjon, som maatte opstaae mellem disse Mænds Pligter som Officierer og Lærere, og paa de Forsømmelser til Skade for Underviisningen, som deraf var en Følge og som kun vanskelig og end ikke altid kunde undgaaes, og det formentes, at den mærkelige Formindstelse i Disciplenes Antal for en Deel maatte tilskrives en ugunstig Opinion, der var vakt imod Skolen som et Institut, der under ovennævnte Omstændigheder ikke var, hvad det under blot studerede Læreres Veiledning kunde og burde være. I denne Anledning foregik adskillige Underhandlinger, men da man paa den anden Side fandt, at det var haardt at remove Mænd, paa hvis Duelighed og Nidkærhed i Opfyldelsen af deres Pligter som Lærere intet Væsentligt var at afsætte og som i Tillid til at forblive i Besiddelse af deres Læreposter, saalænge deres militære Stilling gjorde

det muligt, havde etableret sig med Familie: stod Sagen hen til 1831, da Licent. Finnes langvarige Sygdom og Licent. Schrøders Forflyttelse gjorde en Forandring nødvendig. Candidatus theol. D. Sinding blev da ansat som constit. Adjunct og Cand. theol. J. Berner som Læmelærer, og tiltraadte begge deres Embeder i Juli 1831.

Som Lærer i Handelsregning og Engelsk ansattes i September 1829 forhenværende Kjøbmand J. Breda, men affkedigedes igjen i Febr. 1833, da Handelsclassen ophørte.

Cassereerposten ved Skolen bestyredes af Læmelæreren Licent. Schrøder og blev ved hans Afgang overdraget Kjøbmand J. Simonsen. Desuden har Skolen ogsaa en Pedel.

III

Classcinddeling og Underviisningsgjenstande.

Efter Planens § 9 var Skolen oprindelig inddeelt i to Hovedclasser og den nederste Klasse igjen i 2 Afdelinger. Læregjenstandene vare (§ 10.) Latin, Græsk, Religion, Mathematik, Historie, Geographie, Calligraphie, Norsk, Tydsk og Fransk. Begge Afdelinger i nederste Klasse nøde fælles Underviisning i Religion, Historie, Geogr., Arithmet. og Calligraphie, hvorimod hver Afdeling særskilt undervistes i Latin, og i øverste Afdeling begyndtes Underviisningen i Græsk og Norsk. I øverste Klasse undervistes i Latin, Græsk, Religion, Norsk, Historie, Geographie, Arithmetik, Fransk, Tydsk og Calligra-

phie. Desuden skulde, naar de dertil fornødne Fonds kunde tilveiebringes, Underviisning i Engelsk og Handelsregning gives de Disciple, som ikke agtede at opoffre sig til Studeringerne, saaledes at Engelsk skulde læses i begge Hovedklasser, men Handelsregning først begyndes i 2den Klasse. Underviisningstiden bestemmes i § 14 til 5 Timer daglig i nederste Klasse og 6 Timer dagl. i 2den Klasse, med Undtagelse af Lørdagen, da der i begge Klasser kun skulde læses om Formiddagen. Disciplenes Antal bestemmes til 40 (§ 18) og optages ikke i Skolen førend de have fyldt det 9de Aar (§ 16). Læsebøger og Auctores skulde være de samme som i de lærde Skolers 2 nederste Klasser. Overeensstemmende hermed gif Underviisningen frem i Skolens første Dvingspennum. Man fandt imidlertid, at meget kunde vindes til Fordeel for Underviisningens Fremme, naar nederste Classes tvende Afdelinger gjordes til to særskilte Klasser, da man derved erhøldt 3 fuldstændige Klasser, hvorved man antog, at Eleverne maatte kunne sættes istand til paa lidet nær i Skolen at erhverve sig de til at undertage sig Examen artium fornødne Kundskaber og at Omkostningerne for de Forældre, hvis Sønner bestemtes til Studeringerne, derved tillige i ikke ringe Grad vilde lattes. Paa et Andragende fra Forstanderskabet i denne Anledning blev derfor ved naadigst Resol. af 1ste Septem-ber 1829 bestemt:

- 1) At Skolen deles i 3 Klasser, hvori gives Underviisning i de lærde Sprog.
- 2) At der ved Middelskolen oprettes for de Iffesiu-

derende en Handelsclasse, hvor der gives Underviisning i Engelsk og Handelsregning.

3) At Disciplenes Antal forøges til 50.

Efter disse Bestemmelser er Underviisningen for Liden indrettet med den Afvigelse fra Planens 14 §, at der gennem alle 3 Classer kun læses 5 Timer daglig, nemlig om Formiddagen fra 8—11 (om Vinteren fra 9—12) og om Eftermiddagen fra 2—4. Løverdags Eftermiddag læses ikke.

Handelsclassen blev af Mangel paa Elever atter ophævet ved Kongl. Resol. af 19de Febr. 1833 og Disciplenes Antal som en Følge heraf atter indskrænket til 40. Som et Slags Erstatning for Tabet af Handelsclassen og for i det Hele at give Middelskolen en for Communen saa gavnlig Indretning som muligt, blev efter Uddragende fra Forstanderskabet ved Resol. af 16de Januar 1834 Planens § 17*) givet følgende nærmere Bestemmelse: "Unge Søfarende af Laurvigs Bye, saavel de, som forhen have været Disciple i Middelskolen, som de, der ikke have frekventeret den, kunne antages til Underviisning i bemeldte Skole i den Tid af Aaret, hvori de ere frie for Exeriser, mod at betale de for de øvrige Disci-

*) Denne § bestemmer, "at Anmeldelser af Disciple gjøres inden 6 Uger før den aarlige Sommerexamen. Anmeldelser skee inden 3 Maanedes før den Tid, da Skolepengene i andet Fald ligesuldt erlægges for det følgende Aar." Heraf følger, at naar Anmeldelserne ikke skee i Slutningen af Marts, eller naar en Discipel udgaaer i Aarets Løb, maa Skolepengene ligesuldt erlægges til Skoleaarets Udgang.

ple bestemte Skolepenge samt Lys- og Brændpenge, fra Begyndelsen af det Quartal, i hvilket de indtræde i Skolen, til Udløbet af det Quartal, hvori de fratræde samme, samt derhos Indtrædelsespenge, forsaavidt de ei før have frequenteret Middelskolen; dog alt under Betingelse af, at der i Middelskolen er nogen vacant Plads, der ikke attraaes for Nogen, som er bestemt til at nyde uafbrudt Indviisning i bemeldte Skole." Middelskolen staaer saaledes aaben baade for studerende og ikkestuderende Disciple. I nederste Klasse læse alle, der ikke udtrykkelige forlange fritagelse herfor, det lat. Sprog som en Forberedelse i Sprog-Kundskab i Almindelighed; i 2 Klasse ophøre de Ikkestuderende med Latin og begynde i dets Sted paa levende Sprog. De Studerendes Antal ved Skolen udgjør i Gjennemsnit omtrent $\frac{2}{3}$ af samtlige Disciple.

Hvormange Timer egentlig der læses gjennem Skolens 3 Classer i de forskjellige Fag, viser følgende Tabel.

Classer	Latin	Græsk	Religion	Historie	Geographie	Mathematik	Calligraphie	Historie	Lybik	Frank
3die Klasse, el. øverste.	6	4	2	3	2	1	0	2	2	2
2den Klasse.	6	4	2	3	3	2	2	2	2	2
1ste Klasse.	8	0	2	4	4	3**)	4	3	0	0

Fagene ere for Tiden saaledes fordeelte mellem

***) I denne Klasse egentlig kun practisk Regning.

samtlige Lærere, at Overlæreren underviser i Lat. og Græsk i de to øverste Classer*), Norsk i øverste Klasse og Religion gennem alle 3 Classer — altsaa 28 Timer om Ugen.

Adjuncten overtager Underviisningen i Latin i 1ste Klasse, Mathematik og Regning gennem alle Classer, Norsk i første Klasse, Lydst og Fransk i 2den og 3die Klasse — altsaa 28 Timer ugentlig.

Timelæreren underviser i Historie og Geographie gennem alle Classer, Calligraphie i 1ste og 2den Klasse og Norsk i 2den Klasse — altsaa 28 Timer om Ugen.

Med Hensyn til hvormeget der læses i hver Klasse, da finder i Almindelighed følgende Fordeling Sted:

Latin. I første eller nederste Klasse Brøders Lectiones og lille Grammatik; i 2den Klasse Cornel. Nep. og enten nogle Bøger af Cæsar de bello Gall. eller af Justin samt Phædri Fabler og en Bog af Dvids Forvandlinger; i 3die Klasse det Dørige af hvad der i Latin er bestemt som Minimum til Examen artium ved Resol. af 11te Januar 1826. I 2den og 3die Klasse læses tillige Brøders større Lat. Grammatik og gjøres Stil een Gang ugentlig.

Græsk. I 2den Klasse Langes Grammatik samt Jacobs Elementarvog; i 3die Klasse det ved ovennævnte Resol. bestemte Minimum.

*) Ifølge § 15 i Planen paaligger det Overlæreren at undervise i Latin og Græsk i øverste Klasse.

Med Underviisningen i Latin og Græsk forbindes Mythologie og Archæologie, dog kun fragmentarist.

Religion. I første Klasse Herslebs lille Bibelhistorie; i 2den Klasse de to første Afdelinger af Herslebs Lærebog i Bibelhist. samt Luthers Catechismus; i 3die Klasse hele Lærebogen i Bibelhist. samt Willes Spørgsmaal til Luthers Catechismus.

Mathematik og pract. Regning. I 1ste Klasse practist Regning; i 2den Klasse gennemgaaes Begyndelsesgrundene af Arithmetiken indtil Læren om Broker, i 3die Klasse den øvrige Deel af Arithmetiken indtil Læren om Potenser og Rødder incl., samt den plane Geometrie, alt efter Prof. Holmboes Lærebog.

Historie. I første Klasse Kofods "Historiens vigtigste Begivenheder, fragmentarist fremstillede"; i 2den Klasse Kofods ældre Historie og de første Tidsrum af Fayes Fædrenelands Historie; i 3die Klasse det øvrige af Fayes Historie samt "almindelig Verdenshistorie i Udtog" af Kofod.

Geographie. I første Klasse Platons Udtog af Geographien, for Begyndere; i 2den Klasse begyndes med Platons Lærebog og gammel Geographie, hvormed fortsættes gennem 3die Klasse.

Norstk. I første Klasse indskrænket Underviisningen i dette Fag sig hovedsaglig til Læseøvelse; i 2den Klasse Grammatik i Forbindelse med Sagens Læsebog og ugentlig Stileøvelse; i 3die Klasse

Niisens Grammatik, Rahbet om Danst Stiiil og ugentlig Stilerøvelse.

Tydsf. I 2den Klasse Nises Læsebog og Grammatik; i 3die Klasse Behrmanns Læsebog, hvorhos tillige en tydsf Digter gjennemgaaes.

Franst. I 2den Klasse Borrings Grammatik (A. B. C. instructif) og Gedikes Læsebog; i 3die Klasse Borrings Etudes littéraires.

Uf denne Øversigt vil det erfares, at Laurvigs Middelskole meddeler Eleverne de til at underkaste sig Examen artium fornødne Kundskaber og at den saaledes i Virkeligheden er en fuldstændig lærd Skole, kun at den mangler jus dimittendi. Den Tid, en Discipel i Gjennemsnit bruger for at gjennemgaae samtlige Classer, er 7 Aar, nemlig 2 Aar i hver af de 2 nederste Classer og 3 Aar i øverste, dog vilde det hele Skolekursus sandsynlig blive længere for de fleste Elever, hvis de skulde dimitteres af Skolens Bestyrer, paa hvem Ansvaret for Udfaldet ved Examen artium da hvilede. Saaledes som Indretningen nu er, bliver det en Selvfølge, at Disciplene dimitteres privat og altsaa ikke af Skolens Bestyrer kan afholdes fra at fremstille sig til Examen artium saasnart deres Forældre eller Foresatte troe dem modne dertil og — en Dimission er da let at finde. Den formentlige Hensigt med Oprettelsen af Middelskoler, nemlig at de skulde være et Slags Forberedelsesanstalter for de fuldstændige lærde Skoler, opnaaes saaledes ligesaalet ved denne som ved Landets øvrige Middelskoler, da meget faa (siden 1821

her kun 2*) Disciple gaac fra Middelskolerne over til en fuldstændig Skole. Dgsaa vil man ved Betragtningen af hvorvidt man ved Middelskolerne kan bringe Eleverne kunne overbevise sig om, at Underviisningens Omfang ikke udelukkende er afhængig af Classernes Antal, og at man i mindre Skoler med færre Classer, naar disse i Antal staae i passende Forhold til Disciplenes Mængde, kan udrette omtrent det Samme som i større Skoler med flere Classer. Det synes derfor mere overensstemmende med rigtige pædagogiske Anstuelser og at afgive større Betryggelse for, at Disciplene virkelig vilde opnaae en saa høj Grad af Kundskaber og Landsubdannelse, som Skolernes Indretning tillade, at lade i det mindste de større Middelskoler gaac over til fuldstændige saakaldte lærde Skoler, da den hele Forskiel nu formentlig dog kun ligger i Dimissionsretten.

For Disciplinen have ingen særskilte Regler, ligesom Skolen heller ikke har nogen speciel Skolelov. Man retter sig i denne Henseende efter den for de lærde Skoler gjældende Lov af 7de November 1809.

IV

Elevernes Antal, Af- og Tilgang.

Det er ovenfor bemærket, at det bestemte Maximum for Disciplenes Antal er 10, med Undtagelse af det korte Tidsrum fra September 1829 til Fe-

*) De, som paa Grund af Forældres Forskyttelse skifte Skole, kunne naturligviis her ikke komme i Betragtning.

bruar 1833, da Antallet var forhøiet til 50. Hvorledes dette Antal har varieret gjennem de forskjellige Aar viser følgende Tabel.

Aar.	Elevernes Antal ved Aarets Begyndelse.	Antal ved Aar. Udgang.	Udgangne i Aarets Løb.	Doptagne i Aarets Løb.
1824	30	38	0	38
1825	38	40	4	6
1826	40	40	9	9
1827	40	40	5	5
1828	40	41	12	13
1829	41	48	4	11
1830	48	40	13	5
1831	40	26	17	3
1832	26	27	6	7
1833	27	26	8	7
1834	25	28	6	9

Det hele Antal Disciple, som fra 1824 til 1834 inclusive har været immatriculeret ved Laurvigs Middelskole, er altsaa 113, men da herunder indbefattedes nogle, som gjentagne Gange have været af og i Skolen, maa 4 fradrages; saaledes bliver det virkelige Antal 109.

V Examina.

Ifølge Planens § 7 afholdes Examen to Gange om Aaret, før Jul og Midsommer, paa de af Skolens Bestyrer hertil med Ephoratets Approbation bestemte Dage. Ved Juleexamen opflyttes kun indbyrdes i selve Classerne, men ved Sommerexamen baade indbyrdes i Classerne og fra Klasse til Klasse. Dp-

tagelse af nye Elever stee ordentligviis hvert Halv-
aar og Forbundstaberne ere bestemte til Læsning med
Færdighed, en nogenledes tydelig Haandskrift og i
Regning til de 4 Species i hele Tal (§ 16).

Til hver Examen anvendes aldrig mere end 6
Dage. Forøvrigt følges herved de i Skoleloven af
7de Nov. 1809 bestemte Regler, og med Hensyn til
Bestemmelsen af Disciplenes Characterer retter man
sig efter de for Examen artium gjældende Bestem-
melse.

Følgende Tabel giver en Oversigt over, hvor-
mange af Disciplene have erhødt nogen af de for-
stjellige Hovedcharacterer, samt over Dpflyttelse i Clas-
serne indtil 1834.

Aar.	Udm. godt.	Meg. godt.	Godt.	Tem. godt.	Maa- delig.	Dpflyttede.	
						i 3 Klasse.	i 2 Klasse.
1821						Afholdtes ingen Examen.	
1825	5	16	12	1	0	0	4
1826	3	12	18	3	0	0	13
1827	4	17	11	4	0	0	3
1828	2	17	13	8	0	0	4
1829	0	20	17	3	0	0	2
1830	3	23	14	4	2	3	2
1831	4	9	14	1	0	4	3
1832	0	15	8	1	0	4	4
1833	3	10	13	0	0	3	4
1834	1	11	9	1	0	3	5

Siden Skolens Udvidelse 1829 ere umiddelbar
til Universitetet afgaaede, men privat dimitterede, 8
Disciple, hvoraf 5 til Examen artium erhødt Ho-

vedcharacteren Laud, 2 Hovedcharaf. Haud illaud.
og 1 Hovedcharaf. non cont.

VI

Bygninger og faste Eiendomme.

Heraf besidder Laurvigs Middelstole ingen. I følge Planens § 23 erholder Skolen fornødent Locale i den Laurvigs By tilhørende saakaldte Herregaardsbygning. I denne gamle og noget forfaldne Bygnings øverste Etage har Skolen 3 Korseværelser i sammenhængende Række med Døre mellem Værelserne samt særskilt Indgang til hvert Værelse. To af disse Værelser ere meget lyse, det tredie derimod temmelig mørkt og saaledes mindre skikket til Korseværelse. Forøvrigt ere alle 3 i temmelig maadelig Forfatning og kun de to ere panelede. I samme Bygnings nederste Etage har Skolens Bestyrer 6 Kalkelovnsværelser med Kjøkken og 1 lidet Spisekammer, Staldrum til en Hest og 2 Kjør, en fugtig og slet Kjelder samt Have. Madbod, Klædekammer og andre ydre Bequemmeligheder mangle.

Skolens Inventarium indskrænker sig til de allernødvendigste Apparater.

VII

Videnskabelige Samlinger.

Disse indskrænke sig til 2 store og meget gode Globusser, de høist fornødne Landkortter til den gamle og nyere Geographie, samt et Bibliothek paa omtrent 250 Bind, næsten ubelukkende tilsendt Sko-

len fra Kirkedepartementet. Bøgerne bestaae for største Delen af gamle Auctores og nogle archæologiske Værker, men selv heraf savnes de bedste og nyeste. Især er Mangelen af de til de gamle Auctores rigtige Fortolkning fornødne Apparater et føleligt Savn. Bibliotheket bestyres efter de ved højeste Resol. af 17de Juli 1827 fastsatte Regler og er af Mangel paa anden Plads stillet i Skabe i et af Læseværelserne.

VIII

Skolens oeconomiske Forsatning.

Lauvigs Middelskole er blottet for al egen Formue. Dens Indtægter bestaae i Skolepengene, som ved § 21 i Planen og Kongl. Resol. af 1ste September 1829 ere bestemte til 32 Spd. aarlig for hver sunderende Elev i 3die Klasse og til 25 Spd., for hver Discipel i de to øvrige Classer. Har en Fader paa een Tid flere Sønner i Skolen, betales kun for den ene 25 Spd., for den anden 20 Spd., for den 3die 15 Spd. og for den fjerde og flere intet. Desuden erlægges for hver Elev 4 Spd. Indtrædelsespenge og 2 Spd. aarlig til Brænde og Lys. For et Testimonium, som en Discipel ved sin Udtrædelse af Skolen forlanger sig meddeelt, betales til Skolecassen 8 Spd. Af Statscassen tilstodes Skolen ved dens Oprettelse et aarligt Tilskud af 300 Spd. (sef. Kongl. Resol. af 6te Mai 1823 og 10de Januar 1824). Samtlige disse Indtægter oppebæres ifølge Planens § 26 af Skolens Cassever, der efter

Afdrag af de gjorte Udtællinger til Brænde, Lys og andre løbende Udgifter remitterede Dverfstuddet til By-cassen, som kvartaliter havde at udbetale Lærernes Lønninger og, forsaavidt Skolens Indtægter ikke vare hertil tilstrækkelige, skulde Bycassen tilskyde det Manglende.

Da man ved Skolens Oprettelse havde calculeret, at dens Indtægter af 10 Disciple i Forbindelse med Statscassens aarlige Tilskud skulde dække Udgifterne, og dette Antal af Disciple allerede det andet Aar opnaaedes, forarsagede Skolen kun i de første $1\frac{1}{2}$ Aar Byen nogen Udgift, hvorimod den siden indtil 1830 ikke laae Byen til Last, men endog i enkelte Aar havde Dverfstud. Dersom ikke Skolecassens ved § 36 i Planen bestemte uheldige Sammenblanden med Bycassen havde fundet Sted: vilde dette Dverfstud kommet Skolen tilgode; men da det tilflød Kæmnercassen, gav dette hovedsagelig Anledning til, at det tilstaaede Bidrag af Statscassen ved Kongl. Resol. af 16de Febr. 1828 nedsattes til 150 Spd. Dette i Forbindelse med de ved Skolens senere Udvidelse forarsagede større Udgifter, samt den efter 1830 stedfundne stadige Formindskelse i Disciplenes Antal satte snart Skolens oeconomiske Forfatning i den Grad tilbage, at Forstanderskabet i 1831 forlangte opført paa Byens Budget for 1832 en Sum af 249 Spd. til Dækkelse af Skolens Zubus for 1831, og 531 Spd. 60 ø. til Udgifternes Bestribelse for Aaret 1832. Ved den paa Laurvigs Raadstue d. 3die Januar 1832 afholdte aarlige Borgerforsamling blev i denne Anledning besluttet, at indgaae med Fo-

Afdrag af de gjorte Udtællinger til Brænde, Lys og andre løbende Udgifter remitterede Dverfstudet til Bycasen, som kvartaliter havde at udbetale Lærernes Lønninger og, forsaavidt Skolens Indtægter ikke vare hertil tilstrækkelige, skulde Bycasen tilskyde det Manglende.

Da man ved Skolens Oprettelse havde calculeret, at dens Indtægter af 10 Disciple i Forbindelse med Statscasens aarlige Tilskud skulde dække Udgifterne, og dette Antal af Disciple allerede det andet Aar opnaaedes, forarsagede Skolen kun i de første $1\frac{1}{2}$ Aar Byen nogen Udgift, hvorimod den siden indtil 1830 ikke laae Byen til Last, men endog i enkelte Aar havde Dverfstud. Dersom ikke Skolecasens ved § 36 i Planen bestemte uheldige Sammenblanden med Bycasen havde fundet Sted: vilde dette Dverfstud kommet Skolen tilgode; men da det tilfød Kammercasen, gav dette hovedsagelig Anledning til, at det tilstaaede Bidrag af Statscasen ved Kongl. Resol. af 16de Febr. 1828 nedsattes til 150 Spd. Dette i Forbindelse med de ved Skolens senere Udvidelse forarsagede større Udgifter, samt den efter 1830 stedsfundne stadige Formindstelse i Disciplenes Antal satte snart Skolens oeconomiske Forfatning i den Grad tilbage, at Forstanderskabet i 1831 forlangte opført paa Byens Budget for 1832 en Sum af 249 Spd. til Dækkelse af Skolens Zubus for 1831, og 531 Spd. 60 ø. til Udgifternes Bestribelse for Aaret 1832. Ved den paa Laurdags Raadstue d. 3die Januar 1832 afholdte aarlige Borgerforsamling blev i denne Anledning besluttet, at indgaae med For-

refilling til Kongen om Middelskolens Ophævelse eller Forandring, og kun det Halve af den forlangte Sum, eller 265 Spd., midlertidig opført som Bidrag til Skolen for 1832, samt til Dækkelse af Skolens Zubus for 1831 den ovennævnte Sum. I Anledning af denne Bestemmelse besluttedes endvidere, at en Committee, bestaaende af 3 Medlemmer, skulde udnævnes for at udarbejde Forslag til Forandring ved Middelskolen, dens Udgifter m. m. Af denne Committee, hvortil udvalgtes Kammerraad Falch, Kjøbmændene D. D. Steen og S. Falkenberg, blev et Forslag udarbejdet, der indeholdt følgende 3 Puncter.

- 1) "At Magistraten og Byens Repræsentanter paa Communiens Vegne skulde indgaae til Hans Majestæt med underdanigst Ansøgning om naadigst at erholde tilbage de 150 Spd., som af Statscassens oprindelige Bidrag, 300 Spd. aarlig, er frataget, samt at nyde samme udbetalt fra den Tid Betalingen ophørte og saalænge som Skolens oeconomicke Forsatning det udkræver."
- 2) "At det Tillæg af 100 Spd., som Overlæreren i 1829 erholdt, maatte inddrages fra den Tid Handelskolen ophørte, saa at hans Gage blev de oprindelige bestemte 550 Spd. aarlig foruden fri Bolig, samt at Hunsleien 60 Spd. aarlig, for Adjuncten maatte bortfalde."
- 3) "At Byens eller Communiens Bidrag til nærværende Middelskole (hvorved Committeeen har bemærket, at Communen ei efter dens Skjøn hidtil har paadraget sig nogen juridist Forplig-

telse til Bidrag) ei nogenfinde maatte overstige 2 à 300 Spd. aarlig, om noget Tilskud maatte blive fornødent, foruden frit Locale og Bolig for Overlæreren og Adjuncten.”

Dette Committeeens Forslag bevirkede atter Sammenkaldelse af en ny Borgerforsamling, hvor da endelig besluttedes at Magistraten paa Byens Vegne skulde indgaae til Kongen med Andragende om a) at gjen-erholde de Skolen fratagne 150 Spd. fra den Dato de ophørte at tilfalde Skolen. b) at de 60 Spd., der hidtil havde været tilstaaede den const. Adjunct i Huusleie-Godtgjørelse, maatte bortfalde; c) at § 26 i Planen for Middelskolen naadigst maatte forandres derhen, at Skolen erholdt sin egen fra Laurvigs Byskasse særskilte Skolekasse og d) at Adjunctens og Limmelæreren Løn maatte midlertidig nedsættes 50 Spd. for hver*).

I sit Andragende herom søger Magistraten at vise, at Laurvigs Middelskole endog før Aaret 1831 har kostet Communen betydeligt, nemlig i de 7 Aar fra 1823 til 1831**) den Sum 1835 Spd. 11 fl. ibe-

*) Det maa her bemærkes, at baade den const. Adjunct Lieut. Finne og Limmelæreren Lieut. Schrøder havde erklæret sig tilfredse med denne Nedsættelse.

**) Imidlertid hedder det dog utrykkelig paa et andet Sted i samme Andragende: ”I de følgende (nemlig siden 1823) aarlige Borgerforsamlinger, der ere holdte i Anledning af Budgettets Forsættelse finder man intet udtrykkelig nævnt om Middelskolen eller om noget Bidrag dertil før Aaret 1831, da der som Bidrag til Udgif-

regnet Huusleie af Middelskolens Locale, Overlærens og Pedellens Bolig i den Byen tilhørende Herregaardsbygning; ligesom den ogsaa søger at godtgjøre, at ingen egentlig juridisk Forpligtelse til at vedligeholde Middelskolen kan siges at hvile paa Byen, væsentlig af den Grund, at det var en Realskole, ei en Middelskole, Byen attraaede. I Andragendet synes saaledes ligesaaalidet at lægges nogen Vægt paa, at Byen udtrykkelig havde vedtaget, at Planen for Skolen skulde blive i Overeensstemmelse med Kirkedepartementets Forfæst, som paa den ikke mindre vigtige Omstændighed, at da den til at udarbejde Plan til en Middelskole nedsatte Commission var færdig hermed, vedtoges ved en paaafølgende Borgerforsamling, at 600 Spd. skulde udredes af Bykassen, i Forventning af, at den udarbejdede Plan naadigst skulde blive approberet — (See pag. 114 og 115,) tvende Omstændigheder, som dog her turde være temmelig afgjørende.

Paa Grund af ovennævnte Ansøgning blev ved Kongl. Resol. af 19 Febr. 1833, med Hensyn til Andragendets Litr. a, tilstaaet Middelskolen 200 Spd. af Oplysningsvæsenets Fond engang for alle, samt givet Tilfagn om, at der ved Overflaget, som skulde forelægges syvende ordentl. Storthing angaaende Bidrag til de lærde Skoler, skulde for Laurvigs Mid-

terne ved bemeldte Skole opførtes paa Budgettet 100 Sp." Det er altsaa klart, at den i Andragendet anførte Sum 1835 Spd. maa, som ovenfor yttret, være medgaaet til Skolens Vedligeholdelse i de første 1½ Aar.

delstoles Vedkommende anslaaes et Beløb af 300 Sp. aarlig, forsaavidt Midler dertil havees. Disse 300 Spd. har Skolen siden bemeldte Storching aarlig oppebaaret.

Litr. b, c og d indvilgedes. Heraf er den Bestemmelse, hvorefter Skolen har erhholdt sin egen fra Kæmnercasen adskillte Skolecasse, af megen Vigtighed for Skolens fremtidige Subsistence.

Spørgsmaalet om Byens juridiske Forpligtelse til at understøtte Middelskolen staaer derimod fremdeles uafgjort, og saalænge denne Forpligtelse ikke af Byen er erkjendt: er Middelskolens Stilling høist usikker, og Lærernes mindre end behagelig, da man, saa ofte som Bidrag fra Communens Side udfordres, er udsat for Afslag og alle de dermed forbundne Forviklinger og Ubehageligheder — Alt Omstændigheder, der lettelig kunde bidrage til at svække Lærernes Lyst og lamme Skolens Virksomhed.

Udgifterne ved Laurvigs Middelskole ere for Tiden omtrent følgende:

Løn til Overlæreren (efter § 22 i Planen og Kongelig Resol. af 1ste Septbr. 1829)	. 650 Sp.
— til Adjuncten (Resol. af 19 Sept. 1833)	250 —
— til Limestreren (*) 200 —
— til Pedellen 36 —
Til Brænde, Lys ic. omtrent 130 —
— Casseren 2 pCt. af Indtægtssummen c.	25 —

1291 Sp.

*) Limestreren ved Resol. af 19 Febr. 1833 nedsatte Gage er fra Januar 1835 atter forhøjet til 200 Spd.

Bidragene til Skolens Vedligeholdelse have hidtil været:

På Statskassen.		På Bykassen.	
1824	— 300 Ekd.	1823—30	— 953 Sp.
1825	— 300 —	1831	— 100 —
1826	— 300 —	1832	— 514 —
1827	— 300 —	1833	— 500*) —
1828	— 150 —	1834	— 0 —
1829	— 150 —		
1830	— 150 —		
1832	— 150 —		
1833	— 500 —		
1834	— 300 —		

*) Deraf 300 Ekd. til at dække en albre Zubus og som deraf ikke er indflydt i Skolekassen.

Nyere Efterretninger.

Universitetet.

Den physisk-chemiske Instruments. 1833—34 .	Side 78.
De lægevidenskabelige Samlinger 1833—34 .	— 79.
Det astronomiske Observatorium 1833—34 .	— 80.
Nobelsamlingen 1833—34	— 82.
Saml. af Nordiske Oldsager 1833—34	— 83.
Naturalmusæet 1833—34	— 85.
Framen artium 1835	— 86.
Oversigt over Universitetets Indtægter og	
Udgifter 1834	— 99.
Inspection af Cantøleren	— 104.
Drammens lærde Skole 1833	— 106.
Do. Do. 1834	— 110.
Laurvigs Middelskole.	
I. Dens Oprettelse	— 113.
II. Bestyrelse, Lærerpersonele m. m.	— 115.
III. Klasseinddeling og Undervisningsgjenstande	— 117.
IV. Elevernes Antal, Af- og Tilgang	— 124.
V. Examina	— 125.
VI. Bygninger og faste Eiendomme	— 127.
VII. Videnskabelige Samlinger	— 127.
VIII. Deconomisk Forfatning	— 128.

Rettelser til 1ste Bindes 4de Hæfte.

Side III L. 20 — 565 læs 555.

— 560 L. 7 — Indskrevne læs indskrevne.

Bekjendtgjørelse.

Af dette Tidsskrift udkomme aarligen i det Høieste 4 Hæfter. Hvert Hæfte koster 60 Sk., og forsendes ifølge Kongl. naadigst Tilladelse med Posten, mod at erlægge 8 Sk. pr. Expl. Forlaget er indtil videre overdraget Bogtrykker Abelsted i Christiania til hvem Remissa for dette og de nærmest følgende Hæfters Bedømmende bedes indsendte. 1ste Bind erholdes hos Boghandler J. Dahl. Subscription modtages paa alle Postcontoirer og gjennem alle Boghandlinger.
